

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2

กรกฎาคม-ธันวาคม 2567

วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นวารสารราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายนและฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม) ตีพิมพ์บทความวิชาการ บทความวิจัย และบทปริทัศน์หนังสือ ที่มีเนื้อหาในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาภาษาไทยและภาษาศาสตร์ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ มานุษยวิทยา สังคมวิทยา ศาสนาและปรัชญา ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปกรรม ศึกษาศาสตร์ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เจ้าของ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์สุชาติ แสงทอง

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี สอาดเทียน

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณธนสวรรค์ เจริญเมือง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศาสตราจารย์เกียรติคุณสุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศมลพรรณ ธนะสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนัญญา วารีสอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อาจารย์กาญจนา กลิ่นอำพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ภาพปก : รองศาสตราจารย์ณัฐ ล้ำเลิศ

ออกแบบรูปเล่ม : ว่าที่ ร.ต. อนุ คุ้มเพชร

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์ค่านำ บริษัท ดีไซน์เบอร์รี่ จำกัด

เลขที่ 248/7 ซอยमितตคาม ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 02-8445933-4

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2567 เล่มนี้ ประกอบด้วยบทความที่เป็น ผลงานของผู้นิพนธ์จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นคณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษา ดังนี้ บทความเรื่องการสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เถา ของภัทรระ กัม ฉะยิง บทความเรื่องการประพันธ์คำร้องและเรียบเรียงเพลงถวายพระพร เนื่องในวัน คล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของวรรณวลี คำพันธ์ บทความเรื่องความสำคัญ ในการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ของมโหสถ เกิดเดช บทความเรื่องพุทธวิธีการแก้ไขปัญหาการ กระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนในพระไตรปิฎก ของวิภาส สรรักษ์ บทความเรื่องการวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในท้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลใน เว็บไซต์พัน ทิป ของสรศักดิ์ เชี่ยวชาญ บทความเรื่องร่องรอยศิลปะอีสานและศิลปะลาว: การศึกษาลิมนิเทศพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ของกวิณวัฒน์ หิรัญบุรณะ และกนิษฐ์ ธีร ลิธางกูร บทความเรื่องการพัฒนาชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัย นานุกศิลป์สุโขทัย ของอัศวิน โลหะการก และบทความเรื่อง Enhancing Writing Skill in English with Simple Sentence: The Impact of STAD and Peer Review For EFL Undergraduate Students By Anusit Panklam

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการขอเชิญคณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจ ส่งผลงานในรูปแบบบทความวิจัยและบทความวิชาการมาตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อ ร่วมเป็นก้าวต่อ ๆ ไปของเรา

สารบัญ

การพัฒนาชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย อศวิน โลหะการก และ ฉานิก หวังพานิช	1
การวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในห้องสนทนากีฬาโอลิมปิกในเว็บไซต์พันทิป สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ	16
ความสำคัญในการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มโหสถ เกิดเดช	34
การประพันธ์คำร้องและเรียบเรียงเพลงถวายพระพร เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วรรณวลี คำพันธ์	51
พุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน ในพระไตรปิฎก วิภาส สระรักษ์	67
ร่องรอยศิลปะอีสานและศิลปะลาว: การศึกษาสิมในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ กวินวัฒน์ ทิรัญบุรณะ และ กณิษฐ์ ธีรสิทธิ์างกูร	76
ENHANCING WRITING SKILL IN ENGLISH WITH SIMPLE SENTENCE: THE IMPACT OF STAD AND PEER REVIEW FOR EFL UNDERGRADUATE STUDENTS Anusit Panklam	91
การสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เถา นายภัทระ กิมเฉียง	108

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความประจำปี
วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ฉิมท้วม
รองศาสตราจารย์ ธีรศักดิ์ ล้ำเลิศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ บุญแจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สายจันดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล ทิพย์รัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพิกา รอดสการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดาเรศ นฤมล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร สายเสนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ เชิดชู
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย อินตะไชยวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพ์อุมา ธัญชนกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชษฐ์ ไชยสงค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วงศ์วิโรต นิพัทธ์วิทยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนสิทธิ์ คณหา
อาจารย์ ดร.สนั่น กัลปา
อาจารย์ ดร.วิรสันต์ วิรุฬห์สกุลภิบาล
อาจารย์ ดร.สมชาย วัชรปัญญาวงศ์
อาจารย์ ดร.ธีระ บุชบกแก้ว
อาจารย์ ดร.จรียา ก่อภักทสิริกุล
อาจารย์ ดร.เสาวรส มนต์วิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัย
วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย
A DEVELOPMENT OF LEARNING MODULE FOR
CONTEMPORARY MUSIC BAND IN SUKHOTHAI COLLEGE
OF DRAMATIC ARTS

อัศวิน โลหะการก¹ และ ฉานิก หวังพานิช²
Assawin Lohakarok¹ and Chanick Wangphanich²

วันที่ส่งบทความ: 14 เมษายน 2567, วันที่แก้ไขบทความ: 20 พฤษภาคม 2567,
วันที่ตอบรับบทความ: 20 พฤษภาคม 2567

Abstract

The objectives of this research are as follows: (1) to compare the learning outcomes before and after incorporating the learning module for the contemporary music band at Sukhothai College of Dramatic Arts; and (2) to obtain a satisfaction scale for this learning module. The researcher collected data from a sample group consisting of 30 vocational students between years 1-3 at Sukhothai College of Dramatic Arts. These students were members of a contemporary music band (known commonly as contemporary music) at the time of the research. The research tools used in this study included the following: (1) six learning modules for the contemporary music band at Sukhothai College of Dramatic Arts; (2) pre-and post-module evaluations consisting of 30 questionnaires; and (3) a satisfaction evaluation form. The statistics used to

¹ นิสิต หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Students of the Master of Education program Faculty of Fine Arts Srinakharinwirot University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Assistant Professor Dr. Department of Westernmusic Faculty of Fine Arts Srinakharinwirot

University Corresponding author; E-mail address: assawinmusicck@gmail.com

analyze the data in this study included percentage, frequency, mean, standard deviation, and a t-test. The results revealed the following: (1) the pre-module average learning outcome was 17.20, while the post-module average outcome was 27.30. Subjecting both results to a statistical t-test, it was found that the post-module outcome was higher than the pre-module counterpart with a statistical significance of .05; and (2) overall satisfaction value towards the learning module was extremely high. Considering individual aspects, it was found that the students were most satisfied with their respective learning performances. This aspect was rated the highest.

Keyword: DEVELOPMENT LEARNING MODULE CONTEMPORARY MUSIC BAND
SUKHOTHAI COLLEGE OF DRAMATIC ARTS

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้ชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย และ 2) เพื่อหาความพึงพอใจของชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ภาคศึกษาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่เป็นสมาชิกวงดนตรีร่วมสมัย จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดการสอนและแบบฝึกวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ T-test ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 17.20 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 27.30 เมื่อทำการทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบที (T-test) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ผลการประเมินความพึงพอใจชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนของตนเอง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดการสอน วงดนตรีร่วมสมัย วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

บทนำ

ดนตรีเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง que แสดงถึงความเป็นชาติ สังคมของมนุษย์ย่อมมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การที่สังคมมีการติดต่อสัมพันธ์กัน ย่อมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การผสมผสานทางวัฒนธรรม รวมไปถึงงานดนตรีด้วย ทำให้ดนตรีเกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากยุคหนึ่งสู่อีกยุคหนึ่ง ปัจจุบันดนตรียังมีความสำคัญต่อวัฒนธรรมและสังคม เพราะดนตรีเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัฒนธรรม มาศสุภา สีสุกอง (2531) Masupha Sisukong (1988) อธิบายว่า ศิลปะดนตรีของไทยเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญแขนงหนึ่งที่ได้ศึกษาสืบต่อกันมาเป็นเวลาอันยาวนาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ทางด้านดนตรี ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะเป็นมรดกอันเกิดจากอัจฉริยภาพของบรรพบุรุษที่ได้สืบทอด จึงเป็นสิ่งที่ตั้งงามแสดงให้เหินถึงความ เป็นเอกลักษณ์ที่บรรพบุรุษได้แสดงออกตามความรู้ ความคิด ความเชื่อ ในแต่ละยุคแต่ละสมัยที่ได้รับการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการสืบทอดวัฒนธรรมทางดนตรีไม่เหมือนกับการสืบทอดมรดกที่เป็นวัตถุ แต่การสืบทอดทางวัฒนธรรมดนตรีนั้น คนในสังคมต้องยอมรับความจริงในข้อหนึ่งว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มักมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ วัฒนธรรมบางอย่างไม่สามารถปรับให้เข้ากับชีวิตของคนในสังคมได้ ฉะนั้นในการสืบทอดวัฒนธรรมทางดนตรีของชาติใดก็ตามจะรุ่งเรืองเป็นที่นิยมของคนในชาติต่อไปหรือชนชาติอื่นได้ย่อมจะต้องมีการสะสมและสืบทอดกันมาโดยไม่ขาดตอนขาดระยะ พยายามคิดค้นให้มีการพัฒนาจากเดิมอยู่เสมอ และจะต้องเข้ากับของเดิมได้ ทั้งยังต้องส่งเสริมให้เผยแพร่ในหมู่ของชนชาตินั้นเอง และชาติอื่นด้วย

ประเทศไทยจึงเป็นประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติ หลายเชื้อชาติหลายภาษา ด้วยกัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนมากจะเข้ามาติดต่อก้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าต่างๆ บ้างก็มาเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี บางชนชาติก็เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยสิ่งเหล่านี้ทำให้ชาวไทยได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมต่างๆอย่างมากมาย ซึ่งอารยธรรมเหล่านี้ ทำให้ดนตรีเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในสังคมไทยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ ในพระราชพิธีชั้นสูง ตลอดจนถึงพิธีกรรมของชาวบ้าน ซึ่งล้วนแล้วแต่มีดนตรีเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งสิ้น

ตลอดช่วงเวลามากกว่า 20 ปีที่ผ่านมา พัฒนาการทางดนตรีของประเทศไทยได้มีวงดนตรี รวมถึงนักดนตรีที่พยายามนำดนตรีไทยและดนตรีสากลมาบรรเลงร่วมกัน โดยมี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ 1) การปรับเปลี่ยนระดับเสียงและบันไดเสียงเครื่องดนตรีสากลเข้ามาหาระดับเสียงและบันไดเสียงของดนตรีไทย 2) การปรับเปลี่ยนระดับเสียงและบันไดเสียงของดนตรีไทยเข้ามาหาระดับเสียงและบันไดเสียงของดนตรีสากล ซึ่งแบบหลังเป็นที่นิยมกว่า จึงก่อเกิด

เป็นวงดนตรีที่นิยมเรียกว่า ดนตรีไทยร่วมสมัย (Thai Contemporary Music) ดนตรีไทยร่วมสมัยเป็นแนวดนตรีที่จะทำให้ดนตรีไทย ร่วมสมัยไปกับยุคปัจจุบัน และในอนาคตได้ ทำให้เกิดการต่อยอดทางดนตรีไทยให้เกิดการพัฒนาที่มั่นคง ยั่งยืน และจากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนดนตรีสากล อยู่ในสาขาวิชาดุริยางค์สากล ภาควิชาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการสืบสาน สร้างสรรค์งานดนตรีทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล ให้ผสมผสานกันอย่างกลมกลืนออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ใหม่ๆ เพื่อให้ดนตรีไทยอยู่คู่กับสังคมไทยตราบนานเท่านาน

วงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัยเป็นวงดนตรีร่วมสมัยที่ได้รับรางวัลหลายรายการ เช่น รางวัลถ้วยพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในรายการคีตวัฒนธรรมศิลป์ บรรเลงไทยเพื่อแผ่นดินปีที่ 1 จัดโดยกองทัพบก และรางวัลชนะเลิศถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในการประกวดดนตรีร่วมสมัยศรทอง

จากการที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมวงดนตรีซิมโฟนีและวงดนตรีร่วมสมัยของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย อีกทั้งเป็นผู้รับผิดชอบของรายวิชา การรวมวงดนตรี ทำให้ทราบว่าผู้เรียนที่เป็นนักเรียนในสาขาดุริยางค์สากล และผู้เรียนที่เป็นนักเรียนในสาขาดุริยางค์ไทย ยังขาดประสบการณ์การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลร่วมกับเครื่องดนตรีไทย และหลักการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยร่วมกับเครื่องดนตรีสากล ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนสาขาดุริยางค์ไทยส่วนใหญ่จะขาดประสบการณ์การบรรเลงเพลงร่วมสมัย และเข้าใจว่าเมื่อห้องเพลงต่อไปเป็นคอร์ด C เสียงที่จะต้องบรรเลงในจังหวะตกจังหวะแรกของห้องเพลงนั้นจะต้องเป็นเสียง โด เท่านั้น นักเรียนสาขาดุริยางค์สากลส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในการใช้คอร์ดแทน คอร์ดแทรก คอร์ดเทนชัน มาใช้กับบทเพลงร่วมสมัยโดยนักเรียนส่วนใหญ่เลือกใช้เพียงคอร์ดในบันไดเสียง ทำให้บทเพลงขาดความน่าสนใจ ปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดข้อจำกัดหลายด้านในการสร้างสรรค์บทเพลงและการฝึกปฏิบัติดนตรีร่วมสมัยของนักเรียนสาขาดุริยางค์สากลและนักเรียนสาขาดุริยางค์ไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาดังที่กล่าวมา โดยศึกษาและสร้างแบบฝึกพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการเรียนการสอนของนักเรียนสาขาดุริยางค์ไทยและนักเรียนสาขาดุริยางค์สากล ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้ชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

2. เพื่อหาความพึงพอใจของชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

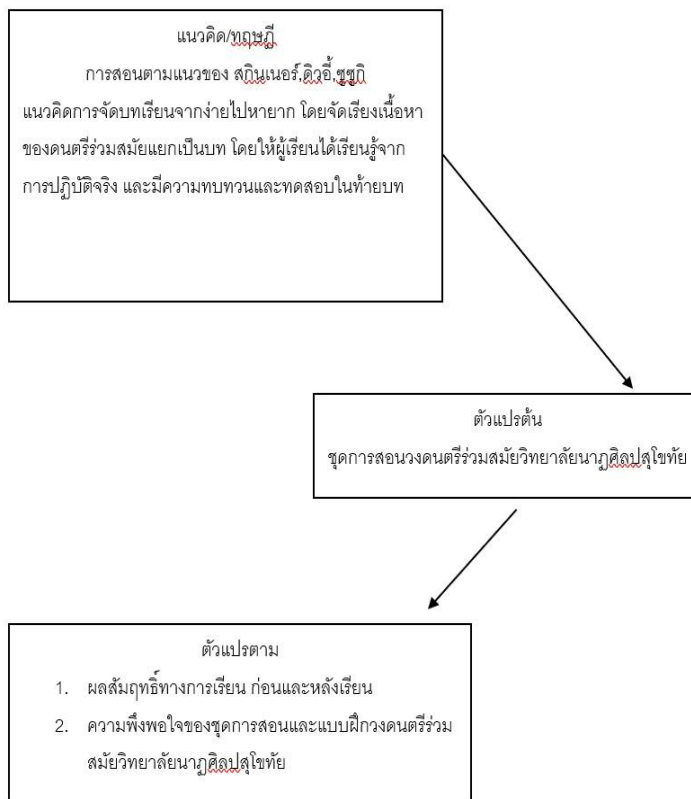
วิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 - 3 ภาควิชาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย จำนวน 110 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 - 3 ภาควิชาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย ที่เป็นสมาชิกวงดนตรีร่วมสมัยจำนวน 30 คน โดยวิธีการเฉพาะเจาะจง

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างชุดการสอนและจัดทำสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึงผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีร่วมสมัยจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีสากลจำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และภาษา แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปในทุกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. ชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้

2. แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

3. แบบประเมินความพึงพอใจชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ด้วยสถิติ paired sample t-test

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

มีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, Bunchom Srisa-ard 2002 หน้า 85-86)

4.51-5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
2.51-3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การพัฒนาชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย

ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัย วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย มีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ ทฤษฎีและเนื้อหาดนตรีที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีร่วมสมัย
2. เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อให้ครอบคลุมกับเนื้อหา
3. กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้
4. สร้างชุดชุดการสอนดนตรีวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
6. ทดลองใช้ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
7. ปรับปรุงแก้ไขชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย
8. นำไปทดลองกับกลุ่มทดลอง

ผลการสร้างชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัย วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ได้ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัย วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ 1 ประวัติความเป็นมาของดนตรีร่วมสมัย และรูปแบบการรวมวงดนตรีร่วมสมัย บทบาทหน้าที่หลักความสำคัญของเครื่องดนตรีแต่ละประเภทของการปฏิบัติรวมวง

หน่วยการเรียนรู้ 2 ชุดแบบฝึกหัด (exercises) ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้นและองค์ประกอบของการบรรเลงวงดนตรีร่วมสมัย

หน่วยการเรียนรู้ 3 โน้ตสากลปฏิบัติแบบร่วมสมัย

เพลง ตันวรเชษฐ์

เพลง สุโขทัยนครแห่งความสุข

เพลง สาวนาสั่งแฟน

หน่วยการเรียนรู้ 4 วิธีการบรรเลงเพลงรวมวงดนตรีร่วมสมัย เพลงตันวรเชษฐ์

หน่วยการเรียนรู้ 5 วิธีการบรรเลงแบบรวมวงดนตรีร่วมสมัย เพลง สุโขทัยนครแห่งความสุข

หน่วยการเรียนรู้ 6 วิธีการบรรเลงแบบรวมวงดนตรีร่วมสมัย เพลง สาวนาสั่งแฟน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้ชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้วยคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 30 คะแนน และแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 30 คะแนน โดยการทดสอบด้วยสถิติ paired sample t-test ดังนี้

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อน	30	17.20	1.92	-45.590	.000*
หลัง	30	27.30	1.95		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางภาพที่ 1 แสดงผลวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 17.20 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 27.30 เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ paired sample t-test พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ดังนี้

รายการประเมิน	n=30		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
1. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.67	.48	มากที่สุด
2. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.77	.43	มากที่สุด

3. เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ	4.67	.48	มากที่สุด
4. แบบทดสอบมีความยากง่าย เหมาะสมกับนักเรียน	4.47	.51	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและศักยภาพของตนเอง	4.60	.50	มากที่สุด
6. เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เหมาะสม	4.57	.57	มากที่สุด
7. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนของตนเอง	4.97	.18	มากที่สุด
8. นักเรียนสามารถใช้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน	4.83	.38	มากที่สุด
9. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตัวเอง	4.80	.41	มากที่สุด
10. นักเรียนเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในดนตรี	4.57	.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.69	.24	มากที่สุด

ตารางภาพที่ 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัย
วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีความความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 7 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนของตนเอง มีความความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$) รองลงมาคือ ข้อ 8 นักเรียนสามารถใช้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน มีความความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) และรายการที่มีความความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ข้อ 4 แบบทดสอบมีความยากง่าย เหมาะสมกับนักเรียน มีความความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบจากการสรุปผลนำมาอภิปรายผล 3 ประเด็น ดังนี้

1. จากผลการสร้างชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ได้ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัย วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

1) ประวัติความเป็นมาของดนตรีร่วมสมัย และรูปแบบการรวมวงดนตรีร่วมสมัย บทบาทหน้าที่หลักความสำคัญของเครื่องดนตรีแต่ละประเภทของการปฏิบัติรวมใหญ่

2) ชุดแบบฝึกหัด (exercises) ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้นและองค์ประกอบของการบรรเลงวงดนตรีร่วมสมัย

3) โน้ตสากลปฏิบัติแบบร่วมสมัย เพลงต้นврเซษฐ์ เพลงระบำสุโขทัย และ เพลงสาวนาสั่งแฟน

4) วิธีการบรรเลงเพลงรวมวงดนตรีร่วมสมัย เพลงต้นврเซษฐ์

5) วิธีการบรรเลงแบบรวมดนตรีร่วมสมัย เพลงสุโขทัยนครแห่งความสุข

6) วิธีการบรรเลงแบบรวมดนตรีร่วมสมัย เพลงสาวนาสั่งแฟน

เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาหนังสือ ตำรา บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ได้ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย มาเป็นอย่างดี และได้รับข้อมูลในการการสร้างชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ได้ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัย วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ทำให้ได้ชุดการที่มีขอบเขต และประเด็นสำคัญของเนื้อหาครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องขั้นตอนการสร้างชุดการสอนของไชยยศ เรืองสุวรรณ (2534, น.199-200) ที่ได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนไว้ 10 ขั้นตอนด้วยกัน

1) กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นแบบ สหวิทยาการตามที่เหมาะสม

2) กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ ประมาณ เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือสอนได้หน่วยละครั้ง

3) กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่าในการสอนแต่ละหน่วย ควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องออกเป็นหน่วยการเรียนย่อย ๆ

4) กำหนดหลักการและมโนคติที่กำหนดขึ้น จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่องโดยสรุปรวมแนวความคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหา มาสอนให้สอดคล้องกัน

5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง โดยเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น

7) กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลผู้เรียนให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจาการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8) เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้นเมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ส่วนมากจะกำหนดเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 80/80

9) ประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10) การใช้ชุดการสอน เป็นขั้นการนำชุดการสอนไปใช้ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

และสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2544) Ministry of Education (2001) ที่ได้อธิบายว่า ธรรมชาติของวิชาดนตรีเป็นการเรียนรู้ที่เข้าถึงความซาบซึ้งในสุนทรีย์ของศิลปะทางดนตรี คือมีลักษณะเป็นเรื่องของสไตล์ศิลป์และศิลปะการแสดงออกทางท่าทางเป็นหลัก ซึ่งมีความเป็นนามธรรมสูงรับรู้ได้จากการฟังและการดูเป็นหลัก ดังนั้นสาระการเรียนรู้วิชาดนตรีและนาฏศิลป์จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ หลักและวิธีการปฏิบัติ หลักและวิธีการจัดการแสดง โดยเน้นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติ การจัดการ การสร้างสรรค์ การมีวิจารณ์ญาณ รวมทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องในการแสดงถึงความรู้สึกที่มีต่อดนตรี เกิดความซาบซึ้ง รู้จักคุณค่าความงาม ความประณีต ความไพเราะ และการสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การมีสุนทรียภาพ ดังนั้นสื่อการเรียนรู้วิชาดนตรีจะต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถนำมาใช้ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะตามจุดเน้นดังกล่าว

2. จากผลการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 17.20 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 27.30 เมื่อทำการทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบที (T-test) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ได้ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ด้วยกระบวนการคิดและขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพชุดการสอนได้ชุดการสอนวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย อย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดี ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและผ่านการวิเคราะห์คุณภาพจากนักเรียนกลุ่มทดลอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ยังเป็นการพิสูจน์ว่าชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของลัดดา สุขปรีดี (2523) Ladda Sukpreedee (1980) ที่ได้อธิบายว่า ชุดการสอนช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนอย่างเชื่อถือได้ เพราะชุดการสอนผลิตขึ้นด้วยวิธีการเข้าสู่ระบบ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน เช่น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชานั้น ๆ นักโสตศึกษา นักจิตวิทยา ครู ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผล ผู้เรียน ผู้ปกครอง ร่วมกันผลิตชุดการสอน มีการทดลองให้และปรับปรุงจนแน่ใจว่าได้ผลดีหลายครั้งในสถานที่ที่กำหนดไว้จึงจะนำออกมาใช้ทั่วไป เพื่อให้แน่ใจว่าครูจะได้ชุดการสอนเพื่อใช้ในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของกุมารี สุวรรณสิงห์ (2543) Kumaree Suwanasing (2000) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้นในรายวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1 (ศ 029) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอนเรื่องการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้น มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิภา โสภาสัมฤทธิ์ (2541) Nipa Sopasamrit (1998) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการตีตะโพงเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอน มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเสวี เย็นเปี่ยม (2531) Sawee Yenpiam (1988) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาดนตรีไทยเรื่องการตีฆ้องวงใหญ่โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ พบว่า นักศึกษาครูกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยบทเรียนโมดูล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาครูที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

3. จากผลการประเมินความพึงพอใจชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่ารายการที่มีความความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนของตนเอง รองลงมาคือ นักเรียนสามารถใช้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน ด้วยเหตุที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างและพัฒนาชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย เป็นอย่างดี ตามขั้นตอนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นักเรียนจึงเกิดความสนุกสนานกับการเรียนรู้ และได้รับความรู้จากการใช้ชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัยอย่างเต็มที่ นักเรียนมีความพึงพอใจกับผลการเรียนของตนเองและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของวาสนา ชาวหา (2525) Wasana Chawha (1982) ที่ได้อธิบายว่า ชุดการสอนนักเรียนสามารถนำไปเรียนที่ใดก็ได้ตามสะดวก ผิดนักเรียนให้รู้โดยกระทำให้นอกเหนือไปจากสถานการณ์ในชั้นเรียนปกติที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวางและเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) มากกว่าเนื้อหา และสอดคล้องกับแนวคิดของวีระ ไทยพานิช (2529) Veera Thaipanich (1986) ที่กล่าวว่าเมื่อนำชุดการสอนมาใช้จะทำให้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ก้าวหน้าไปตามอัตราศักยภาพความสามารถของแต่ละคน เป็นการเรียนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการวัดผลตนเองบ่อยๆ ทำให้นักเรียนรู้การกระทำของตนเองและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริงเป็นการเรียนชนิด Active ไม่ใช่ Passive และผู้เรียนจะสามารถเรียนที่ไหนเมื่อไรก็ได้ ตามความพอใจของผู้เรียนสามารถปรับปรุงการสื่อความหมายระหว่างนักเรียนกับครู

และผลการศึกษาความพึงพอใจยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของเสวี เย็นเปี่ยม (2531) Sawee Yenpiam (1988) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลการเรียนวิชาดนตรีไทย เรื่องการตีฆ้องวงใหญ่โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ พบว่า นักศึกษาครูกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยบทเรียนโมดูลมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียนโมดูล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสภาราสดาร์ (Sbaratta, 1975) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนเพื่อสอนเรียงความแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 แห่งมหาวิทยาลัยบอสตัน ที่เรียนวิชาการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนเรียงความ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปรกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ปัญหาอุปสรรคที่น่าจะเกิดขึ้น คือ เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย หากน้อยเกินไปอาจจะทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้อาจลดลง เพราะว่าการเรียนด้วยชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย นี้เป็นการเรียนที่เน้นการปฏิบัติดนตรีร่วมสมัย ผู้สอนควรจัดเวลาการเรียนรู้ให้เหมาะสม และแนะนำผู้เรียนให้มีการฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาชุดการสอนสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) หรือ แอปพลิเคชัน (Application) เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีความหลากหลาย และง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- Bunchom Srisa-ard. (2002). *Preliminary Research* (7th Edition). Suweeriyasarn.
- Chaiyot Rueangsuwan. (1991). *Education Technology: Theory and Research*. Odeon Store.
- Kumaree Suwanasing. (2000). *A STUDY OF THE EFFICIENCY OF THE INSTRUCTIONAL PACKAGE FOR TEACHING FUNDAMENTAL KHLUI PERFORMING IN THAI MUSIC COURSE (ARTS 029)* [Master of Arts Thesis Mahidol University]. <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=43624>
- Ladda Sukpreedee. (1980). *Instructional technology*. Pickanes Printing Center Co Ltd.
- Masupha Sisukong. (1988). *Development of professional education in Thai music in the Rattanakosin period* [Research report of the Department of Higher Education]. Chulalongkorn University.
- Ministry of Education. (2001). *Basic Education Core Curriculum* (2rd Edition). Express Transport Organization.
- Nipa Sopasamrit. (1998). *Study of the effectiveness of teaching kits About basic Ja-Khay playing skills training for first year students majoring in Ja-Khay, College of Dramatic Arts (Bangkok)* [Master of Education Thesis Srinakharinwirot University] <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/HIKMAH/article/view/121996>

- Sawee Yenpiam. (1988). *Comparing the learning outcomes of the Thai music subject on GONG WONGYAI skills using the module lesson with normal teaching* [Master of Education Thesis]. Srinakharinwirot University.
- Sbaratta, P. A. (1975). *A Flexible Modular System: An Experiment in Teaching Freshmen Comparison*. Dissertation Abstracts International.
- Veera Thaipanich. (1986). *57 teaching methods*. Educational Technology Faculty of Education Kasetsart University
- Wasana Chawha. (1982). *Educational technology*. AKSORN SIAM LTD., PART.

การวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในห้องสนทนากีฬาบอลเลย์บอล
ในเว็บไซต์พันทิป
Analysis of Language Usage in Volleyball Chat Room
on The Pantip Website

สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ¹

Sorasak Chiewcha

วันที่ส่งบทความ: 19 กุมภาพันธ์ 2567, วันที่แก้ไขบทความ: 17 พฤศจิกายน 2567

, วันที่ตอบรับบทความ: 6 ธันวาคม 2567

Abstract

This research aims to analyze language in 2 aspects: the objectives of communication and language usage characteristics in a volleyball chat room on the Pantip website. The study samples consist of volleyball chat room topics from the Pantip website within 2 months, from October to November 2023 which included 248 topics in total, using simple random sampling, and using research methodology to descriptively analyze of content. The results of the research found that the objectives of communication in the volleyball chat room were 6 types: to express opinions towards volleyball players, to show friendliness while talking in the chat room, to demonstrate the intimacy of the chat room users towards volleyball athletes' coaches and teams, to commend good performance of athletes, to reprimand poor performance of athletes, and to express knowledge in volleyball. The language usage characteristics included 8 characteristics: the use of Thai words, transliteration, comparing the sounds of words from foreign language, slangs, abbreviations, repetition of letters, English words and use of marks.

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

E-mail: dorakeng@hotmail.co.th

Assistant Professor ,Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna

Keywords: ANALYSIS OF LANGUAGE USAGE VOLLEYBALL CHAT ROOM PANTIP

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาษา 2 ด้าน คือ ด้านเจตนาของการสื่อสารและด้านลักษณะของการใช้ภาษาในห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลจากในเว็บไซต์พันทิป กลุ่มตัวอย่าง คือ กระทั่งของห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลจากเว็บไซต์พันทิปในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 รวมได้จำนวน 248 กระทั่ง จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิเคราะห์พรรณานี้เพื่อหาผลการวิจัยพบว่า ด้านเจตนาของการสื่อสารในห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลพบ 6 ประเภทคือ เพื่อแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกีฬาวอลเลย์บอล เพื่อแสดงถึงความเป็นกันเองระหว่างสนทนากันในห้องสนทนา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดของผู้ใช้ห้องสนทนาที่มีต่อนักกีฬา ผู้ฝึกสอนและทีมวอลเลย์บอล เพื่อยกย่องการเล่นที่ดีของนักกีฬา เพื่อตำหนิการเล่นที่ไม่ดีของนักกีฬาและเพื่อแสดงถึงความรู้ในกีฬาวอลเลย์บอล ด้านลักษณะการใช้ภาษาพบ 8 ลักษณะคือ การใช้คำภาษาไทย คำทับศัพท์ การเทียบเสียงคำจากภาษาต่างประเทศ คำสแลง คำย่อ การซ้ำตัวอักษร คำภาษาอังกฤษและการใช้เครื่องหมาย

คำสำคัญ: วิเคราะห์ภาษา ห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอล เว็บไซต์พันทิป

บทนำ

เว็บไซต์พันทิปก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยมีที่มาของชื่อมาจากห้างพันธุ์ทิพย์พลาซ่า ซึ่งเป็นแหล่งค้าขายคอมพิวเตอร์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย แรกเริ่มนั้นพันทิปเป็นเว็บไซต์ที่ใช้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงอย่างเดียว ต่อมาเมื่อมีผู้ใช้งานมากขึ้นจึงเริ่มเปลี่ยนรูปแบบเว็บไซต์จนกลายเป็นเว็บบอร์ดที่มีหมวดหมู่หลากหลาย (Nokkaew, 2017) ผู้เข้ามาในเว็บไซต์ต่างนิยมที่จะใช้กระดานข่าวสาธารณะในการออกความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ จึงทำให้เว็บไซต์พันทิปเปลี่ยนเป้าหมายทางธุรกิจเป็นการดำเนินงานทางด้านกระดานข่าว โดยหารายได้จากการโฆษณาเป็นหลักและขยายรูปแบบการทำงานเป็นกระดานข่าวเป็นหมวดต่าง ๆ โดยโครงสร้างของเว็บไซต์พันทิปจะมีลักษณะที่เป็นเว็บบอร์ดที่จะแบ่งออกเป็นหลายส่วน เช่น พันทิปคาเฟ่ พันทิปมาร์เก็ต บล็อกแก๊งค์ และในพันทิปคาเฟ่มีการแบ่งออกเป็นหลายห้องสนทนาตามความสนใจของผู้ใช้งาน ในแต่ละห้องก็จะมีแบ่งย่อยออกเป็นส่วนย่อยซึ่งเรียกว่า คลับ การใช้งานเว็บบอร์ดของพันทิปนั้น เปิดให้ใช้บริการสำหรับผู้ใช้งานทุกคนในการอ่าน แต่ในขณะที่ผู้ใช้ที่ต้องการส่งคำถามหรือตอบคำถามเข้าสู่ระบบจำเป็นต้องเป็นสมาชิกของทางเว็บไซต์ (The story of Pantip, 2015)

เว็บไซต์ Data Reportal ได้แสดงผลสำรวจข้อมูลด้านอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2566 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 พบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในไทยเพิ่มเป็น 62.21 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ใช้โซเชียลมีเดียต่าง ๆ รวม 52.25 ล้านคน แบ่งเป็นผู้หญิง ร้อยละ 52.3 และร้อยละ 47.7 เป็นผู้ชาย ทั้งนี้ 10 เว็บไซต์ที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไทยใช้งานมากที่สุดได้แก่ 1. YouTube 2. Google 3. Facebook 4. Xvideos 5. SpankBang 6. Twitter 7. Lazada 8. Pantip 9. Hentaithai และ 10. Shopee (DataReportal, 2023) โดยเว็บไซต์พันทิปจะมีลักษณะการใช้งานเป็นเว็บบอร์ดเพื่อแลกเปลี่ยนเนื้อหาและความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้งานที่มีความสนใจในแต่ละห้องสนทนาที่มีความหลากหลายประเด็นในสังคมไทย ซึ่งแตกต่างจากเว็บไซต์ใน 10 ลำดับแรกอื่น ๆ ที่จะเว็บไซต์สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นเนื้อหาทั่วไป เว็บไซต์เพื่อชมภาพยนตร์ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการขายสินค้าออนไลน์ จึงถือได้ว่าเว็บไซต์พันทิปเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้ใช้งานเพื่อแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องที่ตนเองมีความสนใจต่าง ๆ เช่น เรื่องของกีฬาที่มีผู้ใช้ใช้งานเพื่อไปตั้งกระทู้เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อกีฬาที่ตนเองสนใจอยู่หลายประเภท อาทิ ฟุตบอล แบดมินตันและวอลเลย์บอล เป็นต้น

กีฬาวอลเลย์บอลถือเป็นกีฬายอดนิยมของประเทศไทย โดยเฉพาะทีมวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยที่สามารถสร้างผลงานการแข่งขันในระดับนานาชาติได้ดี ไม่ว่าจะเป็นแชมป์เหรียญทองกีฬาซีเกมส์ 16 สมัย กีฬาเอเชียนเกมส์ได้เหรียญเงิน 1 สมัย เหรียญทองแดง 2 สมัย แชมป์เอเชีย 3 สมัย รวมถึงการเข้าร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติ เช่น การแข่งขันวอลเลย์บอลเนชั่นลีก การแข่งขันชิงแชมป์โลก ปัจจุบันทีมวอลเลย์บอลหญิงไทยอยู่อันดับที่ 14 ของโลก ข้อมูล ณ วันที่ 23 ตุลาคม 2566 (FIVB, 2023) วอลเลย์บอลจึงถือเป็นกีฬาที่สร้างชื่อเสียงและได้รับความนิยมในประเทศไทย จึงทำให้มีผู้ที่ชื่นชอบกีฬา วอลเลย์บอลเข้ามาแสดงความคิดเห็นต่อกีฬาประเภทนี้ในห้องสนทนาของเว็บไซต์พันทิป ซึ่งมีห้องสำหรับสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ รวม 36 ห้องและมีห้องที่เกี่ยวกับหัวข้อเกี่ยวกับกีฬา คือ ห้องศุภชลาศัย โดยกีฬาวอลเลย์บอลถือเป็นกีฬายอดนิยมของประเทศไทยประเภทหนึ่งที่มีคนเข้าไปตั้งกระทู้มากถึง 126,030 กระทู้ ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2566 (Pantip, 2023) แสดงให้เห็นถึงว่ากีฬา วอลเลย์บอลนั้นอยู่ในความสนใจในกลุ่มผู้ชื่นชอบกีฬาประเภทนี้จึงเข้ามาตั้งกระทู้ขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ที่สนใจในกีฬาประเภทนี้เหมือนกันทั้งในเรื่องของการแข่งขัน นักกีฬา ผู้ฝึกสอน และทีมวอลเลย์บอล โดยการใช้ภาษาในห้องสนทนามีลักษณะที่เป็นภาษาเฉพาะกลุ่มที่ใช้กันในสื่อสังคมออนไลน์

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาเฉพาะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ของ Suksawat (2023) สิริธัญญา สุขสวัสดิ์ (2566) ได้ศึกษาวิถีกลวิธีทางภาษากับการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจแม่ประนอม ผลการศึกษาพบว่า ภาษามุ่งเน้น

เรื่องสื่อความหมายให้ผู้รับสารเข้าใจง่ายสะดวกรวดเร็วต่อการรับรู้ข้อความและมีความตรงไปตรงมาอย่างชัดเจน ด้วยกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ เช่น การล้อเลียน การใช้สัญลักษณ์ การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาภาพพจน์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Khampila, Naksen (2022) อุไรวรรณ คำพิลาและทัพพีธีรดา นาคเสน (2565) ที่ศึกษาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ผลการศึกษาด้านรูปแบบการสื่อสารในการส่งสารไปยังกลุ่มผู้ใช้งานพบว่ากลุ่มภาษาจะเป็นลักษณะเป็นคำ วลีหรือประโยคสั้น ๆ คำที่พิมพ์ผิด การแปรด้านการสะกดคำ การใช้ไอโมจิคอนและสติ๊กเกอร์ ด้านลักษณะการใช้ภาษาหมายถึงกลวิธีทางภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้ใช้พบ 6 ประเภท การแปรด้านการสะกดคำ คำสร้างใหม่ การพิมพ์แบบพิเศษ คำย่อที่ไม่ใช่คำย่อโดยที่ใช้กันทั่วไป การสร้างคำแทนเสียงและคำภาษาถิ่น จากผลการศึกษาทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวจะเห็นได้ว่าภาษาไทยเป็นภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความหลากหลายตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปซึ่งมีอิทธิพลมาจากคนที่ใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์จึงอาจทำให้มีคำศัพท์เกิดขึ้นใหม่ได้ตลอดเวลา (Noro-a, Charong, Musigcharoen, Yossiri, 2018) (ชาริณา นอรอเอ, นุร่อชีวีตา จารง, ณัฐพร มุสิกเจริญ และวรเวทย์พิสิช ยศศิริ, 2561)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาษาไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากภาษาไทยที่มีอยู่เดิม ทั้งในการใช้คำ ประโยค เครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ถือเป็นวิวัฒนาการทางภาษา ซึ่งเป็นภาษาที่ไม่เป็นตามหลักเกณฑ์ของภาษา การใช้ภาษาไทยในสื่อออนไลน์จึงมีความหลากหลายที่น่าสนใจจะศึกษาในประเด็นดังกล่าว (Denduang, 2019) (ศิรินทิพย์ เต็นดวง, 2562) ดังนั้นภาษาที่ใช้ในห้องสนทนาจากแอดดวองท์เกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ โดยเฉพาะกีฬา วอลเลย์บอลซึ่งถือเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย ทำให้การใช้ภาษาในห้องสนทนา วอลเลย์บอลของเว็บไซต์พันทิปซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีผู้เข้าใช้งานไปเพื่อแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้ภาษาของกระทุ้งในห้องสนทนาเกี่ยวกับกีฬาวอลเลย์บอลในเว็บไซต์พันทิปเพื่อที่จะให้เห็นเจตนาของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและลักษณะการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์อันเป็นภาษาเฉพาะกลุ่มที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เจตนาของการใช้ภาษาในการสื่อสารในห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลในเว็บไซต์พันทิป
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของการใช้ภาษาในห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลในเว็บไซต์พันทิป

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาค้นคว้าภาษาในสื่อสังคมออนไลน์ศึกษาของวิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2654) ที่ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาไทยในอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์จะมีลักษณะเฉพาะกลุ่ม เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของตน มีการปรับเปลี่ยนคำและประโยคตามวิธีการและรูปแบบการสื่อสารที่เน้นความสะดวก มักใช้ภาษาสนทนาและการแปรด้านสะกดคำ การใช้ประโยคที่ซับซ้อน มีการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีลักษณะเป็นภาษาเฉพาะสมัย เพื่อเจตนาใช้ในการสื่อสารเฉพาะกลุ่ม และงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาเฉพาะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ของ Suksawat (2023) สิทธิญา สุขสวัสดิ์ (2566) Khampila, Naksen (2022) อุไรวรรณ คำพิลาและทัพหิธีรดา นาคเสน (2565) พบว่าการใช้ภาษามีเจตนามุ่งเน้นเรื่องสื่อความหมายให้ผู้รับสารเข้าใจง่ายสะดวกรวดเร็วต่อการรับรู้ข้อความและมีความตรงไปตรงมา ด้วยกลวิธีทางภาษาต่าง ๆ เช่น การล้อเลียน การใช้สัญลักษณ์ การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาภาพพจน์ การสื่อสารจะเป็นลักษณะเป็นคำ วลีหรือประโยคสั้น ๆ คำที่พิมพ์ผิด การแปรด้านการสะกดคำ การใช้ไอโมจิคอนและสติ๊กเกอร์ การแปรด้านการสะกดคำ คำสร้างใหม่ การพิมพ์แบบพิเศษ คำย่อที่ไม่ใช่คำย่อโดยที่ใช้กันทั่วไป การสร้างคำแทนเสียงและคำภาษาถิ่น จะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์จะมีอยู่ 2 ด้านคือเจตนาในการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้ใช้และการใช้ภาษาที่มีความเฉพาะเจาะจงผู้วิจัยจึงได้นำเอา 2 ด้านดังกล่าวมาใช้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กระู้ของห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลจากเว็บไซต์พันทิปในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 จำนวน 692 กระู้ โดยเหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลในช่วงเวลาดังกล่าวเนื่องจากเป็นเดือนที่มีการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์และเริ่มมีการแข่งขันวอลเลย์บอลลีกในประเทศต่าง ๆ ทำให้มีคนตั้งกระู้เกี่ยวกับการแข่งขันวอลเลย์บอลจำนวนมาก

กลุ่มตัวอย่าง คือ กระู้ของห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลจากเว็บไซต์พันทิปในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน รวมได้จำนวน 248 กระู้ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ภาษาในระดับคำและการใช้เครื่องหมายประกอบการสนทนาที่ปรากฏใช้ในห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลในเว็บไซต์พันทิปในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 เท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การคัดเลือกข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ที่เป็นกระตุ้ในห้องสนทนากีฬาวอลเลย์บอลจากเว็บไซต์พันทิปในช่วงระยะเวลา 2 เดือน คือ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน จำนวน 248 กระตุ้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นลักษณะของภาษาไทย เฉพาะกลุ่มและภาษาไทยที่ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์

3. ศึกษาแนวคิดเพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ดังที่ได้กล่าวในหัวข้อกรอบแนวคิด โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2654) ที่ได้กล่าวถึงการใช้อย่างไทยในอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์จะมีลักษณะเฉพาะกลุ่มและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาเฉพาะกลุ่มในสื่อสังคมออนไลน์ ของ Suksawat (2023) สิทธิญา สุขสวัสดิ์ (2566) Khampila, Naksen (2022) อุไรวรรณ คำพิลาและทัฬหีธีรดา นาคเสน (2565) จากการศึกษาสรุปได้ว่าการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์จะมีอยู่ 2 ด้านคือเจตนาในการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้ใช้และการใช้ภาษาที่มีความเฉพาะเจาะจงผู้วิจัยจึงได้นำเอา 2 ด้านดังกล่าวมาใช้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4. วิเคราะห์ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามกรอบแนวคิดที่ศึกษา คือด้านเจตนาของการใช้ภาษาและด้านลักษณะของการใช้ภาษา

5. สรุปผลการวิจัยของข้อมูลโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ด้านเจตนาของการใช้ภาษาในการสื่อสาร หมายถึง ความต้องการของผู้ส่งสารที่จะแจ้งให้กลุ่มของตนได้รับรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ พบ 6 ประเภท

1.1 การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อกีฬาวอลเลย์บอล โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาและผู้ฝึกสอนที่ตนเองสนใจในขณะนั้น จะใช้การเรียกชื่อจริงของนักกีฬาและผู้ฝึกสอนพบ 2 ประเภทคือ

1.1.1 การเรียกชื่อจริงของนักกีฬา ถือเป็นการเรียกที่เป็นทางการเป็น

การให้เกียรติแก่นักกีฬาและผู้ฝึกสอน ตัวอย่างเช่น

อัจฉราพร ตอแบนคลับ ถามถึง ชารินะ โคกะ หายไปไหน

- อัจฉราพรเป็นการเรียกชื่อจริงของ อัจฉราพร คงยศนักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งบอลหัวเสา

MVP มงลงที่สาวพรพรรณจ้า

- พรพรรณ เป็นการเรียกชื่อจริงของพรพรรณ เกิดปราชญ์ นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งมือเซตที่ได้ในลีกวอลเลย์บอลของประเทศเกาหลีใต้

โค้ชชำนาญ โค้ชปานา รอตอคิว ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่แล้วค่ะ

- ชำนาญ เป็นชื่อจริงของ ชำนาญ ดอกไม้ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทย

สรุปโค้ช **Park Ki Won** ได้ต่อสัญญาคุมทีมชายต่อมัยครบเจียบมาก
อยากให้คุณต่อ

- Park Ki Won เป็นชื่อจริงของ พัก กี วอน ผู้ฝึกสอนทีมวอลเลย์บอลชายทีมชาติไทย

1.1.2 การเรียกชื่อจริงภาษาไทยโดยเป็นสำเนียงของชาวต่างประเทศ และการเรียกชื่อจริงโดยแปลงเป็นภาษาไทยของผู้ฝึกสอนชาวต่างประเทศ เป็นการใช้ภาษาเพื่อดึงความสนใจของผู้อ่านในห้องสนทนาให้สนใจความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อนักกีฬาและผู้ฝึกสอน ตัวอย่างเช่น

เอาใจช่วยปอนปุนและไอบีเคคะ

- ปอนปุน เป็นการเรียกชื่อจริงแต่เขียนเป็นสำเนียงการออกเสียงของชาวต่างประเทศของ พรพรรณ เกิดปราชญ์ นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งมือเซตที่ได้ในลีกวอลเลย์บอลของประเทศเกาหลีใต้

หัตตะ MB ของ ควินซี่ ตอนนี่เล่นได้ดีนะ

- หัตตะ เป็นการเรียกชื่อจริงแต่เขียนเป็นสำเนียงการออกเสียงของชาวต่างประเทศและตัดพยางค์ท้ายชื่อออกเพื่อให้ดูเป็นชื่อในภาษาญี่ปุ่นของ หัตทยา บำรุงสุข นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งบอลเร็วที่ได้เล่นในลีกวอลเลย์บอลของประเทศญี่ปุ่น

สงสารลุงผักจริง ๆ ที่มาเจอความป่วยของไทย

- ลุงผัก เป็นชื่อที่แปลงมาจาก ของ Park Ki Won เป็นชื่อจริงของ พัก กี วอน ผู้ฝึกสอนทีมวอลเลย์บอลชายทีมชาติไทย ผัก แปลงมาจากคำว่า พัก (Park)

1.2 การแสดงถึงความเป็นกันเองในระหว่างสนทนากันในห้องสนทนา โดยการเรียกชื่อเล่นและชื่ออักษรย่อของนักกีฬาและผู้ฝึกสอน ตัวอย่างเช่น

ยูฟ่า แคปหมู อะที่เพิ่มเติม ที่เหล็อรอดูฟอร์ม ต้องมีดาวมาเพิ่ม

- ยูฟ่า เป็นการเรียกชื่อจริงของ ดลพร สินโพธิ์ นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งมือเซต

- แคปหมู เป็นการเรียกชื่อจริงของ ดาริน ปิ่นสุวรรณ นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทย สุธรมิ ทิพย ชลบุรี-อีเทคตำแหน่งบอลหัวเสา

หน้าบล็อกแนนดีกว่าแบบมาก ๆ

- แนน เป็นการเรียกชื่อเล่นของ ทัดดาว นิกแจ่ม ที่มีชื่อเล่นว่าแนน นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งบอลเร็ว

พลัดกันทุบ 1-2 เซตแรกยัยพพ.ทุบแต่สำคัญได้ตลอด

- พพ. เป็นการเรียกชื่อเล่นย่อของ อัจฉราพร คงยศที่มีชื่อเล่นว่าเพียว บางทีเรียก เพียวเพียว นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งบอลหัวเสา

ผู้ตีบอลให้บบ สวยมาก เสียตายตบไม่ตาย

- บบ เป็นการเรียกชื่อเล่นย่อของ ชัชชอร โมกศรีที่มีชื่อเล่นว่าบับบิม นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งบอลหัวเสา

โค้ชอ๊อดส่องฟอร์มจากลิคเนอะ

- อ๊อด เป็นชื่อเล่นของ เกียรติพงษ์ รัชตเกรียงไกร อดีตหัวหน้าผู้ฝึกสอนทีมชาติไทย

โค้ชเต๋ก็แต่งตัววัยรุ่นเหมือนกันนะเนี่ย

- เต๋ เป็นชื่อเล่นของ เผด็จศึก วรรณโชติ หัวหน้าผู้ฝึกสอนทีมชาติไทย วอลเลย์บอลหญิง ดีก ซาง เคมิคัลส์ สปอร์ต ทีมวอลเลย์บอลหญิงจากลีกประเทศเวียดนาม

1.3 การแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดของผู้ใช้ห้องสนทนาที่มีต่อนักกีฬา ผู้ฝึกสอน และทีมวอลเลย์บอลจากการตั้งฉายา เพราะฉายาจะถูกตั้งขึ้นจากคนที่สนิทเป็นชื่อที่ไม่เป็นทางการซึ่งต่างจากชื่อจริงและชื่อเล่นจะถูกตั้งโดยบุคคลในครอบครัวของนักกีฬา การเรียกฉายาของนักกีฬา พบ 5 ประเภทคือ

1.3.1 ฉายาที่มาจากชื่อของนักกีฬา ตัวอย่างเช่น

ถาม 4T เมกาวาตี ยังคะว่าเขาให้มัย

- 4T เป็นการเรียกฉายาของ ทราน ธิ ทาน พุย ที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษคือ TRAN THI THANH THUY มีตัวอักษร T สี่ตัวเป็นนักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติเวียดนาม ตำแหน่งบอลหัวเสา

เอาดีดีทำไมสาวผลไม้ถึงชอบเร่งจังหวะในแต้มสำคัญๆ

- สาวผลไม้ เป็นการเรียกฉายาของ พรพรรณ เกิดปราชญ์ ที่มีชื่อเล่นว่าชมพู โดยการเรียกผลไม้เป็นชื่อย่อกับชมพูที่เป็นผลไม้ชนิดหนึ่ง

1.3.2 ฉายาที่เรียกโดยใช้คำที่เป็นเครือญาติ ตัวอย่างเช่น

ให้ป่าซีล่าเถอะ ตำนานเซฟแมทซ์พอยต์5แต่มติดยงตราตริง

- **ป่าซีล่า** เป็นการเรียกฉายาของซีล่า คาสโตร (Sheilla Tavares de Castro) อดีตนักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติบราซิลตำแหน่งบอลหัวเสา เรียก ป่า เพราะนักกีฬาเล่นให้ทีมชาติมานานจนเป็นตำนานของทีมชาติ ปัจจุบันเลิกเล่นทีมชาติบราซิลไปแล้ว

สุพริม แม่กีฟให้สัมภาษณ์วันนี้ จะดันชุดทีมชาติ U19 , U21

- **แม่กีฟ** เป็นการเรียกฉายาของ วิลาวัลย์ อภิญญาพงศ์ อดีตนักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งบอลหัวเสา เรียก แม่ เพราะให้ความสนับสนุนและนักกีฬาเล่นให้ทีมชาติมานานจนเป็นตำนานของทีมชาติ ปัจจุบันเลิกเล่นทีมชาติไทยไปแล้ว

โค้ชชานาญ โค้ชป้านา รอตอคิว ยี่มน้อยยี่มใหญ่แล้วคะ

- **ป้านา** เป็นการเรียกฉายาโดยใช้คำที่เป็นเครือญาติรวมกับชื่อเล่นของวรรณภา บัวแก้ว ที่ชื่อเล่นว่า นา เป็นอดีตนักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งตัวรับอิสระที่เรียก ป่า เพราะนักกีฬาเล่นให้ทีมชาติมานานจนเป็นตำนานของทีมชาติ ปัจจุบันเลิกเล่นทีมชาติไทยไปแล้ว

1.3.3 ฉายาที่เรียกจากฟอร์มการเล่นที่ดีของนักกีฬา ตัวอย่างเช่น

ไม่รู้จักหัดตะปัดป้ายปุยนุ่น รู้จักแต่ควินยูริ ตบสนั่นหัวนั๊ว ทั้หน้าทั้หลัง

- **ควินยูริ** เป็นการให้ฉายาควิน หมายถึง ฟอร์มการเล่นที่ดี รวมกับชื่อในภาษาญี่ปุ่น ยูริ ของ หัตยา บำรุงสุข นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยตำแหน่งบอลเร็วที่ได้ในลีกวอลเลย์บอลของประเทศญี่ปุ่น

1.3.4 ฉายาที่เรียกจากลักษณะทางกายภาพของนักกีฬา ตัวอย่างเช่น

อีกหนึ่งต้นแบบของสาวฮอบบิทเป็น 174 ที่ต้องยอมรับความสามารถจริง ๆ

- **สาวฮอบบิท** เป็นการเรียกฉายาของ มายู อิชิกาวะ นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติญี่ปุ่นสังกัดทีมฟลอเรนซ์ ตำแหน่งบอลหัวเสาที่มีความสูง 174 ที่ถือว่าไม่สูงมากในตำแหน่งบอลหัวเสา แต่สามารถทำผลงานได้ดีในลีกการแข่งขันวอลเลย์บอลของประเทศอิตาลี

1.3.5 ฉายาของทีมวอลเลย์บอล ตัวอย่างเช่น**อะไรเป็นเหตุที่ทำให้ สาว ไอบี ทูบ 3-1 พริกไทย**

- **พริกไทย** หมายถึง ทีมวอลเลย์บอลเปปเปอร์เซฟวิ้งแบงก์ในลีกในประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งฉายามากจากการแปลคำชื่อทีมสโมสรในภาษาอังกฤษ Pepper แปลว่า พริกไทย

สาวจรวดปังตอเนื่อง

- **สาวจรวด** หมายถึง ทีมวอลเลย์บอลหญิงเอ็นไอซี เรด ร็อกเก็ตส์ในลีกในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งฉายาของทีมมาจากสัญลักษณ์ของทีมที่เป็นรูปจรวดสีแดง

1.4 การยกย่องการเล่นที่ดีของนักกีฬา ตัวอย่างเช่น

วิลโลว์ตีพื้นแตกมาก

- **ตีพื้นแตก** มีความหมายว่านักกีฬาตบลูกวอลเลย์บอลจนลูกวอลเลย์บอลกระทบพื้นอย่างแรงจนเปรียบเสมือนว่าพื้นแตกและเพราะความแรงของลูกบอลทำให้คู่แข่งไม่สามารถรับลูกวอลเลย์บอลได้

แมทแรกบีมแบกเยอะนะ แบกจนแมทที่สองกระโดดแทบจะไม่ขึ้นแล้ว

- **แบก** คือ การทำคะแนนได้มากของนักวอลเลย์บอลหนึ่งคนจากผู้เล่นทุกคนในทีมในการแข่งขัน ข้อความนี้หมายถึง พิมพิชยา ก็รัมย์ ในการแข่งขันในวันนั้นคือสามารถตบทำคะแนนได้มากอยู่เพียงคนเดียวในทีม

1.5 การตำหนิการเล่นที่ไม่ดีของนักกีฬา ตัวอย่างเช่น

สาวดานี่ตรูว์แอบฟังนะ

- **ฟัง** มีความหมายว่านักกีฬาเล่นได้ไม่ดีในการแข่งขันครั้งนั้น ไม่สามารถทำคะแนนให้กับทีมของตนเองได้ด้อยกว่าที่ควรเป็น

บอลแรกแหก บอลต้ออก เพื่อนพู่ฟังสุด

- **แหก** มีความหมายถึงการรับลูกวอลเลย์บอลจากการเสิร์ฟของทีมฝั่งตรงกันข้ามในจังหวะที่หนึ่งไม่ดี ทำให้ลูกบอลไม่เข้าจุดที่ตัวเซตจะสามารถเซตลูกบอลให้ตัวตบตบได้อย่างดีตามแผนการเล่น

โตโยต้าซ็อดฟิลมาก เมื่อบานยังเล่นดีกว่านี้เยอะ

- **ซ็อดฟิล** หมายถึง ซ็อดฟิล มาจากคำว่า ฟิล ที่มาจากคำว่า ฟิลลิ่ง (feeling) ที่แปลว่าความรู้สึกประสมกับคำว่า ซ็อด แปลได้ว่า การทำให้เสียอารมณ์จากฟอร์มการเล่นที่ไม่ดีของนักกีฬาในทีมดังกล่าว

1.6 การแสดงถึงความรู้ในกีฬาวอลเลย์บอล เพราะผู้ใช้งานในห้องสนทนาใช้คำศัพท์ที่เป็นคำที่ใช้เฉพาะในแวดวงของกีฬาวอลเลย์บอล ตัวอย่างเช่น

1.6.1 การเรียกตำแหน่งการเล่นวอลเลย์บอล ตัวอย่างเช่น

โทษ่า บอลเร็วที่ตี 3 เมตรดีกว่าหัวเสาหลาย ๆ คน

- **บอลเร็ว** หรือ MB คือตำแหน่ง middle blocker เป็นตำแหน่งบล็อกกลาง เป็นตำแหน่งตัวสูงสุดของทีม ตำแหน่งนี้มีหน้าที่หลักคือการบล็อกการตีบอลเร็วของ MB ฝั่งตรงข้ามและช่วยบล็อกการตีของตัวตบหัวเสาด้านซ้ายและขวาของฝ่ายตรงข้ามเพื่อปิดมุมเฉียงกลาง

ใครลง OH1 OH2 เพียวเพียวหรือโคะ

- OH คือตำแหน่ง outside hitter ตัวตบหัวเสาซ้ายขวา OH1 จะตบลูกบอลหัวเสาซ้ายและขวา OH2 จะตบลูกบอลจากหัวเสาซ้าย แต่ทั้งนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละทีมและนักวอลเลย์บอลแต่ละคนไป

1.6.2 การเรียกเทคนิคการเล่นวอลเลย์บอล ตัวอย่างเช่น

ต่อด้วยขิมามุระไหลหลัง

- ไหลหลัง คือจังหวะการเซตบอลเร็วที่มาจากข้างหน้าตัวเซต โดยเซตให้ลูกบอลไหลแบบต่อเนื่องข้ามตัวเซตไปข้างหลังแล้วให้ตัวตบขึ้นตบลูกบอล

แถมโคะสามเมตรกลางด้วย

- สามเมตร คือจังหวะการตบลูกบอลโดยกระโดดตบลูกบอลจากแดนหลังเส้น 3 เมตรก่อนกระโดดห้ามเหยียบเส้น 3 เมตรแต่ตบลูกบอลแล้วสามารถเหยียบได้

1.6.3 การเรียกรางวัลของผู้เล่น ตัวอย่างเช่น

เล่นดีมากที่สุดคู่ มดใต้ MVP ทีมชนะ

- MVP ย่อมาจาก Most Valuable Player คือ รางวัลผู้เล่นทรงคุณค่าคือนักกีฬาที่ทำคะแนนสูงสุดหรือมีฟอร์มการเล่นที่ดีของการแข่งขันในแต่ละนัดของการแข่งขันวอลเลย์บอล

สาวปุระยะ พอได้ VOM เหมือนชีวิตขึ้นสู่จุดสูงสุดไม่เอาอะไรแล้ว ปล่อย

จอยสุด

- VOM ย่อมาจาก V.League of The Match เปรียบเทียบได้กับรางวัล MVP (Most Valuable Player) คือรางวัลผู้เล่นทรงคุณค่าของการแข่งขันในแต่ละนัดของการแข่งขันวอลเลย์บอลลีกของประเทศญี่ปุ่น

2. ด้านลักษณะการใช้ภาษาพบ 8 ลักษณะ เรียงตามลำดับจำนวนการใช้คำจากมากไปน้อย คือ คำภาษาไทย คำทับศัพท์ การเทียบเสียงคำจากภาษาต่างประเทศ คำสแลง คำย่อ การซ้ำตัวอักษร คำภาษาอังกฤษและการใช้เครื่องหมาย

2.1 การใช้คำภาษาไทย คือ การใช้คำและสะกดคำในภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารทั่วไป ตัวอย่างเช่น

- ที่น่าเป็นห่วงตอนนี้คือสาวโมเม ต้องเอาใจช่วยเยอะๆ
- เพียวยังมีคามมุ่งมั่นที่อยากจะชนะ
- ได้คู่แต่มีหลัง ๆ คือต่างชาติทีมฟู้ตี่ไม่ตายเลย

2.2 การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ คือ คำที่ถ่ายเสียงมาจากรูปคำในภาษาอังกฤษมาเขียนในรูปแบบของภาษาไทย เพื่อให้ออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น

ควีนบีม กับ ควีนเมกาวาตี ณ ตอนนี้ ใครคือบิลิ่ง เบอร์1 แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คะ

- **ควีน** เป็นคำทับศัพท์จากคำว่า queen แปลว่าราชินี ในที่นี้หมายถึงนักกีฬาที่มีฟอร์มการเล่นที่ดี

บบ บล็อกลูกที่สี่ เสายี่ดักบล็อกมันส์มาก

- **บล็อก** เขียนถูกคือ **บล็อก** มาจากคำว่า block ในที่นี้หมายถึงการขึ้นสกัดกันการขึ้นตบลูกบอลของฝ่ายตรงกันข้าม

2.3 การเทียบเสียงคำภาษาไทยจากคำในภาษาต่างประเทศ คือ การแปลงเสียงคำเป็นภาษาไทยจากคำในภาษาต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น

ปังมากสาวไต้หวัน

- **สาวไต้หวัน** หมายถึง ทีมวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทย (ไต้หวัน) เทียบ “ลองด์” ซึ่งเป็นคำภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส) กับ “ลาน” ที่เป็นคำไทย กลายเป็น “ไต้หวัน”

เกมส์รับชาวไทย สู้เค้าไม่ได้จริง

- **ชาวไทย** หมายถึง ทีมวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทย โดยชาวไทย เปลี่ยนเสียงมาจากคำว่า shatai ในชื่อภาษาญี่ปุ่นของทีมคือ Toyotashatai Kuinshizu

2.4 การใช้คำสแลง เป็นถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้เข้าใจเฉพาะกลุ่มหรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง ไม่เป็นภาษาแบบแผนที่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น

สาว NEC สาวตัวแม่ตัวมัมเค้าเร็ดนะคะ

- **ตัวแม่และตัวมัม** เป็นคำสแลง แปลว่าคนที่มีความสามารถในด้านนั้น ๆ ในประโยคนี้หมายถึงนักกีฬาวอลเลย์บอลในทีม NEC ที่มีฟอร์มการเล่นที่ดีและ **เร็ด** เป็นคำสแลงมาจากคำว่า เลิศ ในประโยคนี้หมายถึงเล่นดี

แต่นาเบยะปังมากนะ ครบเครื่อง

- **ปัง** เป็นคำสแลง แปลว่า ดีเก่ง ยอดเยี่ยม ในประโยคนี้หมายถึงฟอร์มการเล่นที่ดีของนักกีฬา

2.5 การใช้คำภาษาอังกฤษ คือ การใช้คำที่สะกดด้วยภาษาอังกฤษโดยตรง ตัวอย่างเช่น

วันนี้เตย line-up หลักเหมือนเดิม

- **line-up** แปลว่า การลงเป็นนักกีฬาตัวหลัก 6 คนแรกของการแข่งขันในวันนั้น

ได้ข่าว 4T season นี้จะได้เล่นหัวเสาให้ PFU

- **season** แปลว่าฤดูกาลของการแข่งขันวอลเลย์บอลลีก

2.6 การซ้ำตัวอักษร เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงความรู้สึกต่อการเล่นของนักกีฬา ตัวอย่างเช่น

ตัวเซตแบบงง โดนแกงทั้งทีม แต่เพียวเรีตมากกก

- มากกก เป็นการเน้นว่าการเล่นของอัจฉราพร คงยศว่าเล่นได้ดีมาก แม้ตัวเซตจะเซีตได้ไม่ดีเท่าไร

บีมจะเรียกฟอร์มเก่งค่าาา

- ค่าาา เป็นการเน้นว่าการเล่นของพิมพิชยา ก็र्मย์จะกลับมาเล่นได้ดีเหมือนเดิม

2.7 การใช้คำย่อ เป็นการนำอักษรบางตัวในคำหนึ่ง ๆ ใช้เรียกแทนคำเต็ม โดยมากจะเป็นพยัญชนะ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

2.7.1 การใช้คำย่อภาษาไทย ที่พบจะเป็นการเขียนแทนชื่อเล่นนักกีฬา วอลเลย์บอลตัวอย่างเช่น

ป็นี้ต้องให้ พพ พยายามกระโดดสูงยึดตัวดี

- พพ เป็นการเรียกชื่อเล่นย่อของ อัจฉราพร คงยศ ที่มีชื่อเล่นว่าเพียวบางทีเรียก เพียวเพียว

มม บุกติ บล็อกได้ เสรีพีดี

- มม เป็นการเรียกชื่อเล่นย่อของ ธนัชชา สุขสด ที่มีชื่อเล่นว่าโมเม

2.7.2 การใช้คำย่อภาษาอังกฤษ ที่พบจะเป็นการเรียกลีกการแข่งขันและรางวัลการเล่นของนักกีฬาและตำแหน่งการเล่น ตัวอย่างเช่น

หันไปดูสาว D2 เล่นสบายมาก

- D2 ย่อมาจาก division 2 เป็นการเรียกลีกการแข่งขันกีฬาวอลเลย์บอลในระดับชั้นสองของการแข่งขัน

ตำแหน่งอินคฺยไปเยอะแล้ว มากุย MB ไทยลิกคั่น

- MB คือตำแหน่ง middle blocker เป็นตำแหน่งบล็อกกลาง เป็นตำแหน่งตัวสูงสุดของทีม ตำแหน่งนี้มีหน้าที่หลักคือการบล็อกการตีบอลเร็วของ MB ฝ่ายตรงข้ามและช่วยบล็อกการตีของตัวตีหัวเสาด้านซ้ายและขวาของฝ่ายตรงข้ามเพื่อปิดมุมเฉียงกลาง

2.8 การใช้เครื่องหมาย เป็นการใช้สัญลักษณ์ สิ่งที่ใช้แทนความหมายของอีกสิ่งหนึ่งประกอบในประโยคเพื่อแสดงถึงความรู้สึกหรือต้องการเน้นการสื่อความหมายไปยังผู้อ่าน ตัวอย่างเช่น

ถือว่าผลงานดีเลยคะ ไค้ชถูกใจฝุ่ต๓๓๓

- จากประโยคนี้การใช้เครื่องหมายไม้ยมก 3 ตัวเป็นการเน้นเพื่อสื่อความหมายว่านักกีฬาเล่นได้ดีจนถูกใจผู้ฝึกสอนมาก

หวังว่าฟอร์มจะไม่ฝั้น ≡ บีม

- จากประโยคนี้เครื่องหมาย เท่ากับ เป็นการสื่อความหมายว่าสิ่งที่ผู้เขียนนั้นหมายถึงนักกีฬาคนใด

บอลเลิร์ฟยามาคะคือที่!!!

- จากประโยชน์การใช้เครื่องหมายอัทเจอร์รี่ 3 ตัวเป็นการเน้นเพื่อสื่อความหมายว่านักกีฬาเลิร์ฟได้ดีมากจนทีมฝ่ายตรงกันข้ามรับลูกบอลไม่เข้าจุดที่จะเล่น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบมีเจตนาของการใช้ภาษาอยู่ 6 ประเภทคือ เพื่อแสดงความคิดเห็นที่มีต่อนักกีฬาและผู้ฝึกสอนที่ตนให้ความสนใจ เพื่อแสดงถึงความเป็นกันเองในระหว่างสนทนากันในห้องสนทนา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดของผู้ใช้ห้องสนทนาที่มีต่อนักกีฬา เพื่อยกย่องการเล่นที่ดีของนักกีฬา เพื่อดำเนินการเล่นที่ไม่ดีของนักกีฬาและเพื่อแสดงถึงความรู้ในกีฬาวอลเลย์บอล จะเห็นได้ว่าเจตนาของการสื่อสารของการพูดคุยสนทนาในห้องวอลเลย์บอลจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกีฬาวอลเลย์บอลทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นนักกีฬา ผู้ฝึกสอนและทีมวอลเลย์บอล ซึ่งตรงกับจุดประสงค์ของห้องสนทนาที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นของผู้ที่สนใจและติดตามเกี่ยวกับกีฬาวอลเลย์บอลทั้งในและต่างประเทศ การใช้คำจึงมีเจตนาเพื่อสื่อสารไปยังกลุ่มผู้สนทนาด้วยกัน โดยสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้สำหรับผู้ใช้ห้องสนทนา และยังแสดงให้เห็นถึงความเป็นกันเองในกลุ่มสนทนา เช่น การเรียกชื่อเล่นของนักกีฬาและผู้ฝึกสอน การตั้งฉายาให้นักกีฬา บุคคลทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในห้องสนทนาจะไม่เข้าใจคำว่า 4T ซึ่งหมายถึงทราน ธิ ทาน ทูยนักกีฬาวอลเลย์บอลหญิงของเวียดนามซึ่ง 4T มีที่มาจากอักษรจากชื่อของนักกีฬา ดังนั้นจึงถือว่าเป็นภาษาเฉพาะกลุ่มจากผู้ใช้ในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อใช้ในการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกันภายในกลุ่มของตนเท่านั้น

ด้านผลการศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในห้องสนทนาพบ 8 ประเภทคือ การใช้คำภาษาไทย คำทับศัพท์ การเทียบเสียงคำจากภาษาอังกฤษ คำสแลง คำย่อ การซ้ำตัวอักษร คำภาษาอังกฤษ และการใช้เครื่องหมาย ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปในทางเดียวกับ Tonpo (2020) กาญจนา ต้นโพธิ์ (2563) ที่ได้ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจยอดนิยมของไทยจากการโพสต์ข้อความพบว่า กลวิธีการใช้ภาษาพบการใช้คำภาษาพูด คำหยาบ เครื่องหมายและสัญลักษณ์ คำเติม คำภาษาอังกฤษ คำที่แต่งขึ้นมาเอง และคำผิดหลักไวยากรณ์ ด้านกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาพบการบอกเล่ากระแสข่าวในสังคม การอ้างอิงสื่อหรือเรื่องราวอื่น ๆ ประกอบเรื่องเล่า การอ้างอิงรูปภาพ การสร้างมุกตลก การบอกเล่าเรื่องราวตนเอง การให้ข้อคิดและการล้อเลียนสังคม จะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาในสื่อสังคมออนไลน์มีลักษณะร่วมกันคือ มีจุดประสงค์เพื่อสื่อสารกันภายในกลุ่มและลักษณะการใช้ภาษาจะไม่เน้นความถูกต้องตามหลักภาษา เพราะเป้าหมายสำคัญเพื่อสื่อสารกันในกลุ่มให้เข้าใจได้ง่ายโดยภาษาที่ใช้กันนั้นจะสามารถเข้าใจกันระหว่างผู้ใช้งานในสื่อสังคมออนไลน์นั้น ๆ ได้เลยทันที ผลการศึกษาที่ไต่ยงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bumrungsuk (2019) สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข

(2562) ที่ได้ศึกษาการใช้ภาษาและกลวิธีการตั้งชื่อเว็บไซต์กรณีศึกษา Pantip Trend จากใน เว็บไซต์พันทิปพบว่าจะมีการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ การเล่นคำ การใช้คำขยาย การใช้คำ เพื่อแสดงอารมณ์และการใช้สัญลักษณ์ ด้านกลวิธีการตั้งชื่อ การใช้ชื่อและการเรียกชื่อ การใช้ คำกริยา คำถาม การเปรียบเทียบ การใช้วจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว กลุ่มชี้แนะ กลุ่มแสดง ความรู้สึกและการประชดประชันซึ่งเป็นการศึกษาจากเว็บไซต์เดียวกันกับผู้วิจัยแต่จะศึกษา จากกระทุที่มีผู้เข้ามาอ่านมากในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งจะพบว่าลักษณะการใช้ภาษาจะมีลักษณะ คล้ายกันคือมีการใช้ภาษาที่ไม่เป็นมาตรฐานเน้นใช้คำเพื่อการสื่อความหมายระหว่างผู้ใช้งาน ในเว็บไซต์ด้วยกันเป็นหลักตรงกับแนวคิดของ Denduang (2019) ศิรินทิพย์ เตนดวง (2562) ที่ได้สรุปว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาษาไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ มีความหลากหลายแตกต่างไปจากเดิมและเกิดเป็นค่านิยมการใช้ภาษาไทยในอินเทอร์เน็ต ของกลุ่มคนไทยรุ่นใหม่ จุดประสงค์เพื่อใช้สื่อสารกันในกลุ่มผู้ใช้งานเป็นหลักเน้นเพื่อให้เข้าใจ ได้ง่าย โดยไม่เคร่งครัดในหลักเกณฑ์ทางภาษาซึ่งสอดคล้องกับ Wongpinunwatana (2021) วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2654) ที่กล่าวว่าภาษาไทยในอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ ผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นลักษณะเฉพาะกลุ่ม เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของตน มีการปรับเปลี่ยนคำและ ประโยคตามวิธีการและรูปแบบการสื่อสารที่เน้นความสะดวก มักใช้ภาษาสนทนาและการแปร ด้านสะกดคำ การใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อน มีการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีลักษณะ เป็นภาษาเฉพาะสมัยและเฉพาะกลุ่มซึ่งลักษณะภาษาในอินเทอร์เน็ตมีการใช้คำเฉพาะ เป็นคำที่ เกิดขึ้นใหม่มีที่มาจากการใช้คำนั้นในกลุ่มเฉพาะ ใช้คำภาษาพูด คำซ้ำตัวสะกดหรือเครื่องหมาย วรรดตอน การตัดพยางค์ของคำ การเปลี่ยนแปลงการสะกดคำตามความนิยม การตัดคำและ การใช้สำนวนใหม่ จึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยตามธรรมชาติของลักษณะภาษา และตามเวลารวมถึงสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. อาจารย์ผู้สอนสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นตัวอย่างในการสอนให้กับผู้เรียนถึง ลักษณะของภาษาไทยในสื่อสังคมออนไลน์และการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน
2. อาจารย์ผู้สอนสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้เพื่อออกแบบเป็นแบบฝึกหัด เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของผู้เรียนได้
3. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาภาษา ในสื่อสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลักษณะของภาษาที่ใช้ในกระทู้ห้องสนทนาของกีฬาประเภทอื่น ๆ เช่น ฟุตบอล แบดมินตัน
2. ควรมีการศึกษาวิธีการสอนที่นำข้อมูลมาจากภาษาในสื่อสังคมออนไลน์มาทำเป็นแผนการสอนหรือแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- Bumrungsuk, S. (2019). The use of language and naming methodology for the titles of web board name: A case of pantip trend in www.pantip.com. *Proceedings of the 8th National Conference on Applied Liberal Arts (NCAA 2019)* (pp. 214-220), Bangkok: King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.
- สุริย์รัตน์ บำรุงสุข. (2562). การใช้ภาษาและกลวิธีการตั้งชื่อเว็บบอร์ดกรณีศึกษา Pantip Trend จากเว็บไซต์พันทิป. *รายงานการประชุม การประชุมวิชาการระดับชาติทางศิลปศาสตร์ประยุกต์ครั้งที่ 8* (หน้า 214-220), กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- DataReportal. (2023, 13 February). *DIGITAL 2023:THAILAND*. <https://bit.ly/3lxP93T>
- Denduang, S. (2019). Thai Culture 4.0: The Language Usage of Thai People in Social Media. *Proceedings of the 11th NPRU National Academic Conference*. (pp. 1574-1582), Nakhon Pathom: Nakhon Pathom Rajabhat University.
- ศิรินทิพย์ เด่นดวง. (2562). วัฒนธรรมไทยยุค 4.0 การใช้ภาษาของคนไทยในสื่อสังคมออนไลน์. *รายงานการประชุม การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 11* (หน้า 1574-1582), นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- FIVB. (2023) .*FIVB Women's Volleyball World Ranking*. <https://en.volleyballworld.com/volleyball/world-ranking/women>
- Khampila, U., Naksen, Th. (2022). The use of language in conversations of speakers of different ages via social media Faculty of Industrial Technology Nakhon Phanom University. *Journal of Engineering Technology Access*. 2(1), 56-70.

- อุไรวรรณ คำพิลาและทัฬหีธีรดา นาคเสน. (2565). การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาผ่านแอปพลิเคชันไลน์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยนครพนม. *Journal of Engineering Technology Access*. 2(1), 56-70.
- Nokkaew. (2017, 7 September). *A collection of 7 stories on Pantip.com that many people haven't known yet before*.
<https://www.mangozero.com/7-things-you-dont-know-about-pantip/>
- Noro-a, S., Charong, N., Musigcharoen, N., Yossiri, V. (2018). Features of Language Used of Thai Teenagers on Social Media. *Proceedings of the 9th Hatyai National and International Conference* (pp. 940-952), Songkhla: Hatyai University.
- ชาโรณา นอระเอ, นุร่อชีวีดา จารง, ณฐพร มุสิกเจริญ และวรวุฑฒ์พิสิษ ยศศิริ. (2561). ลักษณะการใช้ภาษาบนสื่อสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน. *รายงานการประชุมการประชุมภาคใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9* (หน้า 940-952), สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Suksawat, S. (2023). The Study of Language Strategies and Content Presentation on Social Media in mae Pranom Facebook Fanpage *Journal of Humanities and Social Sciences Review Lampang Rajabhat University*. 11(1), 63-78.
- สิริญา สุขสวัสดิ์. (2566). กลวิธีทางภาษากับการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในเฟซบุ๊กแฟนเพจแม่ประนอม. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์*. 11(1), 63-78.
- Pantip. (2023, 30 November). <https://pantip.com/tag/วอลเลย์บอล>
- The story of Pantip. (2015, 26 July). <https://pran2-15.blogspot.com/p/pantip.html>
- Tonpo, K. (2020). An Analytical Study of Language Use Strategies And Information Presentation Strategies in Popular Thai Facebook Fanpages. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University*. 39(1), 1-14.
- กาญจนา ต้นโพธิ์. (2563). การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาและกลวิธีนำเสนอเนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจยอดนิยม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 39(1), 1-14.
- Wongpinunwatana, W. (2021). *Language and mass communication*.

Khon Kaen: Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University.

วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา. (2654). *ภาษากับการสื่อสารมวลชน*. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ความสำคัญในการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบัน
การอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Importance of Enactment Law of the Establishment of
Vocational Education Institutions of Local Administrative
Organization

มโหสถ เกิดเดช¹

Mahosot Kerddet

วันที่ส่งบทความ: 11 มกราคม 2567, วันที่แก้ไขบทความ: 25 พฤศจิกายน 2567,

วันที่ตอบรับบทความ: 25 พฤศจิกายน 2567

Abstract

This academic article aims to present the powers and duties of local administrative organizations in the management of vocational education to be consistent with the national education laws. Whereas the National Education Act, B.E. 2542, Section 41 stipulates the local administrative organizations have right to provide education at any level according to their readiness, suitability, and demand for their local area. Moreover, Section 36 stipulates that the public educational institutions which provide degree education must be juristic person, or government agency, and such educational institutions must be under the supervision of their own council in accordance with law of education establishment. At present, the local administrative organizations provide the Vocational Certificate, Diploma/High Vocational Certificate and have potential for up to the Degree level. However, due to the lack of primary law supporting the establishment and juristic person status, be the cause of incompetence in

¹ ดร. นิตกรชำนาญการ, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย อีเมล:

mahosot@tistr.or.th

Dr, Legal Specialist, Thailand Institute of Scientific and Technological Research. E-mail:

mahosot@tistr.or.th

establishing the vocational Education institutions on the degree level. Therefore, it is necessary to enact the Act of The Establishment of Vocational Education Institutions of Local Administrative Organization to be the model law for supporting the establishment of vocational Education institutions of the local administrative organization.

Keywords: ESTABLISHMENT VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งนำเสนอเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการจัดการอาชีวศึกษาให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 36 กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลและอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงาน ในกำกับของรัฐ โดยให้สถานศึกษาดังกล่าวอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัย ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งปัจจุบันได้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลายแห่งจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง บ้างแล้ว และมีศักยภาพที่จะจัดการศึกษาถึงระดับปริญญา แต่จากการที่ยังไม่มีกฎหมายแม่บท รองรับการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรับรองการเป็นนิติ บุคคลของสถาบันการอาชีวศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดตั้งขึ้น จึงส่งผลให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมไม่สามารถจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อจัดการศึกษา ระดับปริญญาได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบัน การอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกฎหมายกลางเพื่อรองรับการจัดตั้งสถาบัน การอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมต่อไป

คำสำคัญ: การจัดตั้ง, สถาบันการอาชีวศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทนำ

ตามคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” จึงส่งผลให้รัฐบาลไทยทุกยุค ทุกสมัยต่างให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษาของชาติเป็นสำคัญ และด้วยเหตุปัจจัย

ดังกล่าว เพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพทางการศึกษา จึงได้กำหนดไว้เป็นหลักสำคัญในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ ซึ่งการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้บัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติไว้ ก็เพื่อที่จะเป็นหลักประกันว่าจะต้องมีการตรากฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับการจัดการศึกษา ของชาติให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยมีความคาดหวัง ว่าหากประเทศมีกฎหมายแม่บท ในการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพแล้ว ก็ย่อม เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาในระดับการศึกษา ต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญว่า หากพลเมืองของประเทศเป็นผู้มีการศึกษา มีความรู้ และความสามารถอย่างเหมาะสมแล้ว การดำเนินการตามแผนพัฒนาประเทศก็จะกระทำได้ง่าย

หากพิจารณาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับ จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนฉบับแรกของไทย ได้บัญญัติหลักการสำคัญไว้ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เพื่อส่งเสริมให้ ประชาชนชาวไทยได้มีสิทธิเสมอกันในการเข้าถึงการศึกษาและได้วางรากฐานของระบบ การศึกษาไทยไว้ ดังนี้

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสอง ปีที่รัฐจะต้องจัดการให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึก ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาการวิชาชีพครู ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและ วัฒนธรรมของชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาของชาติมีความสอดคล้องกับมาตรา 81 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้น โดยท้ายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้บัญญัติเหตุผลของการตรา กฎหมายไว้ว่า “โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับ

การศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐ ให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงนับว่าเป็นกฎหมายที่ให้ความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภารกิจที่เกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษา กล่าวคือ มาตรา 41 ได้บัญญัติขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ จัดการศึกษาได้ทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ข้อจำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ด้านการจัดการศึกษามีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือแม้ว่าจากเดิมที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ฉบับจะได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ด้านการศึกษาอยู่บ้าง แต่ก็ไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจหน้าที่ว่าจะจัดการศึกษาระดับใดได้บ้าง แต่หลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับ จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาด้วย

ความหมาย ความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

Vesarach (2002) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ทุกประเทศต้องดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพประชากร และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดถึงกรอบความหมาย ความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ความหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด เป็นต้น โดยมีความคาดหวังว่าคนที่มีความรู้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้า

ทันโลก มีความสามารถประกอบอาชีพการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาจึงสามารถที่จะทำได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาจัดการศึกษานอกสถานศึกษา การศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้ขึ้นกับความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายของผู้เรียนแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุนอย่างเพียงพอ โดยจะต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ เพราะผลผลิตของการจัดการศึกษาคือผู้ที่ได้รับการศึกษา ส่วนผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาคือการมีพลเมืองที่มีคุณภาพและสังคมอันพึงประสงค์

2. ความจำเป็นของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาถือเป็นการลงทุนที่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคน และยังเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาสังคม ทั้งนี้เพราะว่าการศึกษาส่งผลกระทบต่อและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต ประกอบกับสังคม วิทยาการและเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับกับบริบททางสังคม

3. วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นการมุ่งสู่เป้าหมายระยะยาวเพื่อพัฒนาบุคคลและสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษามีวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 เพื่อให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยการถ่ายทอดหรือปลูกฝังองค์ความรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถใช้ความรู้เป็นเครื่องมือเพื่อประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ หรือโอกาสของแต่ละคนได้

3.2 เพื่อเตรียมเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้เด็กก่อนวัยเรียนขั้นพื้นฐานได้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา ความสนใจ ที่เหมาะสม และมีความพร้อมที่จะเข้าศึกษาระดับที่สูงขึ้น การจัดการในรูปแบบนี้โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนเด็กในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐานและเพื่อมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพต่อไป

3.3 เพื่อให้โอกาสทางการศึกษา ในการให้ผู้เรียนที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษ ตามรูปแบบปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มิฐานะยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีสภาพปัญหา ทางร่างกายหรือสติปัญญา ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร เป็นต้น การจัดการศึกษา ในลักษณะนี้จึงมักจะดำเนินการโดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนสงเคราะห์ หรือการศึกษานอกระบบ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ การศึกษาทางไกล ศูนย์พัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นต้น

3.4 เพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงของผู้เรียนในเชิง คุณภาพ โดยวัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน หรือเป็นการจัดการศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อเพื่อรองรับผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษ ซึ่งอาจดำเนินการโดยการจัดตั้งสถานศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้นเนื้อหา สาระที่แปลกใหม่จากเดิม เช่น โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ เป็นต้น

3.5 เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มความสามารถและเป็นการตอบสนอง วิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษารณนี้จึงมุ่งเน้นการ พัฒนามนุษย์แบบบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์และเพียบพร้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งทาง ร่างกาย สติ ปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ เป็นต้น ซึ่งการพัฒนา ในกรณีนี้จะรวมถึงการพัฒนาทักษะและคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้ว หรือผู้ที่ผ่านการศึกษา ตามกระบวนการปกติให้สามารถติดตามความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างต่อเนื่อง

หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดถึงหลักการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

- 1) ต้องยึดหลักการศึกษตลอดชีวิตสำหรับประชาชน โดยต้องให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 2) ต้องจัดการศึกษาให้บุคคลในท้องถิ่นมีสิทธิและโอกาสในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่ต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
- 3) ต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องในร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและ

โอกาสได้รับการ ศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

4) ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาบุคคลในท้องถิ่นให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข

5) ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

6) จัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

ลักษณะการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 กำหนดให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น จึงส่งผลให้ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นได้มีการจัดการศึกษาในระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนภายในท้องถิ่น จำแนกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดให้การจัด การศึกษา ต้องจัดการศึกษาให้บุคคลในท้องถิ่นมีสิทธิและโอกาสในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่ต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และตาม กฎกระทรวง ว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้การศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) การศึกษาก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุสามปีถึงหก ปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิก และการอยู่ร่วมกันในสังคม

2) การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งวางรากฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี

3) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

(1) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบ การงานและอาชีพตามควรแก่วัย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

(2) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัด เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

2. การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1) จัดการศึกษาในโรงเรียนสายอาชีพ ประเภทอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้วุฒิ การศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

2) จัดตั้งเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปีและสองปีตามลำดับ โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้วุฒิการศึกษาประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามแต่กรณี

3. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 19 คือต้องจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัย สถาบัน หรือวิทยาลัย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและกำกับดูแล สถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้ง (Office of the Education Council. (1999) และหากสถาบันอุดมศึกษา มีการจัดการศึกษาระดับปริญญาให้สถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคล

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎหมายได้บัญญัติรับรองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ด้านการศึกษา และการจัดการอาชีวศึกษา ดังนี้

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดการให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของชาติ โดยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล และมาตรา 250 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ส่งเสริมและจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างอิสระ

3) พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารของตำบลได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการศึกษา คือ มาตรา 67 (5) จัดการส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

4) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2497

กฎหมายว่าด้วยการเทศบาลได้กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ด้านการศึกษา คือ มาตรา 50 (6) กำหนดให้เทศบาลตำบล มีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม มาตรา 23 กำหนดให้เทศบาลเมือง มีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และมาตรา 55 (8) กำหนดให้เทศบาลเมือง อาจจัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา มาตรา 56 (1) กำหนดให้เทศบาลนคร มีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และมาตรา 57 กำหนดให้เทศบาลนคร อาจจัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา

5) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด ประกอบกฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้กิจการตามกฎกระทรวง (11) จัดการศึกษา แม้จะเป็นกิจการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่น แต่สมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ

6) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครได้กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครด้านการศึกษา คือ มาตรา 89 (21) การจัดการศึกษา

7) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยาได้กำหนดให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ในเขตเมืองพัทยาด้านการศึกษา คือ มาตรา 62 (14) ให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลนคร ซึ่งหากพิจารณาถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครตามกฎหมายว่าด้วยการเทศบาลจะพบว่าเทศบาลนครมีอำนาจหน้าที่จัดให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และอาจจัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา ดังนั้นจึงส่งผลให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ด้านการศึกษาเหมือนเทศบาลนครตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

8) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ตามกรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ โดยปรับลดบทบาทภารกิจและลดการกำกับดูแลของราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค และเพิ่มบทบาทให้ส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทน สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ มาตรา 16 (9) กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา มาตรา 17 (6) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา และมาตรา 18 กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่จัดการศึกษาเช่นเดียวกับเทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

9) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของชาติ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ

มาตรา 9 (2) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดศึกษาอบรมและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

มาตรา 41 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา

สถานการณ์การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากฐานข้อมูลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละฉบับ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมและศักยภาพในการจัดการศึกษาแต่ละระดับการศึกษาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจะมุ่งเน้นจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา ส่วนองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นขนาดกลางและขนาดใหญ่จะจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ เช่น เทศบาลเมืองนาสารจัดตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษาเมืองนาสารเพื่อจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยองจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาตากสินระยองเพื่อจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่วนกรุงเทพมหานครมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชเพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี-ปริญญาโท เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาขาดแคลนรองรับการพัฒนากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ แสดงรายละเอียดได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาแต่ละระดับชั้น

ลำดับที่	ระดับการศึกษา	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษา (แห่ง)
1	อนุบาล	907
2	ประถมศึกษา	584
3	มัธยมศึกษาตอนต้น	264
4	มัธยมศึกษาตอนปลาย	134
5	วิทยาลัยอาชีวศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ – ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	14
6	สถาบันการอาชีวศึกษา / ระดับปริญญาตรี	0
7	สถาบันอุดมศึกษา /ระดับปริญญาตรี – ปริญญาโท	1

ที่มา : (Local Education Statistic and Information Technology Group, 2023)

ความสำคัญในการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แม้ว่าปัจจุบันจะได้มีการตราพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทรองรับการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา โดยกำหนดให้การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่งออกเป็นกฎกระทรวง และให้สถาบันการอาชีวศึกษาที่ได้ออกกฎกระทรวงจัดตั้งขึ้นดังกล่าว มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกกฎกระทรวงจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาแล้ว จำนวน 23 แห่ง ดังนี้

- 1) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1
- 2) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2
- 3) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3
- 4) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
- 5) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5
- 6) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
- 7) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2
- 8) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
- 9) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 10) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1
- 11) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
- 12) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
- 13) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4
- 14) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5
- 15) สถาบันการอาชีวศึกษาเหนือ 1
- 16) สถาบันการอาชีวศึกษาเหนือ 2
- 17) สถาบันการอาชีวศึกษาเหนือ 3
- 18) สถาบันการอาชีวศึกษาเหนือ 4
- 19) สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
- 20) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ
- 21) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 22) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง
- 23) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้

สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 จะเป็นการมุ่งเน้นจัดการศึกษาด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพ

โดยอิสระได้ โดยให้สถาบันอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังนี้

- 1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- 2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- 3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

แต่บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวก็ใช้บังคับเฉพาะการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาที่เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเท่านั้น มิได้ครอบคลุมถึงการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด

จากสภาพการณ์ดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นแหล่งส่งเสริมปัญหาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้านที่ได้มีการพัฒนาการมาอย่างยาวนาน ประกอบกับปัจจุบันได้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้จัดการอาชีวศึกษา โดยการจัดตั้งสถานศึกษาเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เพื่อจัดการศึกษาสายอาชีพตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 14 แห่ง ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีความพร้อม และมีศักยภาพที่จะจัดการอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีได้ แต่จากการที่ยังไม่มีกฎหมายแม่บทรองรับการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรับรองการเป็นนิติบุคคลของสถาบันการอาชีวศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดตั้งขึ้น จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อต่อยอดการจัดการอาชีวศึกษาให้สูงถึงระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีพื้นบ้าน เทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือสายปฏิบัติการ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของแต่ละท้องถิ่นได้ ด้วยเหตุนี้เพื่อเป็นการกระจายอำนาจการจัดการอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีของราชการส่วนกลาง รัฐบาลจึงควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมและศักยภาพสูง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มาก่อน ช่วยแบ่งเบาภาระของราชการส่วนกลาง หรือเพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สร้างความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อใช้เป็นกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายกลางรองรับการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมต่อไป

โครงสร้างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมที่จะจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีพื้นบ้าน เทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือสายปฏิบัติการ มีกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายกลางเพื่อรองรับการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรับรองการเป็นนิติบุคคลของสถาบันการอาชีวศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดตั้งขึ้น จึงควรกำหนดโครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. สถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้ง มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการ และไม่ป็นรัฐวิสาหกิจ
2. อำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มาตรฐานการอาชีวศึกษาท้องถิ่น
4. รูปแบบการจัดการศึกษา
5. จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีพื้นบ้าน เทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือสายปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่อาจจัดการอาชีวศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีด้วยก็ได้
6. เกณฑ์ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา
7. การตรากฎหมายลำดับรองเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. ค่าเล่าเรียน
9. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา
10. การบริหารงานบุคคล

บทสรุป

การตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ

รับรองการเป็นนิติบุคคลของสถาบันการอาชีวศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดตั้งขึ้น เพื่อใช้เป็นฐานอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมสามารถต่อยอด การจัดการศึกษาให้สูงขึ้นถึงระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีพื้นฐาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือสายปฏิบัติการ ก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ช่วยแบ่งเบาภาระของราชการ ส่วนกลางในการจัดการอาชีวศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับ รวมถึงต้องการให้การจัดการ อาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดการศึกษาทางเลือกสายเทคโนโลยี พื้นบ้านในลักษณะของการต่อยอดองค์ความรู้ดั้งเดิมของท้องถิ่นให้เป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สู่ความเป็นสากล

รัฐบาลจึงควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการกระจายอำนาจการจัดการอาชีวศึกษาระดับ ปริญญาตรี หรือเพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สร้างความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ ของ แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบัน การอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสนับสนุนงบประมาณและสรรพกำลังต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการอาชีวศึกษาขั้นสูงเพื่อแสวงหาแนวทางพัฒนา เทคโนโลยีพื้นฐานและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ของคนในท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐาน ของประเทศมีความมั่นคง

เอกสารอ้างอิง

- Constitution of the Kingdom of Thailand, 2540 B.E. (1997)
- Constitution of the Kingdom of Thailand, 2560 B.E. (2017)
- National Education Act of 2542 B.E. (1999)
- Office of the Education Council. (1999). Guidelines for reforming higher education. Bangkok. : V.T.C. Communication Part., Ltd.
- The Decentralization Plan and Procedures for Local Administrative Organizations Act of 2542 B.E. (1999)
- The District Assembly and District Administrative Organization Act of 2537 B.E. (1994)
- The Municipal Act of 2496 B.E. (1953)
- The Provincial Administrative Organization Act of 2540 B.E. (1997)
- The Pattaya City Act of 2542 B.E. (1999)

The Rules for Public Administration of Bangkok Metropolis Act of 2528 B.E.
(1984)

The Vocational Education Act Of 2551 B.E. (2008)

Vesarach. P. (2002). Educational Management Principles. Nonthaburi : Sukhothai
Thammathirat Open University Press.

การประพันธ์คำร้องและเรียบเรียงเพลงถวายพระพร
เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

Lyrical Composition and Arrangement of “Phleng Thawai Phra
Phon” on the occasion of HRH Princess Maha Chakri
Sirindhorn's birth anniversary

วรรณวลี คำพันธ์¹

Wanwalee Kampan

วันที่ส่งบทความ: 31 พฤษภาคม 2567, วันที่แก้ไขบทความ: 7 ธันวาคม 2567,

วันที่ตอบรับบทความ: 13 ธันวาคม 2567

Abstract

This academic article presents the methods and concepts involved in the lyrical composition and arrangement of a musical piece to offer best wishes on the occasion of Princess Maha Chakri Sirindhorn's birthday anniversary. The author describes the creative process, including lyrical composition and repertoire selection. The composition of lyrics adopts a Thai poetic form called “klon suphap,” literally translated as “the formal poem.” The lyric structures are divided into two sections: the first one depicts the Thai people's deep appreciation of Princess Sirindhorn's kindness towards her people, while the second one represents the offering of blessings to the Princess. Regarding the musical arrangement, the following factors were taken into account: 1) the performance objectives, 2) competency of the musicians and performers, and 3) the characteristics and appropriateness of the musical piece. These factors maintained the consistency of the resultant composition to the music-culture concepts. They also reflect the values behind the signifying and aesthetic functions of the music and performance, both of which were created in great balance and “fitting.”

Keywords: LYRICAL COMPOSITION ARRANGEMENT BLESSING PERFORMANCES

¹ อาจารย์ สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อีเมล wanwalee.k@nsru.ac.th

Lecturer at Music Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University. Email: wanwalee.k@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิธีการและแนวคิดในการประพันธ์คำร้อง และการเรียบเรียงเพลง เพื่อถวายพระพรเนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้อธิบายกระบวนการสร้างสรรค์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างการประพันธ์คำร้อง การบรรจุมusic มีกระบวนการและแนวคิด ดังนี้ ด้านการประพันธ์คำร้อง ใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ แบ่งโครงสร้างของเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. การน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และ 2. การถวายพระพร ด้านการเรียบเรียงเพลง มีปัจจัยหลายประการที่ต้องพิจารณาประกอบกัน ได้แก่ 1. วัตถุประสงค์ของการแสดง 2. ความสามารถของนักดนตรีหรือนักแสดง 3. ลักษณะและความเหมาะสมของเพลง เพื่อให้การประพันธ์คำร้องและเรียบเรียงเพลงถวายพระพรสอดคล้องกับแนวคิดเชิงวัฒนธรรมดนตรี สะท้อนคุณค่าของการสื่อความหมาย ความงามของดนตรีและการแสดงอย่างพอดีและ “สมกัน”

คำสำคัญ: การประพันธ์คำร้อง การเรียบเรียงบทเพลง การแสดงถวายพระพร

บทนำ

การประพันธ์คำร้องและเรียบเรียงเพลงถวายพระพร เป็นการสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์ เพื่อสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึก กล่าวคือ การแสดงความรัก ความจงรักภักดี และความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ หรือพระบรมวงศานุวงศ์ เพลงถวายพระพรเป็นเพลงที่ใช้ในโอกาสสำคัญ ได้แก่ พระราชพิธีต่าง ๆ วันคล้ายวันพระราชสมภพ เป็นต้น จึงมีวัตถุประสงค์จำเพาะและแตกต่างจากเพลงที่ใช้เพื่อบรรเลงขับกล่อมโดยทั่วไป การประพันธ์คำร้องจึงต้องคัดสรรถ้อยคำที่เหมาะสมแก่ฐานะอันศักดิ์สิทธิ์ สื่อความหมายลึกซึ้ง ตลอดจนใช้ภาษาที่สละสลวย เหมาะแก่การนำมาบรรจุมusicเป็นคำร้องได้ หรือในภาษานักดนตรี นักร้องมักจะเรียกกันว่า “เข้าปาก” ในขณะที่เดียวกันที่การเรียบเรียงบทเพลงก็ต้องสัมพันธ์กับคำร้อง ความสำคัญของโอกาส และแบบแผนของการใช้เพลงเป็นสำคัญ เป็นต้นว่า เลือกใช้เพลงที่มีชื่อดี หรือมีนัยยะของการอำนวยพรให้ผู้ที่ถูกกล่าวถึงได้รับสิ่งอันเป็นผลดี เป็นสิริมงคล เพลงที่ใช้ตามบรรดาศักดิ์ของตัวแสดง เพลงที่มีทำนองและจังหวะสอดคล้องกับอารมณ์ที่ต้องการสื่อสาร เป็นต้น

นอกจากนี้ หากเพลงถวายพระพรเป็นไปเพื่อประกอบการแสดงถวายพระพร ระเบียบวิธี รำ ฟ้อนแล้วนั้น ย่อมต้องคำนึงถึงความเหมาะสม การเอื้อต่อการประดิษฐ์ทำรำให้เข้ากับบทเพลงอีกด้วย จากคำกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นแนวคิดเรื่องความงามหรือสุนทรียรสของดนตรีไทยว่าสัมพันธ์กับแบบแผนทางสังคม และวัฒนธรรมไทยว่าด้วยเรื่อง “กาลเทศะ” หรือเหมาะสม พอดีแก่สถานที่และเวลา เหล่านี้ ล้วนเป็นที่มา และแนวคิดสำคัญในการนำมาประพันธ์คำร้องและเรียบเรียงเพลงถวายพระพรทั้งสิ้น

ดนตรีและการแสดงถวายพระพร

“การอวยชัยให้พรกัน” เป็นธรรมเนียมของคนไทยที่มีมาช้านาน แสดงออกถึงความมีไมตรีจิตต่อกัน ความตอนท้ายของการอวยพรมักสะท้อนความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ การอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายคุ้มครองให้ปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง ประสบแต่ความสุข ความเจริญ สมหวังในสิ่งอันพึงประสงค์ทุกประการ การอวยชัยให้พรมักกระทำแต่บุคคลอันเป็นที่รัก เคารพ เทิดทูน ทั้งนี้ รวมถึงการให้พรแด่พระมหากษัตริย์และเจ้านายด้วยเช่นกัน

การแสดงถวายพระพร เป็นรูปแบบหนึ่งของศิลปะการแสดงในวัฒนธรรมไทย มีต้นแบบมาจากกระบ่าเบิกโรง ซึ่งเป็นการฟ้อนรำหรือระบำที่ใช้แสดงเพื่อความเป็นสิริมงคลก่อนที่จะเล่นโขนละครเรื่องใหญ่ต่อไป การรำเบิกโรงที่มีมาแต่โบราณและยังคงรูปแบบไว้ ได้แก่ 1) รำประเลง ใช้ผู้แสดง 2 คน แต่งกายยืนเครื่อง ร่ายรำประกอบเพลงหน้าพาทย์โคมเวียน ชำนาญ โดยมีความหมายของการรำว่าเทวดาได้เดินทางมาถึงสถานที่แสดง เพื่อประสิทธิประสาทความเป็นสิริมงคล รวมทั้งใช้ทางนทยุปัตรตั้งความสังข์รำและเป็นอภัยมงคลให้พ้นไปจากสถานที่นั้น 2) ระบำสี่บท เป็นระบำเบิกโรงที่แสดงเป็นชุด มีบทขับร้องและเพลงบรรเลงที่ใช้สำหรับประกอบการรำจำนวน 4 เพลง คือ เพลงพระทอง เบ้าหลุด สระบุหรง และบะหลี่ม เป็นระบำที่จัดว่ามีความเก่าแก่และกระบวนร่ายรำสวยงามมากอีกชุดหนึ่ง นิยมนำมาแสดงเบิกโรงหรือร่ายรำในโอกาสเพื่อแสดงความยินดี (Changkhanon, 2016, p. 103) ระบำเบิกโรงและจับระบำทำยเรื่องมีจุดประสงค์สำคัญของการแสดงคือเพื่อความเป็นสิริมงคล การแสดงสำหรับถวายพระพร จึงถือเอาแนวคิดนี้เป็นต้นแบบต่อมาในภายหลัง โดยเริ่มมีการบรรจุคำร้องเข้าไปในบทเพลง กระทั่งเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นในสมัยที่การละครเฟื่องฟู จากนั้นก็มีการจับระบำอวยพรหรือที่เรียกว่า “ออกตัว” ซึ่งหมายถึงการบรรเลงดนตรีแล้วออกตัวละครด้วย แทนที่จะบรรเลงและขับร้องเพียงอย่างเดียว ก็มีตัวละครออกมารำ ตีบทด้วยลักษณะเช่นนี้คู่คล้ายกับระบำแต่ไม่ใช่ระบำ (Komkam, P., personal communication, 27 may 2024)

ดนตรีถวายพระพร สัมพันธ์กับแนวคิดเชิงสุนทรียรสของดนตรีไทย กล่าวคือ ความงามตามแบบแผนได้แก่ แบบแผนการใช้เพลง และแบบแผนเชิงวัฒนธรรมดนตรี ซึ่งประกอบขึ้นเป็นกระบวนการที่สะท้อนให้เห็นพื้นฐาน การให้ความหมาย แนวคิดและค่านิยมตามปัจจัยทางสังคม อันประกอบด้วย 1) การรำลึกถึงผู้มีคุณ และ 2) การดำเนินตามคติทางสังคม กล่าวคือ การใช้เพลงตามขั้นตอนของการประกอบพิธีกรรม อนึ่ง แบบแผนดังกล่าวยังมีลักษณะที่สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนของสังคมและกาลเทศะได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุดอีกด้วย (Boonchui Sowat et al., 1996, p. 7-8)

การประพันธ์คำร้อง

รูปแบบของคำประพันธ์ ผู้ประพันธ์เลือกใช้ลักษณะคำประพันธ์ประเภทกลอนแปดหรือกลอนสุภาพ เนื่องจากได้กำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาว่าต้องประกอบไปด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ การน้อมสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณและการถวายพระพร จึงต้องการใช้คำประพันธ์ที่มีฉันทลักษณ์ของคำเป็นจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอต่อการเล่าเรื่อง นอกจากนี้ยังต้องสะดวกต่อการบรรจบทเพลงและง่ายต่อการขับร้องอีกด้วย

แนวคิดของการประพันธ์ ผู้ประพันธ์กำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) การน้อมสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณ โดยกล่าวถึงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านต่าง ๆ อาทิ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬาพันธ์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น และพระมหากษัตริย์คุณที่มีต่อปวงชนชาวไทย ทั้งนี้ ได้กำหนดคำสำคัญที่จะบรรจุลงในเนื้อหาของบทร้องด้วย ได้แก่ “อนุรักษ์มรดกไทย” “วิศิษฏ์ศิลป์” “เอกอัครราชูปถัมภก” เป็นต้น

2) การถวายพระพร ในโครงเรื่องกล่าวถึงการถวายพรให้มีแต่ความสุข ปราศจากทุกข์ภัยทั้งหลาย และมีคำสำคัญของโครงเรื่องในส่วนนี้ คือ “ทรงพระเจริญ”

บทร้องเพลงถวายพระพร

สองเมษาพระราชสมภพจบประจักษ์	อนุรักษ์มรดกไทยให้ลูกหลาน
ทรงคำจูนนาฏกวีดนตรีกาล	ภูมิชาวบ้านประวัติศาสตร์ฐานถิ่นไทย
สมสมัยญา “วิศิษฏ์ศิลป์”	ด้วยพระกรณีกิจสืบทรงสืบไว้
กอปรพระอัจฉริยภาพอันก้าวไกล	เอกอัครราชูปถัมภกมรดกไทยให้แผ่นดิน
หกสิบแปดพรรษาเจริญพระชนม์	ทรงงานเพื่อไทยทุกคนจนบัดนี้
พระมิ่งขวัญจอมเจ้าเอกราช	ชนิษฐภคินีพระภูมิบาล
ขอพระทูลกระหม่อมแก้วไม่แคล้วสุข	นิราศทุกซ์ปรีเปรมดีเกษมสานต์
ปวงประชาน้อมนบสาธุการ	ทุกวันวาระขอพระองค์ทรงพระเจริญ

วรรณวลี คำพันธ์ ประพันธ์

การเรียบเรียงเพลงถวายพระพร

“เรียบเรียง” ในความหมายของการเขียนหนังสือ หมายถึง การตกแต่งให้สละสลวย เรียงลำดับความให้ชัดเจน หรือในทางดนตรีมักจะพบคำว่า เรียบเรียงเสียงประสาน โดยหมายถึงจัดเสียงเพิ่มเติมจากทำนองที่มีอยู่แล้วตามหลักวิชาการดนตรีเพื่อให้บทเพลงไพเราะขึ้น (Royal Institute, 2013, p. 1015) หากเทียบเคียงจากความหมายข้างต้น “เรียบเรียงเพลง” ก็คือการจัดและตกแต่งองค์ประกอบของเพลงให้เหมาะสมตามหลักวิชาการดนตรีเพื่อให้บทเพลงไพเราะและสมบูรณ์ขึ้น

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ ผู้เรียบเรียงเพลงชุดถวายพระพร ได้ให้แนวคิดในการเลือกบทเพลงที่นำมาใช้ โดยมีหลักการพิจารณาเบื้องต้นว่า ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงหลายประการ ดังนี้

“...เวลาบรรจุเพลง เราต้องคำนึงถึงด้วย ว่าใครที่ไหน อย่างไร พอตีว่ามีโจทย์มาว่าเป็นเด็ก รุ่นนี้ แบบนี้ ๆ ครูก็พยายามคิดถึงเรื่องของสำนวนสำเนียงที่เด็กเล่นได้ เรียกว่าไม่เกิ่นมือ ก็เลยเป็นครอบครัววาลที่เป็นปรบไก่ แล้วก็ในการบรรจุเพลงครอบครัววาลต่อมาก็จะเป็นเพลงสะสม สะสมก็เป็นสองไม้ ดังนั้นก็เป็นเพลงกลองแขก เป็นเพลงตะโพน ให้สลับหู โบราณก็ทำอย่างนี้ ส่วนใหญ่จะมีเพลงหน้าพาทย์สักหนึ่งเพลง ซึ่งก็ไม่ยกเกิ่นมือเด็ก ก็เป็นโปรย

ข้าวตอก ซึ่งเป็นความหมายที่เป็นมงคล โปรยข้าวตอกใช้ในความหมายของความเจริญงอกงามของแผ่นดินนั้น ๆ ก็เลยใช้โปรยข้าวตอกเข้ามาเกี่ยวกับเจ้านาย ก็จะเรียบริ้อยดี มันก็เลยออกมาเป็นเพลงชุดนี้ ครอบจักรวาล สะสม แล้วก็โปรยข้าวตอก ก็กำลังดีสำหรับเด็ก ไม่เกินมือไปไม่มากไป ไม่น้อยไปแล้วก็การบรรจุคำร้องก็ดี ร้องไม่ได้ยากมาก ก็ต้องดูให้เหมาะสมกับนักเรียนที่เราจะเอามาบรรเลง อันนั้นคือเป้าหมายที่เราองไว้...” (Komkam, P., personal communication, 27 may 2024)

จากการวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ สามารถสรุปหลักการพิจารณาเบื้องต้นว่า ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ดังจะไดยกตัวอย่างประกอบด้วย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการแสดง

1.1 วัตถุประสงค์ การแสดงชุดนี้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อถวายพระพรในพิธีถวายชัยมงคล เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.2 ระยะเวลาในการแสดง ใช้เวลาแสดงประมาณ 15 นาที โดยการแสดงชุดนี้ประกอบด้วย 1) เพลงชื่นชมนม - กลุ่มดนตรี 2) เพลงชุดถวายพระพร มีการออกตัวหรือรำถวายพระพร

1.3 ผู้ชมการแสดง คือผู้เข้าร่วมในพิธีถวายชัยมงคล ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ตัวแทนนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตลอดจนบุคลากร ผู้แทนจากหน่วยงานราชการในจังหวัดนครสวรรค์

2. ความสามารถของนักดนตรีหรือนักแสดง

2.1 นักดนตรีที่บรรเลงในการแสดงถวายพระพรครั้งนี้ เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ “ศิลปะการบรรเลงเครื่องดนตรีและการปรับวงดนตรีไทย” ระหว่างวันที่ 28 - 29 มีนาคม พ.ศ. 2566

2.2 ระยะเวลาในการต่อเพลง ก่อนเข้าร่วมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ นักเรียน นักศึกษาได้รับโน้ตเพื่อต่อเพลงและฝึกซ้อมล่วงหน้าประมาณหนึ่งสัปดาห์ ก่อนฝึกซ้อมรวมวง และปรับวงระหว่างวันที่ 28 - 29 มีนาคม พ.ศ. 2566

2.3 วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงมหาสุริยางค์ไทย เป็นวงดนตรีขนาดพิเศษที่มีเครื่องดนตรีไทยทุกประเภท ได้แก่ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า และขับร้อง โดยมีจำนวนผู้บรรเลงมากกว่าวงดนตรีประเภทอื่น ๆ

3. ลักษณะและความเหมาะสมของเพลง

เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการแสดง ความสามารถของนักดนตรีและนักแสดงแล้ว ข้อมูลเหล่านั้น ล้วนเป็นส่วนสำคัญและมีประโยชน์ต่อการนำมาประกอบการพิจารณาเลือกบทเพลง โดยพิจารณาจากลักษณะและความเหมาะสมของเพลงที่ใช้ในการแสดงได้ ดังนี้

3.1 ประเภทของเพลง เพลงที่ใช้ประกอบการแสดงถวายพระพร ส่วนใหญ่มักใช้เพลง 2 ประเภท ดังนี้

3.1.1 เพลงเกร็ด เป็นเพลงที่ใช้ขับร้องหรือบรรเลงเป็นเอกเทศโดยเฉพาะ เป็นเพลง เพลงเดียวไม่ติดต่อกับเพลงอื่น แม้เพลงนั้นจะนำมาจากเพลงที่อยู่ในตับหรือในเรื่องใด ๆ มีเพลงเกร็ดสองชั้นจำนวนมากที่เป็นเพลงซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ในปัจจุบันยังนิยมบรรเลงกันอยู่ (Royal Institute, 2007, p. ก) และใช้ในการแสดงโขนละคร เพราะเป็นเพลงที่มีลีลากำลังพอเหมาะแก่การร่ายรำ ความยาวของเพลงมีความกะทัดรัด เหมาะสำหรับใช้ดำเนินเรื่อง มีอัตราจังหวะปานกลาง ไม่ช้าหรือเร็วจนเกินไป

3.1.2 เพลงหน้าพาทย์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ตามลักษณะการนำไปใช้ คือ 1) เพลงหน้าพาทย์สำหรับโขนละคร ใช้บรรเลงประกอบอากัปกิริยาของตัวโขนละคร ไม่ว่าจะเป็น กิน นอน นั่ง เดิน วิ่ง แผลงฤทธิ์ แผลงตัว แยก โศกเศร้า ฯลฯ นอกจากนี้เพลงหน้าพาทย์ยังแบ่งออกตามสภาพของตัวละครอีกด้วย แยกเป็น พระ นาง ยักษ์ ลิง ฤๅษี นักรบ ฯลฯ 2) เพลงหน้าพาทย์สำหรับไหว้ครู ใช้บรรเลงประกอบในพิธีไหว้ครูดนตรีและไหว้ครูโขนละคร โดยมากเป็นเพลงที่ซ้ำกับเพลงโขนละคร แต่เมื่อนำมาใช้ในพิธีไหว้ครูแล้ว มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ในการอัญเชิญหรือต้อนรับครูบาอาจารย์ทั้งหลายให้มาร่วมสโมสรสนับนิต ในพิธีเพลงหน้าพาทย์เหล่านี้มีทั้งบรรเลงประกอบกิริยาไปมา นั่ง นอน กิน ฯลฯ เช่นเดียวกับหน้าพาทย์ธรรมดา เพียงแต่เป็นกิริยาสมมติเท่านั้น เช่น เมื่อเวลาอัญเชิญพระรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ลงมาสู่ปราสาทพิธี ผู้ประกอบพิธีก็จะเรียกปีพาทย์ให้ทำเพลงสาธุการ เป็นต้น (Naksawat, 1987, pp. 107-121) เนื่องจากอิทธิพล คติความเชื่อในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เชื่อว่ากษัตริย์คือสมมติเทพ การนำเพลงหน้าพาทย์มาใช้ในการมงคล ถวายพระพรแต่พระมหากษัตริย์หรือเจ้านายนั้นยังต้องพิจารณาลำดับชั้นของเพลงหน้าพาทย์ที่นำมาบรรจุ เพื่อให้มีความเหมาะสม สมพระเกียรติพระมหากษัตริย์หรือเจ้านายตามลำดับชั้น เป็นต้น

3.2 ความหมายและที่มาของเพลง เพลงที่นำมาบรรจุในการแสดงถวายพระพร จะใช้เพลงที่มีนามเป็นมงคล มีความหมายที่ดีและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการแสดงในเรื่องของชื่อเพลงนี้ ครูมนตรี ตราโมท ได้กล่าวถึงหลักการให้ชื่อเพลงไว้หลายประการโดยวิเคราะห์จากชื่อเพลงสองชั้นของเก่าที่พบเป็น ต้นรากของเพลงในยุคต่อมา แต่จะได้กล่าวถึงเฉพาะข้อสังเกตที่สอดคล้องกับการเลือกเพลงมาใช้ในการแสดงถวายพระพรครั้งนี้ คือ 1) การให้ชื่อตามผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้ถูกอวยพร คือ เพลงนั้นบรรเลงเพื่อประสงค์ให้บังเกิดผลอย่างไร ก็ให้ชื่อเช่นนั้น เช่น เพลง “มหาฤกษ์” “มหาชัย” 2) การให้ชื่อตามกิริยาที่จะประกอบเพลงนั้น สำหรับทำประกอบกับกิริยาอาการอย่างไร ก็ให้ชื่อเช่นนั้น เช่น “เหาะ” “ลงสร” เป็นต้น (Fine Arts Department, 2002, pp. 110-111)

3.3 ส่วนงานทำนองของเพลง

ส่วนงานทำนองของเพลงที่นำมาบรรจุเป็นเพลงถวายพระพรนั้น เป็นเพลงที่มีส่วนไพเราะ ความยากง่ายของส่วนงานทำนองอาจแตกต่างกันไป แต่เพลงถวายพระพรชุดนี้ถูกกำหนดด้วยข้อที่ต้องพิจารณาเรื่องความสามารถของนักดนตรี ระยะเวลาในการฝึกซ้อม รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทร คุมขำ ผู้เรียบเรียงเพลง จึงเลือกบทเพลงที่มีส่วนทำนองฟังง่าย ไม่ซับซ้อน และไม่ยาวจนเกินไป แต่ทั้งนี้ ยังมีบทเพลงอีกมากที่นิยมนำมาบรรจุเข้าเป็นสำหรับเพลงอวยพร ดังที่ปรากฏในหนังสือ “ประชุมเพลงสวรรค์” อันประกอบด้วยเพลงไทยและ

บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชนิพนธ์ไว้ในโอกาสต่าง ๆ

“...บทเพลงพวกนี้ยังปรากฏอยู่ในประชุมเพลงสวรรค์ ที่ทูลกระหม่อมท่านได้พระราชนิพนธ์ แม้กระทั่งบทร้อง บทกลอน บทเพลง แล้วก็เรียบเรียง จัดสร้างมาเป็นหนังสือหนึ่งเล่ม ชื่อว่าประชุมเพลงสวรรค์ กลุ่มเพลงนี้ก็ยังคงปรากฏอยู่ในนั้น แล้วก็ก็เป็นเพลงที่มีความนิยมมาก ไม่สลับซับซ้อน นักดนตรีไม่ว่าจะเก่าใหม่ ฟังได้หมด ไม่ลืกลบ ไม่ซับซ้อน เป็นเพลงที่ฟังแล้วสบาย ๆ อันนี้คือเป้าประสงค์ของการเลือกเพลงที่มารับรอง ไม่ใช่ว่ายากจนเกินไป...” (Komkam, P., personal communication, 29 march 2023)

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยที่สำคัญเบื้องต้นประกอบกันแล้ว ผู้เรียบเรียงเพลงจึงเลือกบรรจบบทเพลงตามลำดับ ดังนี้

1. เพลงครอบจักรวาล สองชั้น

เพลงครอบจักรวาล อัตราสองชั้น ประเภทหน้าทับปรบไก่อ มี 2 ท่อน ท่อนที่ 1 มี 4 จังหวะ ท่อนที่ 2 มี 6 จังหวะ (Royal Institute, 2007, p. 30) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำ ครอบจักรวาล ไว้ว่า “ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง” เมื่อวิเคราะห์ตามความหมายนี้ ประกอบกับการนำคำร้องที่มีจุดประสงค์เพื่อการอวยชัยให้พร นัยยะของครอบจักรวาล อนุমানได้ว่าขอนำพร สิ่งอันศักดิ์สิทธิ์ สิ่งอันเป็นมงคลซึ่งครอบคลุมอยู่ทั่วทั้งจักรวาลให้เกิดขึ้นหรือเป็นของบุคคลอันเป็นที่รัก นอกจากนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ ยังได้กล่าวถึงเพลงครอบจักรวาลในมิติของสำนวนทำนองต่อไปอีกว่า

“...ครอบจักรวาลเป็นเพลงเก่าเพลงโบราณ ซึ่งมันมีมือฆ้องที่แจกแจกอยู่ครบทุกระส ต้องใช้คำนี้ แล้วก็ด้วยนัยยะ ความหมายของบทเพลงซึ่งมันครอบจักรวาล มันเป็นความหมายที่เป็นมงคลมาก โบราณส่วนใหญ่เวลาที่ทำงานเกี่ยวกับเจ้านาย ก็จะใช้เพลงนี้กัน ไม่ใช่แค่ครุณะ ตั้งแต่สมัยก่อน พ่อมนตรี (ครูมนตรี ตราโมท) มาแล้ว ไปรื้อดูได้เลย ตั้งแต่สมัยอยุธยา เป็นต้นมาเนี่ยครอบจักรวาลถูกใช้มา เรียกว่า นึกอะไรไม่ออกก็ต้องครอบจักรวาล เป็นเพลงที่มีความหมายลึกซึ้ง ไม่ยาวเกินไป มีสำเนียงไพเราะ และที่สำคัญในสำนวนของครอบจักรวาล แจกแจกมือฆ้องได้เยอะมาก หมายความว่า เป็นเพลงสำหรับพื้นฐานที่ดีมากสำหรับเด็กที่เรียนดนตรี ไม่ว่าจะเป็นเครื่องสายหรือปี่พาทย์...” (Komkam, P., personal communication, 27 may 2024)

โน้ตทางซ้องเพลงครอบครัวกรวาล สองชั้น

หน้าทับปรบไก่

ท่อน 1

--- ท	-- รี้ รี้	--- มี่	-- รี้ รี้	-- ฟ -	- ม - -	- ร - ร	--- ช
--- ฟ	- ร - -	--- ม	- ร - -	-- ม ร	--- ล	--- ล	--- ช

--- ม	- ร - -	ช ช - -	ล ล - ท	- ช - -	ลท - รี้	- มี่ - รี้	- ท - ล
--- ท	- ล - ช	--- ล	--- ท	- ร - -	ช - - ร	- ม - ร	- ท - ล

--- ช	-- ล ล	--- ท	-- ล ล	- ท - รี้	- ท - -	ล ล - -	ช ช - ม
--- ช	- ล - -	--- ท	- ล - -	- ท - ร	- ท - ล	--- ช	--- ท

- - ล ท	- รี้ - มี่	- มี่ - มี่	- รี้ - ท	- - ล ท	- รี้ - มี่	- มี่ - มี่	- มี่ - รี้
- ช - -	- ร - ม	- ช - ม	- ร - ฟ	- ช - -	- ร - ม	- ล - ช	- ม - ร

กลับต้น

ท่อน 2

--- ท	-- รี้ รี้	--- มี่	-- รี้ รี้	--- รี้	--- ดี่	- ท - ดี่	- รี้ - ล
--- ฟ	- ร - -	--- ม	- ร - -	--- ร	--- ด	- ท - ด	- ร - ม

--- ช	-- ล ท	-- ล ท	-- ดี่ รี้	- มี่ - มี่	- รี้ - -	ดี่ ดี่ - -	ท ท - ล
- ร - -	- ช - -	ล ช - -	ล ท - -	- ช - ม	- ร - ด	--- ท	--- ล

--- ช	-- ฟ ช	-- ล ช	-- ฟ ช	- ช - ม	ร ร - -	-- ร ม	-- ฟ ช
-- ร -	ฟ ม - ร	---	ฟ ม - ร	- ด - -	- ด - ช	- ด - -	ร ม - -

- ร - ช	-- ล ท	- ล - -	ท ท - ล	-- ท -	ท - ล -	ช - ล -	ล - ช -
- ล - ช	--- ท	- ล - ท	--- ล	--- ล	- ช - ม	- ม - ช	- ม - ร

--- ช	-- ล ล	--- ท	-- ล ล	- รี้ - ท	- ล - -	ช ช - -	ล ล - ท
--- ช	- ล - -	--- ท	- ล - -	- ร - ท	- ล - ช	--- ล	--- ท

- ดี่ - รี้	- ดี่ - ช	--- ดี่	- รี้ - มี่	- ดี่ - รี้	- มี่ - มี่	- มี่ - มี่	- มี่ - รี้
-------------	-----------	---------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

- ด - ร	- ด - ร	- - - ด	- ร - ม	- ด - ร	- ม - ช	- ล - ช	- ม - ร
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

กลับต้น

เพลงครอบครัววาล สองชั้น หรือเรียกว่า “เพลงกลองแขก”² ด้วยใช้กลองแขกทำทำนอง หน้าทับปรบไก่ ทั้งนี้เพื่อสุนทรียรสของเพลงและสิ่งสำคัญ คือ หน้าทับมีผลต่อคนร้องเป็นอย่างมาก หากใช้ตะโพนทำทำนองหน้าทับปรบไก่ จะมีทำนองที่ห่าง ลำบากต่อคนร้องเพราะต้องทำทำนอง เอื่อนมาก แต่ทำนอง กลองแขกในหน้าทับปรบไก่อจะมีเนื้อหน้าทับที่ถี่และเก็บมากกว่า สามารถตีส่าย เพื่อประคับประคองคนร้องให้ไม่ต้องเอื่อนมาก (Komkam, P., personal communication, 27 may 2024)

หน้าทับปรบไก่ สามชั้น (กลองแขก)

- - ดิง ดิง	- โจ๊ะ - จ๊ะ	- โจ๊ะ - จ๊ะ	- โจ๊ะ - จ๊ะ	- - - -	- โจ๊ะ - จ๊ะ	- โจ๊ะ - จ๊ะ	- โจ๊ะ - จ๊ะ
- ดิง - ดิง	- ทั้งดิงทั้ง	ดิงทั้ง - ดิง	- โจ๊ะ - จ๊ะ	- ดิง - ทั้ง	- ดิง - ดิง	- ทั้ง - ดิง	- ดิง - ทั้ง

2. เพลงสะสม

เพลงสะสม อัตราสองชั้น ประเภทหน้าทับสองไม้ มีท่อนเดียว ปรากฏอยู่ในเพลงตับ เรื่องเกสรมาลา ปัจจุบันยังใช้บรรเลงอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะใช้บรรเลงขับร้องอวยพรหรือบรรเลงในเพลงตับ เช่น ในระบำสวัสดิศึกษา ซึ่งครูมนตรี ตราโมท ได้บรรจุไว้ (Royal Institute, 2007, pp. 120-121) นอกจากนี้แล้ว ผู้เรียบเรียงเพลงถวายพระพร ยังได้ให้ทรรคนะถึงที่มาของเพลงสะสมอีกด้วย

“...ครูเคยรู้มาว่าชื่อมันอาจจะมาจากคำว่า “ทองประสม” แล้วกร่อนเป็นประสม ๆ สะสม เพลงหลายเพลงมันฉายรูปมาเป็น อย่างนี้ เช่น เพลงนางให้ กลายมาเป็นนางครวญ แต่เพลงมันไม่ได้ หายไปไหน แต่เปลี่ยนนามไป เช่น ไล่เตี๊ยน กลายเป็น ไล่พระจันทร์ เป็นต้น แต่เพลงคือเพลงเดิม ทองประสม ก็เช่นกัน สะสมก็เช่นกัน ครูเคยรู้มาอย่างนั้นนะ...” (Komkam, P., personal communication, 27 may 2024)

จากแนวความคิดการเปลี่ยนนามของเพลงดังกล่าว คำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้เขียนจึงได้สืบค้นที่มาของ เพลงสะสมเพิ่มเติมต่อไปอีก พบว่า ปรากฏชื่อเพลงในเพลงยาวตำรากรมโหรี เพลงตับสำหรับไหว้ครู ข้างเย็น ได้แก่ “ทองสระ” “ทองสรรม” ที่มีรูปของคำใกล้เคียงกัน สันนิษฐานว่าน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือเป็นต้นเค้าการเปลี่ยนนามของเพลง ดังปรากฏชื่อเพลงสะสมในรูปอื่นด้วย ได้แก่ สะสม สระสม สระสม สระสม เป็นต้น เมื่อพิจารณาชื่อเพลงในฉบับไหว้ครูข้างเย็น ได้ความว่าเป็น

² “เพลงกลองแขก” “เพลงตะโพน” คือเพลงไทยที่เหมาะสมกับการใช้จังหวะหน้าทับของกลองแขกหรือตะโพนตี ประกอบในสำนวนทำนองเพลงนั้น ๆ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรหะ คมขำ ได้กล่าวถึงที่มาของคำเรียกนี้ว่า สมมติ เวลาครูเล่นอยู่ในวงครูเค้าก็จะบอก ครูช่วย (ครูบุญช่วย แสงอนันต์) ก็จะบอก อาจารย์ เพลงนี้เพลงตะโพน เพลงนี้ เพลงกลองแขก ครูมนตรีก็จะบอกมาเรื่อย ๆ นี่เรากำลังพูดถึงกรมพิณพาทย์หลวง กรมศิลปากรนะ (Komkam, P., personal communication, 27 may 2024)

ความหมายของสิ่งที่เป็นมงคลทั้งสิ้น ได้แก่ 1) เนียรปาดิ 2) ชมพูนุท 3) ทองแก่น้ำ 4) ทองย้อย 5) ทองพราย 6) ทองสระ 7) ทองสรรม (Arunrat, 2010, pp. 43-45) จึงอาจอนุมานได้ว่าเพลงสะสมนั้น ถือเป็นเพลงที่มีชื่อเป็นนามมงคลด้วยเหตุดังกล่าวเช่นกัน

โน้ตเพลงสะสม

หน้าทับสองไม้

--- รี้	--- มี่	- รี้ - ท	- ล - รี้
--- ร	--- ม	- ร - ม	- ม - ร

- มี่ รี้ ท	- ล - -	ซ ซ - -	ล ล - ท	- - ล ท	- รี้ - มี่	- มี่ - มี่	- รี้ - ท
- ม ร ท	- ล - ซ	--- ล	--- ท	- ซ - -	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ท

-----	- ล - ท	- รี้ - ซ	-----	- ซ - ล	ท ล - -	- - ม ฟ	ซ - ล ล
-----	- ล - ท	- ร - ซ	-----	- ร - -	- - ซ ฟ	ม ร - -	- ล - -

- รี้ ตี ล	- ซ - -	ตี ตี - -	รี้ รี้ - มี่	- ตี - รี้	- มี่ - มี่	- มี่ - มี่	- มี่ - รี้
- ร ต ม	- ร - ต	--- ร	--- ม	- ต - ร	- ม - ซ	- ล - ซ	- ม - ร

กลับต้น

เพลงสะสม หรือ “เพลงตะโพน”³ เป็นเพลงประเภทหน้าทับสองไม้ เหตุที่ผู้เรียบเรียงเลือกมาใช้บรรจุก่อนจากเพลงครบจักรวาลซึ่งเป็นเพลงหน้าทับปรบไก่ เพราะต้องการให้ “สลั้หู” ผู้ฟัง กล่าวคือ เปลี่ยนอารมณ์ที่กำลังดำเนินไปของเพลงที่ใช้กลองแขกในการควบคุมจังหวะมาเป็นเสียง ตะโพน จากหน้าทับกลองที่ตีคลุกไปกับเพลงแบบถี่ ๆ คลี่คลายไปสู่หน้าทับสองไม้ที่จาว⁴ ขึ้น เหตุประการหนึ่งคือแสดงให้เห็นว่าได้เปลี่ยนผันไปจากทำนองเดิม แต่ก็ยังคงรักษาความกลมกลืน ในมิติของเสียงเอาไว้ ถือเป็นสุนทรียรสอย่างหนึ่งของการผันแปรให้เกิดความแตกต่างแต่ยังคงรักษา ความกลมกลืนเป็นชุดเดียวกันเอาไว้

หน้าทับสองไม้ สองชั้น (ตะโพน)

--- ตู๊บ	--- ฟลิ่ง	--- ฟลิ่ง	--- ฟลิ่ง
----------	-----------	-----------	-----------

³ ดู “เพลงกลองแขก”

⁴ จาว คือ การดำเนินทำนองห่าง ๆ

3. เพลงโปรยข้าวตอก

เพลงโปรยข้าวตอก หรือปรากฏในชื่อเพลงโบราณว่า “ปรายข้าวตอก” ก็เรียก เป็นเพลงหน้าพาทย์ ใช้บรรเลงประกอบกิริยาโปรยข้าวตอกดอกไม้ ในพิธีกรรม บรรเลงเมื่อผู้ประกอบพิธีทำพิธีโปรยข้าวตอกดอกไม้เพื่อความเป็นสิริมงคล (Royal Institute, 2007, p. 178) อีกนัยยะหนึ่ง ที่ผู้เรียบเรียงเพลงเลือกนำเพลงนี้มาใช้ถวายพระพรในวาระโอกาสนี้ด้วยเหตุว่า โปรยข้าวตอก หมายความว่า แผ่นดินแห่งทุลกระหม่อม ได้มีความเจริญงอกงามด้วยพระบารมีของกรมสมเด็จพระเทพฯ เราจึงเลือกใช้กลุ่มเพลงนี้เพื่อมาบรรจุกำเพื่อถวายพระพรแด่พระองค์ (Komkam, P., personal communication, 29 march 2023)

นอกจากนี้แล้ว รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรหะ คมขำ ยังได้ให้ทรงสนะเรื่องเพลงหน้าพาทย์ ที่นำมาบรรจุกในชุดถวายพระพร ไว้ว่า

“...ครูเห็นว่าเป็นเพลงโปรยข้าวตอก ความหมายดีมาก สำนวนกลาง ๆ ถือว่าเป็นเพลงหน้าพาทย์ แล้วเด็กที่เล่นเป็นเด็กมัธยม สามารถบรรเลงได้แน่นอน นี่คือวิจารณ์ญาณ แล้วก็ไม่ใช่เพลงตระ ถ้าเพลงตระต้องใช้หน้าทับตระ อันนี้เป็นเพลงหน้าพาทย์ ใช้หน้าทับชานาญ ซึ่งชานาญก็อยู่ในโหมโรงเย็น เพลงกลุ่มพวกนี้ บรรเลงได้ ดูที่เจตนา ดูวัตถุประสงค์ ถวายพระพร เทิดพระเกียรติ แล้วก็เพื่อใช้ในการแสดง การรำด้วย มันถึงจะพอดีและสมกัน ต้องคำนวณหมดว่าเท่าไหน ทำแบบนี้แล้วเป็นยังไง ทำอย่างไร ใครบรรเลง แสดงออกตัวมาเป็นยังไง ตีบทยังงัย คำเป็นยังงัย...” (Komkam, P., personal communication, 29 march 2023)

โน้ตเพลงโปรยข้าวตอก

	----	- ม - ม	--- ร	--- ม	- ช - ล	- ช - -	ม ม - -	ร ร - ม
	--- ท	--- ท	--- ล	--- ท	- ช - ล	- ช - ท	--- ล	--- ท
เที่ยวที่ 1	-----	-----	ต๊ิบ - ต๊ิบเพลิง	--- ต๊ิบ	--- ต๊ิบ	- เห่ง - -	- ต๊ิบ - เห่ง	--- ต๊ิบ
เที่ยวที่ 2	-- ต๊ิบเพลิง	- ดิง - -	-- ต๊ิบเพลิง	- ดิง - -	-- ต๊ิบเพลิง	- ดิง - -	เห่งดิง - -	เห่งดิง - -
	----	--- ต้อม	-----	--- ต้อม	-----	--- ต้อม	--- ต้อม	--- ต้อม
	- ร - ช	-- ล ท	- ร - ท	- ล - ช	- ม - -	ร ร - -	ช ช - -	ล ล - ท
	- ล - ช	--- ท	- ร - ท	- ล - ช	- ท - ล	--- ช	--- ล	--- ท
เที่ยวที่ 1	--- ต๊ิบ	-- ต๊ิบเพลิง	--- ต๊ิบ	- เห่ง - -	--- ต๊ิบ	--- ต๊ิบ	- ต๊ิบเพลิง	--- ต๊ิบ
เที่ยวที่ 2								

⁵ ปราย หมายถึง ชัด, หวาน, สาดให้กระจายไป, เช่น ปรายข้าวตอกดอกไม้, มักใช้เข้ากับคำ โปรย เป็น โปรยปราย (Royal Institute, 2013, p. 716)

เที่ยวที่ 1

เที่ยวที่ 2

-- ตูบเพลิง	- ดิง --	เท่งดิง --	-- ตูบละ	-- ตูบดิง	-- ตูบเพลิง	- ละ - ตูบ	- ดิง --
----	--- ตูม	--- ตูม	----	- ตูม --	- ตูม --	--- ต่อม	--- ต่อม
-- ล ล	- ท - รี่	- รี่ --	ม ม - รี่	-- มพ	- ล --	- ล --	พ -- ท
- ล --	- ท - ร	- ร - ม	--- ร	-- ร -	--- ม	- ร --	มร - ท
----	--- ตูบ	--- ละ	- ตูบ - ดิง	----	--- ดิง	-- ตูบดิง	-- ตูบเพลิง
-- ตูบเพลิง	- ดิง --	-- ตูบเพลิง	- ดิง --	-- ตูบเพลิง	- ดิง --	เท่งดิง --	เท่งดิง --
----	--- ต่อม	----	--- ต่อม	----	--- ต่อม	--- ต่อม	--- ต่อม

เที่ยวที่ 1

เที่ยวที่ 2

--- ช	-- ล ท	- ล - ท	- ร - ม	- ช - ม	- ล - ช	- ล ช ช	--- ช
- ช --	--- ท	- ล - ท	- ล - ท	- ช - ท	- ล - ช	--- ด	- ช --
-- ตูบเพลิง	--- ดิงตูบ	- ดิง - ตูบ	- ดิงตูบเพลิง	-- ตูบดิง	-- ตูบเพลิง	-- ตูบดิง	-- ตูบเพลิง
- ดิง - เท่ง	- ละ - ตูบ	- ดิง - ตูบ	- ดิงตูบเพลิง	-- ตูบดิง	-- ตูบเพลิง	- ละ - ตูบ	- ดิง --
----	--- ตูม	--- ตูม	----	- ตูม --	- ตูม --	--- ต่อม	--- ต่อม

กลับต้น

ข้อสังเกตหนึ่งของการบรรจเพลงหน้าพาทย์ไว้ในชุดเพลงถวายพระพรนั้น บ้างจะใช้ต่อท้ายเพลงปรบไก่อ เพลงสองไม้ หรือกรณีที่บรรจเพลงหน้าพาทย์ไว้ตอนขึ้นต้นเพลงก็มี เช่น เพลงขำฉานู ทั้งนี้ ไม่มีข้อบังคับหรือแบบแผนตายตัว ขึ้นอยู่กับผู้เรียบเรียงเพลงจะพิจารณาถึงแนวคิดหลักของการแสดง (theme) เป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการเรียบเรียงเรื่องเสียง บันไดเสียง ให้กลมกลืน สอดคล้องกันทั้งชุดเพลงอีกด้วย

4. เพลงร่ำ

เพลงหน้าพาทย์ใช้บรรเลงในลักษณะต่าง ๆ กัน สำหรับเพลงร่ำที่นำมาใช้ในการแสดงถวายพระพรนี้เรียกว่า เพลงร่ำธรรมดา คือ ร่ำลาเดียวที่ใช้บรรเลงต่อท้ายเพลงหน้าพาทย์ที่แสดงผลสำเร็จของพิธีการหรือพิธีกรรมนั้น ๆ เช่น เพลงตระนิมิต เพลงตระนอน เพลงตะบองกัน (Royal Institute, 2007, p. 180) แต่ในการแสดงครั้งนี้ ใช้บรรเลงต่อท้ายเพลงโปรยข้าวตอก โดยนัยยะของเพลง คือ ความสำเร็จ เสริมสิริมงคลและสัมฤทธิ์ผลดั่งตั้งใจ

โน้ตเพลงร่ำ

หน้าทับร่ำลาเดียว

จังหวะยึดหยุ่นตามทำนองเพลง

----	--- ล	--- ท	-- พ -	--- ม	- ม ม -	--- ร	-- ด -
----	--- ล	--- ท	-- -มร	----	--- ม	--- ล	--- ทล

----	-- ร ม	--- ร	----	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม	- ม - ม
--- ท	- ด --	--- ล	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม	--- ม

----	----	----	----	----	--- ล	--- ช	-- ฟ -
----	----	----	----	--- ล	----	--- ร	-- -มร

----	-- -ชล	--- ช	----	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล	- ล - ล
--- ม	-- ฟ -	--- ร	--- ล	--- ล	--- ล	--- ล	--- ล

----	----	----	----	--- ร	--- ม	--- ร	--- ท
----	----	----	----	--- ร	--- ม	--- ร	--- ท

--- ล	- ท - ล	-- ช ล	----	- ช - ช	- ช - ช	- ช - ช	- ช - ช
--- ล	- ท - ล	--- ล	--- ช	--- ช	--- ช	--- ช	--- ช

----	- ม - ม	- ท - ล	--- ล	-- ช -	- ล - ช	----	--- ช
--- ม	--- ท	----	--- ร	--- ฟ	--- ร	--- ช	----

การร้อยเรียงบทเพลงครอบครัววาล เพลงสะสม เพลงโปรยข้าวตอก และเพลงรัวให้ สอดคล้องและกลมกลืนกัน มีสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นประการสำคัญตามหลักวิชาการดนตรี ว่าด้วยเรื่อง สุนทรียรส คือ “บันไดเสียง” จากการวิเคราะห์บทเพลงที่เลือกนำมาใช้ เพลงครอบครัววาล สองชั้น และเพลงสะสม อยู่ในบันไดเสียงเพียงอล่าง ซึ่งมีกลุ่มเสียงปัญญา คือ ช ล ท x ร ม จะเห็นได้ว่า เสียงโน้ตตัวสุดท้ายของเพลงครอบครัววาล สองชั้น คือเสียง เร ซึ่งเป็นเสียงเดียวกันกับเสียงขึ้นต้น เพลงสะสม ทำให้การเชื่อมต่อระหว่างเพลงทั้งสองเพลงนั้นสอดคล้องกลมกลืนกัน

วงมหาดุริยางค์ไทย คือวงดนตรีไทยขนาดใหญ่พิเศษ ในคราวแรกเริ่มนั้นมีผู้บรรเลงและ ขับร้องเป็นเรือนร้อย การแสดงถวายพระพรครั้งนี้บรรเลงด้วยวงมหาดุริยางค์ไทย ควบคุมการ ฟีกซ้อมและปรับวงมหาดุริยางค์ไทย โดยรองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรหะ คมขำ มีแนวทางการบรรเลง และการปรับวงมหาดุริยางค์ไทย ดังนี้

“...ขึ้นชื่อว่าวงมหาดุริยางค์หรือการใช้เครื่องดนตรีเยอะ ๆ เป็นวงพิเศษ ต้องเน้นความพร้อมเพรียงเป็นหลัก ซ่องไฟ การเข้า การออก แม้กระทั่ง เอาเพลงหน้าพาทย์ขึ้นต้น เช่น เพลงรัว

ถ้าปรับไม่ดีแล้วเล่นไม่ดี ยิ่งงี้กรกรงัง มันก็ไม่เพราะ มันไม่เหมือนกับวงปี่พาทย์ไม้นวมที่เล่นคนเดียวแล้วเล่นขึ้นเดียวอย่างนั้นนะทำยังไงก็ได้ จะโซ่วลีลาอย่างไรก็ได้ แต่เมื่อใดที่เรามาทำมหาดุริยางค์ เมื่อใดที่เรามาเล่นในเครื่องดนตรีเยอะ ๆ เราต้องหายใจให้เป็นลมหายใจเดียวกันให้ได้ ทำให้พร้อมเพรียงกันให้ได้ กรอเท่าไร รับเท่าไร...ดังนั้น ผู้ปรับวงและซอตกกลงเป็นประเด็นสำคัญของวงมหาดุริยางค์หรือวงที่ใช้เครื่องดนตรีจำนวนมาก ๆ ต้องซ้อมครบต้องซ้อม แล้วก็ทำให้จาว ๆ ทำให้ใกล้เคียงกับทำนองหลักมากที่สุด จะประสบความสำเร็จ เพลงบางเพลงมันเพราะอยู่แล้ว จำไว้นะ นี่คือหลักของเพลงอวยพร เพลงบางเพลงไม่ต้องไปทำอะไรมาก เล่นจาว ๆ เล่นแปรทำนองนิด ๆ หน่อย ๆ เพราะอยู่แล้ว นี่คือนิยามและหลักของครู...” (Komkam, P., personal communication, 27 may 2024)

**บทการแสดงถวายพระพร
เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย
รำออก**

- บรรเลงเพลงครอบจักรวาล ท่อน 1 หนึ่งเที่ยว และท่อน 2 หนึ่งเที่ยว - (ทางเก็บ)
(ทอดลงและบรรเลงคลอร้องท่อน 1 สองเที่ยว และท่อน 2 สองเที่ยว)

- ร้องเพลงครอบจักรวาล -

สองเมษาพระราชสมภพจประจักษ์	อนุรักษ์มรดกไทยให้ลูกหลาน
ทรงคำจันนาฎกวีดนตรีกาล	ภูมิชาวบ้านประวัติศาสตร์ฐานถิ่นไทย
สมสมัยญา “วิศิษฏศิลป์”	ด้วยพระกระณียกิจสิ้นทรงสืบไว้
กอปรพระอัจฉริยภาพอันก้าวไกล	เอกอัครราชูปถัมภกมรดกไทยให้แผ่นดิน

- บรรเลงเพลงสะสม สองชั้น - (คลอร้อง)

- ร้องเพลงสะสม -

หกสิบแปดพรรษาเจริญพระชนม์	ทรงงานเพื่อไทยทุกคนจนบัดนี้
พระมิ่งขวัญจอมเจ้าเอกราช	ชนิษฐานคินีพระภูมิบาล
ขอพระทูลกระหม่อมแก้วไม่แคล้วสุข	นิราศทุกข์ปรีเปรมดีเกษมสานต์
ปวงประชาน้อมนบสาธุการ	ทุกวันวารขอพระองค์ทรงพระเจริญ

- ทำเพลงโปรยข้าวตอก รัว -

รำเข้า

-----จบการแสดง-----

เรียบเรียงเพลง โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทร คุมขำ

ประพันธ์คำร้อง โดย อาจารย์วรรณวลี คำพันธ์
ถ่ายทอดทำร่ำ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทริรา จันทร์ดี

บทสรุป

เพลงชุดถวายพระพร เป็นการแสดงที่ประพันธ์คำร้องและเรียบเรียงเพลงขึ้นเพื่อบรรเลงในพิธีถวายชัยมงคล เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2 เมษายน พุทธศักราช 2566 โดยมีแนวคิดและกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง ดังนี้

การประพันธ์คำร้อง ผู้ประพันธ์เลือกใช้รูปแบบคำประพันธ์เป็นกลอนสุภาพหรือกลอนแปดในการนำมาแต่งบทร้อง เพราะรูปแบบฉันทลักษณ์เป็นที่นิยม เป็นที่คุ้นชิน ง่ายต่อการจดจำ ฉันทลักษณ์ การแบ่งคำสามารถบรรจุคำได้มาก และสะดวกต่อการบรรจบทเพลง โดยกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของบทร้องเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ 2) การถวายพระพร ทั้งนี้ มีการกำหนดใช้คำสำคัญที่ต้องบรรจุลงในเนื้อร้อง อาทิ “วิศิษฏ์ศิลปิน” “เอกอัครราชูปถัมภก” เป็นต้น

การเรียบเรียงเพลง มีปัจจัยที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นก่อนการเลือกเพลงมาบรรจุนั้น ในการแสดงถวายพระพรอยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของการแสดง 2) ความสามารถของนักดนตรีหรือนักแสดง กรณีนี้ อาจหมายรวมถึงระยะเวลาในการฝึกซ้อมและปรับวงด้วย 3) ลักษณะและความเหมาะสมของเพลง กล่าวคือ เป็นเพลงประเภทเพลงเกร็ดสองชั้น ด้วยมีความยาวที่พอเหมาะต่อการบรรเลงและการขับร้อง เป็นเพลงที่มีนามอันเป็นมงคล มีสำนวนทำนองที่ไพเราะ ฟังง่าย ไม่ซับซ้อน ตลอดจนไม่ยากจนเกินมือของ ผู้บรรเลง การแสดงถวายพระพรฯ ผู้เรียบเรียงพิจารณาเลือกบทเพลงตามแนวคิดข้างต้นออกมาเป็นเพลงดังต่อไปนี้ คือ เพลงครอบจักรวาล สองชั้น เพลงสะสม เพลงโปรยข้าวตอก และเพลงรัว ทั้งนี้ การเรียบเรียงเพลงตามลำดับดังกล่าว ยังต้องคำนึงถึงบันไดเสียงอันเป็นตัวควบคุมเรื่องระบบของเสียง ปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดสุนทรียรสในการบรรเลง ทำให้เพลงชุดนี้ไพเราะและสอดคล้องกลมกลืนกัน

เอกสารอ้างอิง

- Arunrat, P. (2010). *Mahori Wajak*. Bangkok: Charansanitwong Printing Co.,Ltd.
- Changkanhoon, W. (2016). *Basic Thai dance (ศ 30201)*. (3rd ed.) Nakhon Pathom: Charoenrat Printing Part., Ltd.
- Fine Arts Department. (2002). *Narration of Thai Music*. Bangkok: Chuanpim Printing House Part.,Ltd.
- Komkam, P. (2023, March 29) Interviewed by Wanwalee Kampan [Tape recording]. Department Head of Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, Rajabhat Nakhon Sawan University, Nakhon Sawan, Thailand.
- Komkam, P. (2024, May 27) Interviewed by Wanwalee Kampan [Tape recording]. Department Head of Music, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University.

- Naksawat, U. (1987). *Theory and Thai music Practice; Part 1 Concept and Thai music Theory*. Bangkok: 'PATTANASILP KARN DONTRI LEA LAKHON'.
- Royal Institute. (2007). *Encyclopedia of Thai Music Background of 'Pleng Kred' and 'Pleng Lakhon Rong'*. Bangkok: C.Y. System Printing.
- Royal Institute. (2007). *Encyclopedia of Thai Music Terminology, Background and Lyrics of 'Pleng Tab', Background of 'Pleng Naphat' and 'Pleng Homrong'*. Bangkok: Aroon Printing Part.,Ltd.
- Royal Institute. (2013). *Dictionary Royal Institute Edition: revised edition 2011*. Bangkok: Siri Wattana Inter Print Pub Co.,Ltd.
- Sowat, B. (1996). *Advanced Thai ensemble conducting*. Bangkok: Ruenkaew printing.
- Thaworn, P. (2019). 'Wong Maha Duriyang'. In *Programme 'Kid Tueng Kru' 'Kru Prasit Thaworn (National Artist)*. (pp. 70-77). Bangkok: Chulalongkorn University Press.

พุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดทางอาญาของเด็กและ
เยาวชนในพระไตรปิฎก

Buddhist Solutions to the Problem of Juvenile
Delinquency in the Tipitaka

วิภาส สระรักษ์¹

Wipat Sararug

วันที่ส่งบทความ: 9 ตุลาคม 2567, วันที่แก้ไขบทความ: 19 พฤศจิกายน 2567,

วันที่ตอบรับบทความ: 22 พฤศจิกายน 2567

Abstract

This academic article aims to study the problems and causes of juvenile delinquency arise from various factors such as the impacts of modern society, family relationships, inappropriate adolescent behavior, child neglect, drug use, technological and media influence, and the increasing number of younger offenders who commit more frequent and severe offenses. Even though the state has amended the Criminal Code, raising the minimum age exempt from punishment from 10 to 12 years, and has introduced several alternative justice processes (diversion from criminal trials), these measures have yet to effectively resolve the issue. To solve juvenile delinquency using Buddhist principles, we must recognize that children and youth are the future of the nation and society. However, it is essential to focus on quality, and for them to be of high quality—specifically, the quality that comes from possessing virtue and morality. The principles that can be used for youth

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
Email. Wipat_sa@hotmail.com Tel.089-202-1532

Faculty lecturer of the Law Program at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon
Sawan Campus. Email. Wipat_sa@hotmail.com Tel.089-202-1532

development are those referred to as the "dawn of the path," also known as "the dawn of education" or "the golden light that illuminates a prosperous life."

Keyword: BUDDHIST WAYS SOLVING THE PROBLEM JUVENILE DELINQUENCY
TIPITAKA

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุในการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากผลกระทบจากยุคสมัย ความสัมพันธ์ในครอบครัว พฤติกรรมไม่เหมาะสมของวัยรุ่น เด็กถูกทอดทิ้ง ยาเสพติด อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ และปัญหาการมีอาชญากรที่มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ ทำผิดกฎหมายมากขึ้น และรุนแรงกว่าเดิม แม้รัฐจะมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญากำหนดเกณฑ์อายุเด็ก ที่ไม่ต้องรับโทษจากอายุ 10 ปี มาเป็นไม่เกิน 12 ปี อีกทั้งนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือก (การเบี่ยงเบนคดีอาญาออกนอกศาล) หลายรูปแบบมาใช้ ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ เพื่อแก้ไขปัญหาคriminal ของเด็กและเยาวชนนั้น เราต้องยอมรับว่าเด็กและเยาวชนเป็นอนาคตของชาติ อนาคตของสังคมแต่จำเป็นอย่างยิ่งคือคุณภาพ การที่จะมีคุณภาพนั้นจะต้องมี คุณธรรม และจริยธรรมโดยหลักธรรมที่จะนำมาใช้พัฒนาเป็นธรรมที่เป็นรุ่งอรุณของมรรค ที่เรียกว่า “รุ่งอรุณของการศึกษาหรือแสงสว่างส่องทองของชีวิตที่รุ่งเรือง”

คำสำคัญ : พุทธธรรม การแก้ไขปัญหาคriminal การกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน พระไตรปิฎก

บทนำ

ครอบครัวในปัจจุบันเผชิญกับภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน ครอบครัวและปัจจัยแวดล้อมในชุมชน ซึ่งมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ กระทบ ต่อแบบแผนการดำเนินชีวิต ส่งผลให้การดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวไทยจึงมีลักษณะ หลากหลายยิ่งขึ้น และสมาชิกในครอบครัวมีวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นนี้อาจส่งผลให้เกิดความสั่นคลอนของสถาบันครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านโครงสร้างและความสัมพันธ์หรือพันธะระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว ที่มีต่อกันทั้งทาง เศรษฐกิจและสังคม อันอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศ (Noppanet Thammabowon, 1998)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นยังเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาและสาเหตุในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ในครอบครัว พฤติกรรมไม่เหมาะสมของวัยรุ่น เด็กถูกทอดทิ้ง ยาเสพติดและสื่อต่าง ๆ ซึ่งสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยทางพันธุกรรมศาสตร์และชีววิทยา ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว และปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม ภายนอกครอบครัว (Seramethakul M., 2022)

เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดทางอาญาแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยผลกระทบทางตรงได้ส่งผลกระทบต่อครอบครัว ส่วนผลกระทบทางอ้อมได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนที่เด็กและเยาวชนซึ่งกระทำความผิดอาศัยอยู่ สถานศึกษาตลอดจนภาพลักษณ์ของประเทศ ผลกระทบนี้รัฐจึงต้องรีบแก้ไขอย่างจริงจัง แม้เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดเพียงครั้งเดียวก็ตาม

ความรับผิดชอบทางอาญาและโทษของเด็กและเยาวชน

เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดทางอาญาแม้จะไม่ใช่ถือว่าเป็นอาชญากรรมและตัวผู้กระทำไม่ใช่อาชญากรก็ตามแต่ยังต้องรับผิดชอบทางอาญา ส่วนจะรับโทษหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 ทั้งนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินคดีอาญาตามอายุของเด็กและเยาวชน ซึ่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 73 ได้กำหนดให้เด็กอายุไม่เกินสิบสองปี ไม่ต้องรับโทษ มาตรา 74 กำหนดให้เด็กอายุกว่าสิบสองปี แต่ยังไม่เกินสิบห้าปี ไม่ต้องรับโทษแต่ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการต่างๆ ได้ และมาตรา 75 กำหนดให้ผู้ใดอายุกว่าสิบห้าปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปี ศาลจะพิจารณาลงโทษหรือจัดการตาม มาตรา 74 ก็ได้ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 ได้กำหนดคำนิยามว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ ส่วนคำว่า “เยาวชน” หมายถึงบุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ ดังนั้น เด็กอายุไม่เกิน 12 ปี ที่ไม่อยู่ในความหมายของคำว่าเด็กดังกล่าวจึงไม่ต้องขึ้นศาลเยาวชนและครอบครัว และไม่ต้องใช้วิธีพิจารณาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

กระบวนการยุติธรรมการดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชน

การดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชนนั้นเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแบบเป็นทางการตั้งแต่การจับกุม การควบคุมหรือคุมขัง การสอบสวน การแจ้งข้อหา การสอบปากคำ การสืบเสาะและการรายงาน การพิสูจน์ความผิดและการลงโทษ โดยเฉพาะโทษจำคุกมีวัตถุประสงค์เพื่อยับยั้งการกระทำความผิดและฟื้นฟูผู้กระทำความผิดแต่โทษจำคุกอาจก่อให้เกิดผลในทางตรงกันข้ามโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากบังคับโทษจำคุกต่อบุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเพียงเล็กน้อย หรือนำบุคคลเหล่านี้ไปคุมขังอาจเป็นการบีบบังคับทางอ้อมให้ผู้ต้องขังได้เรียนรู้ และซึมซับพฤติกรรมตลอดจนรูปแบบการกระทำความผิดจากนักโทษความผิดร้ายแรง และในที่สุดอาจยับยั้งสถานะจากผู้หลงผิดเป็นนักโทษฉกรรจ์ในอนาคตโดยกระบวนการยุติธรรมทางอาญากระแสหลัก นอกจากนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการลดอัตราการกระทำผิดแล้ว ความปรารถนาที่จะแก้ไขฟื้นฟูต้องโทษเพื่อให้เขาเหล่านั้นกลับคืนสู่สังคมก็ดูจะส่งผลในทางตรงกันข้าม เพราะจะกลับกลายเป็นการสร้างมลทินให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งยังอาจสร้างรอยแผลให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง (Poomkacha R., 2022)

มาตรฐานสากลและธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเด็กหลายฉบับได้ส่งเสริมให้รัฐภาคีได้ใช้มาตรการทางเลือกแทนการดำเนินการโดยกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักเพื่อแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เด็กสามารถปรับปรุงตัวเป็นคนดีและกลับคืนสู่สังคมได้หนึ่งในนั้น คือ ยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อเด็กในด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ข้อ 6 (ไอ) “การเบี่ยงเบนคดี” หมายถึง กระบวนการทางเลือกอื่นนอกจาก การดำเนินคดีในศาลสำหรับเด็กที่ถูกกล่าวหา, ต้องหา หรือถูกตัดสินว่า ผ่าฝืนกฎหมายอาญา ด้วยความยินยอมของเด็กและบิดามารดาของเด็ก หรือผู้ปกครองตามกฎหมายของเด็ก (เจ) “ระบบยุติธรรมที่ไม่เป็นทางการ” หมายถึง การระงับข้อพิพาท และ การวางข้อกำหนดความประพฤติ โดยการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการช่วยเหลือจากบุคคลที่สามที่เป็นกลางและไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายตุลาการ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย และ/หรือพื้นฐานอำนาจในเชิงเนื้อหา, กระบวนการ และโครงสร้างไม่ได้มาจากกฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นหลักและข้อ 31 (เอ) พิจารณาการเบี่ยงเบนคดีด้วยโปรแกรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน และให้ทางเลือกแก่ตำรวจ และเจ้าพนักงานใช้บังคับกฎหมายอื่น, พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา ในการเบี่ยงเบนเด็กออกจากกระบวนการยุติธรรมรวมถึงการว่ากล่าวตักเตือนและการทำงานบริการสังคม โดยเข้าร่วมกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์”

กระบวนการยุติธรรมทางเลือก (การเบี่ยงเบนคดีออกนอกศาล) มีหลายรูปแบบ เช่น การว่ากล่าวตักเตือนในชั้นพนักงานสอบสวน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 69/1 มาตรการฟื้นฟูสมรรถภาพ

สำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มาตรา 69/2 มาตราการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้องคดี และตามมาตรา 86 ถึงมาตรา 89

พระไตรปิฎกและหลักพุทธธรรม

พระไตรปิฎกหรือไตรปิฎก หรือปิฎกสาม “ปิฎก” แปลตามศัพท์ หมายถึงกระดาษหรือตะกร้าอันเป็นภาชนะสำหรับใส่รวมของต่าง ๆ เข้าไว้ เป็นที่รวบรวมคำสอนในพระพุทธศาสนาที่จัดเป็นหมวดหมู่แล้ว ไตรปิฎกจึงแปลว่า “คัมภีร์ที่บรรจุพุทธวจน (เรื่องราวชั้นเดิมของพระพุทธศาสนา) 3 ชุด หรือประมวลแห่งคัมภีร์ที่รวบรวมพระธรรมวินัย 3 หมวด คือวินัยปิฎก สุตตันตปิฎก และอภิธรรมปิฎก

ความหมายและคุณค่าของพุทธธรรมมีหลายความหมายที่สำคัญคือหลักธรรมในพระพุทธธรรมในพระพุทธศาสนา เหมือนกับอุปกรณ์หรือยานพาหนะสำหรับนำไปสู่จุดหมายหมายซึ่งเป็นการพูดตามพุทธวจนะที่เรียกว่า “ธรรมทั้งหลายเปรียบเสมือนแพ แพ้นั้นมีไว้สำหรับใช้ข้ามฟาก ไม่ใช่สำหรับยึดถือเกาะติดเอาไว้”

หลักพุทธธรรมเป็นหลักในการดำรงชีวิตของพุทธศาสนิกชนชาวไทยเป็นเวลากว่า 2500 ปี พุทธศาสนิกชนชาวไทยยึดหลักความสงบสุขร่มเย็นจากการประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนตามหลักพุทธธรรม ยึดหลักความขยันหมั่นเพียรซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนโดยการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนา มาปฏิบัติเป็นวิถีชีวิต มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ความกตัญญูกตเวที ความเมตตากรุณา มีการปฏิบัติตามค่านิยมให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตตามแบบอย่างชาวพุทธครอบครัว มีความมั่นคงเข้มแข็งมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้ยึดมั่นในคุณงามความดีมีการขัดเกลาพฤติกรรมให้อยู่ร่วมกันมีคุณธรรม ยึดถือพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามหลักของพุทธศาสนา มาปฏิบัติเป็นวิถีชีวิตสืบเนื่องต่อกับหลักพุทธธรรมมุ่งหมายให้บุคคลทำลายความเห็นแก่ตัวให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ รู้ทันความเป็นจริงแห่งสังขารธรรม เข้าใจตนเอง และสังคม ความเป็นมาของโลก ไม่ยึดมั่นถือมั่นกับสิ่งที่เป็นแก่นสาร แม้กระทั่งตัวของตัวเองเตือนให้บุคคลมี ความเกรงกลัวและละอายต่อบาปประพฤติดนให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการ พัฒนาจิตสำนึกทางสังคม และเศรษฐกิจตามแนวทางคำสอนของพระพุทธศาสนาในส่วนที่เกี่ยวกับบอบายมุขและสิ่งเสพติด พระพุทธองค์ทรงแนะนำหนทางในการดำเนินชีวิตให้พบกับสันติสุข หรือรู้จักการละอายต่อบาปจากความชั่วทั้งหลาย ซึ่งจะส่งผลให้การดำรงชีวิต เป็นไปอย่างปกติสุขและนำพาไปสู่สังคมที่มีแต่ความสงบสุขร่มเย็น(Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 1999)

หลักพุทธธรรมที่พระพุทธเจ้าได้สอนไว้ (Intrawong P., 2010) สรุปได้ดังนี้

1. “อิทธิบาทสี่” ศึกษาเพื่อบ่มเพาะคุณธรรมแห่งความสำเร็จ ไม่สับสนระหว่างฉันทะ กับตัณหา คือความรักที่จะลงมือทำและความอยากมี อยากได้ อยากเป็น ผู้เข้าใจอิทธิบาทสี่ จะประเมินตนเองได้ว่าสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่จะพบกับความสำเร็จได้หรือไม่

2. “ศีลห้า” ศีลห้านี้เป็นหลักธรรมที่เราได้ยินกันบ่อยที่สุด แต่ความจริงแล้วเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมีแง่มุมที่น่าสนใจมากมาย โดยเฉพาะศีลในข้อวาจา งดเว้นการพูดเท็จ ซึ่งในสังคมปัจจุบันทำผิดกันมาก จนกลายเป็นเรื่องธรรมดา ในพระสูตรหนึ่งพระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า ผู้ใดก็ตามที่โกหกจนเป็นนิสัย หรือบิดเบือนความจริงจนเป็นนิสัย ทำสิ่งเหล่านี้ได้โดยไม่กระทบต่อบุคคลผู้นั้นย่อมมีอันตรายเพราะมีโอกาสสูงที่จะต้องตกอบายภูมิ ดังนั้น ศีลห้าจึงเป็นคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ที่จะทำให้ชีวิตของตนและสังคมสงบได้

3. “อริยสัจสี่” อริยสัจสี่นี้เป็นหัวใจของพุทธศาสนา เป็นความจริงของชีวิต เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าค้นพบและทำให้พระองค์หลุดพ้น ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค คืออะไร ชาวพุทธทั้งหลายไม่ควรสงสัยคลุมเครือ หรือไม่แน่ใจ แต่ควรจะมีใจความเข้าใจ แดกฉาน สามารถตอบคำถามและแนะนำได้

4. “ขันธห้า” ขันธห้าคือสิ่งที่ทุกคนต้องศึกษาเล่าเรียน เพราะขันธห้านี้เอง ที่เป็นต้นเหตุที่ทำให้เราสำคัญมั่นหมายว่ามีตัวกูของกู พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า มนุษย์ทั้งหลายไม่เคยตื่นขึ้นเลย มนุษย์ล้วนใช้ชีวิตอยู่ในการหลับไหล ก็เพราะไม่รู้เรื่องขันธห้า

5. “ระบบกรรม” ระบบกรรมเป็นระบบที่ยุติธรรมเสมอ ระบบกรรมนี้ ไม่ได้ระบุไว้เพียง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว หากแต่ยังมีรายละเอียดที่ซับซ้อนมากมาย

บทสรุปในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน

ผู้เขียนเห็นว่า ปัญหาการกระทำผิดอาญาของเด็กและเยาวชน เกิดมาจากหลายสาเหตุทั้งปัจจัยภายในและภายนอกของครอบครัวดังที่กล่าวแล้ว ปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งของสังคมโลกและสังคมไทยในทุกวันนี้คือ การมีอาชญากรที่อายุน้อยลงเรื่อย ๆ ทำผิดกฎหมายมากขึ้น เช่น การกราดยิงที่ห้างสรรพสินค้ากลางกรุงเทพมหานคร การรุมทำร้ายสตรีสูงวัย โดยกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 5 คน ที่จังหวัดสระแก้ว (Sophonpanich K., 2024) การปรับแก้ไขเรื่องอายุของเด็กหรือเยาวชนในการรับผิดทางอาญาหรือโทษแม้จะกำหนดให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองรับผิดชอบก็ตาม ก็ไม่อาจลดการกระทำความผิดของเด็กลงได้ ถึงแม้จะมีการนำกระบวนการยุติธรรมทั้งกระแสหลักและกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาบังคับใช้ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ นอกจากนี้อาจทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วิถีก่ออาชญากรรมที่เป็นมืออาชีพมากขึ้น ทั้งเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มจะกระทำความผิดซ้ำหรือเข้าไปพัวพันกับเครือข่ายอาชญากรรม

ที่หนักข้อหรือร้ายแรงกว่าเดิม หนทางหนึ่งที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างยั่งยืนคือหลักพระพุทธธรรมในพระไตรปิฎก

ในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการกระทำผิดอาญาของเด็กและเยาวชนนั้น เราต้องยอมรับว่าเด็กและเยาวชนเป็นอนาคตของชาติ อนาคตของสังคมแต่จำเป็นอย่างยิ่งคือคุณภาพ การที่จะมีคุณภาพนั้นจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งหลักธรรมมากมายที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้เป็นหนึ่งเดียวคือการใช้หลัก “บุพนิมิตแห่งมรรค 7” ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ถูกเรียกว่า “รุ่งอรุณของการศึกษาหรือแสงสว่างแสงทองของชีวิตที่รุ่งเรือง” เข้ามาพัฒนาเยาวชนในสังคมไทย ประกอบด้วย

1. กัลยาณมิตตตา เป็นผู้รู้จักเลือกคบคน หาแหล่งความรู้และแบบอย่างที่ดี โดยยึดตามหลักมงคล 38 ประการ การไม่คบคนพาล คบบัณฑิต และบูชาบุคคลที่ควรบูชา ข้อนี้เป็นจุดเริ่มต้น เด็กและเยาวชนที่จะเติบโตไปสู่ชีวิตที่ดีงาม สามารถพัฒนาชีวิตของเขาเองได้ดี พัฒนาสังคมก็ดี จะต้องเป็นคนที่รู้จักเลือกหาแหล่งความรู้ และแบบอย่างที่ดี เพราะการที่เด็กและเยาวชนที่จะเติบโตและรุ่งเรืองขึ้นมาได้ จะต้องอาศัยปัจจัยแวดล้อม โดยเฉพาะในทางสังคม

2. สีสัมปทา รู้จักจัดระเบียบชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม กล่าวคือพื้นฐานของการฝึกวินัยในตนเองควรเริ่มจากการมีศีล ศีลจะเป็นเบื้องต้นของตัวฝึกวินัยให้กับเยาวชน รู้จักการละอกุศลกรรมบถ 10 สำรวมกายกรรม วาจกรรม มโนกรรม ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นมิชฌาติฐิ และจุดสำคัญที่ควรจะเน้นก็คือ การรู้จักระเบียบชีวิตของตนและรู้จักจัดระเบียบความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น วินัยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นตัวเอื้ออำนวยให้เรามีโอกาส มีเวลาที่จะพัฒนาชีวิตของเราได้สะดวกขึ้น

3. ฉันทสัมปทา มีแรงจูงใจที่ถูกต้อง คือใฝ่รู้และใฝ่สร้างสรรค์ มนุษย์เราจะต้องมีแรงจูงใจในการทำสิ่งต่าง ๆ และเป็นแรงจูงใจที่เป็นสัมมาทิฐิ ที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ นั่นคือแรงจูงใจที่เรียกว่า ฉันทะ หากกล่าวให้ถึงแก่น ฉันทะไม่ใช่แค่เพียงแค่สอนให้รักในสิ่งที่ทำเท่านั้น แต่เมื่อจะทำอะไร ก็จะต้องทำให้มันดีที่สุด ให้มันเรียบร้อยสมบูรณ์ ซึ่งเมื่อต้องการผลโดยที่มีแรงจูงใจส่งเสริม ก็จะสร้างฉันทะนี้ได้ ถือเป็นกฎธรรมชาติอย่างหนึ่ง

4. อุตตสัมปทา การพัฒนาศักยภาพของตนให้เต็มที่เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ กล่าวคือ การฝึกเยาวชนให้มีความพอใจในสิ่งที่มีอยู่หรือสิ่งที่ทำ (ฉันทะ) มีความพากเพียรและความขยันอย่างต่อเนื่อง (วิริยะ) ความเอาใจใส่ มุ่งมั่น และรับผิดชอบสิ่งนั้นๆ (จิตตะ) ความตระหนักรู้ไตร่ตรองถึงเหตุและผลด้วยปัญญา (วิมังสา) โดยรวมคืออิทธิบาท 4 นอกจากนี้ยังควรประกอบไปด้วยหลักสัมมาวายามะในมรรค 8 กล่าวคือเพื่อให้การพัฒนาละจากอกุศลกรรม ความเพียร

นั้นควรประกอบไปด้วย สัมมุปปธาน 4 คือความเพียรชอบหรือความเพียรใหญ่ ประกอบด้วย 4 ประการ คือ เพียรระวังยับยั้งบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด มิให้เกิดขึ้น (สังวรปธาน) เพียรละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว (ปหานปธาน) เพียรทำกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ให้เกิดมี (ภาวนापธาน) และการเพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่นและให้เจริญยิ่ง (อนุรักษนาปธาน)

5. ทิณฺณวิสุทธิสัมปทา มีทัศนคติ และค่านิยมที่ดี ทัศนคติในพระพุทธศาสนา เป็นทัศนคติที่มองสิ่งต่างๆ ตามเหตุปัจจัยจากทัศนคติที่มองสิ่งทั้งหลายตามเหตุปัจจัย ก็นำไปสู่ทัศนคติหรือท่าทีแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กล่าวคือเมื่อเยาวชนเห็นเหตุปัจจัย ย่อมเห็นอริยสัจ เมื่อเห็นอริยสัจย่อมเห็นมรรค เมื่อเห็นมรรคย่อมมีสัมมาทิฐิ เมื่อเห็นสัมมาทิฐิ ย่อมละอกุศลกรรมบถ เมื่อละอกุศลกรรมบถ โลกะ โทสะ โมหะ ย่อมดับไป

6. อัปมาทสัมปทา มีความกระตือรือร้นชวนชวนในความไม่ประมาท พระพุทธเจ้าตรัสว่า วยธมมา สงขารา อปฺมาเทน สมปาเทถ สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา คือเป็นอนิจจัง ไม่เที่ยงฉะนั้น จะต้องยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม ในเมื่อสิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง ไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไรมื่อไร เราจะต้องไม่ประมาทตลอดเวลา กล่าวคือ 1. ไม่อาฆาตต่อผู้ใด ถึงเขาจะเบียดเบียนเราอย่างไรก็ตาม เราจะไม่โกรธแค้น คิดเอาโทษใคร จักเป็นผู้มีสติ 2. การเจริญสติอยู่ทุกเมื่อ ในทุกอิริยาบถ นั้นแหละได้ชื่อว่า ไม่ประมาท 3. จิตดำรงมั่นคงด้วยสติปัญญา จนเกิดความตั้งมั่น มีสมาธิอยู่ภายใน รู้เท่าทันอารมณ์ เห็นแจ้งจริงถึงความเกิด-ดับแห่งอารมณ์และจิตนั้นๆ และ 4. ไม่ปล่อยใจให้กิเลสไหลลงมาทางอายตนะ รัวราดรดจิต มีอินทรีย์สังวรอยู่เสมอ ไม่ถูกกิเลสคือความอยากควบคุมจิต สรุบได้ว่าเป็นการฝึกให้เยาวชนรู้จักการเจริญสติปฏิฐานสี่นั่นเอง

7. โยนิโสมนสิการสัมปทา การใช้ความคิดถูกวิธี รู้จักคิดพิจารณาให้เกิดปัญญาที่จะรู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง เมื่อรู้สิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง เราจึงจะปฏิบัติต่อมันได้ถูกต้อง การคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้องจะทำให้เกิดปัญญาและเกิดคุณธรรม ความดีงาม กล่าวคือ การฝึกให้เยาวชนมีการรู้จักคิดตามหลักสัจจะความจริงเพื่อแก้ไขปัญหาชีวิต ใช้หลักอริยสัจพัฒนาขั้น 5 และพบทางสว่างที่ปลายอุโมงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักอริยสัจ 4 ประการนั่นเอง (Phradhammapitaka (P.A. Payutto), 1996)

ท้ายที่สุดแล้ว การที่จะนำหลักพุทธธรรมมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการกระทำอาชญาของเด็กและเยาวชนในสังคมไทยได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เยาวชนว่าจะสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างสมบูรณ์แบบหรือไม่ ผู้เขียนจึงขอเสนอวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามหลักพุทธวิธี กล่าวคือ 1. ผู้สอนต้องอธิบายให้เห็นชัดเจนแจ่มแจ้ง เหมือนจูงมือไปดูเห็นกับตา (สันตัสสนา) 2. ผู้สอนต้องจูงใจให้เห็นจริงด้วย ชวนให้คล้อยตาม จนต้องยอมรับและ

นำไปปฏิบัติ (สมาทปนา) 3. ผู้สอนต้องเข้าใจให้แก่วก้า บังเกิดกำลังใจ ปลุกให้มีอุตสาหะ
 แข็งขัน มั่นใจว่าจะทำให้สำเร็จได้ไม่หวั่นระย่อต่อความเหนื่อยยาก(สมุตเตชนา) 4. ผู้สอนต้อง
 ซื่อสัตย์ให้เข้มแข็ง ร่าเริง เบิกบาน ฟังไม่เบื่อ และเปี่ยมด้วยความหวัง เพราะมองเห็น
 คุณประโยชน์ที่จะได้รับการปฏิบัติ (สัมปหังสนา) เมื่อผู้ส่งสารสามารถส่งสารได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ และผู้รับสารสามารถเข้าใจในองค์ความรู้ แดกฉานในหลักสัจจะความจริงที่ได้รับ
 การถ่ายทอดอย่างสมบูรณ์ เมื่อนั้นการใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดทาง
 อาญาของเด็กและเยาวชนจะสัมฤทธิ์ผลอย่างสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- Kalaya Sophonpanich (2024). *The Robot Criminal: Forgetting to Treat Humans as Humans*. Thairath Publishing House.
- Noppanet Thammabowon (1998). *The Role of the Family in Education*. Office of the National Education Commission.
- Phasin Intrawong (2010). *10 Principles of the Buddha That Buddhists Should Study*. Sahathamamik Co., Ltd.
- Phradhammapitaka (P.A. Payutto) (1996). *Religion and Youth* (3rd edition). Sahadhammika Co., Ltd.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University (1999). *Buddhist Principles for Living*. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Press.
- Matalak Seramethakul (2022). *Juvenile and Family Court Act and Procedures for Juvenile and Family Cases, 2010: The Trial of Criminal Offenses Committed by Children and Juveniles*. Duantula Press.
- Rongrat Poomkacha (2022). *Criminal Justice Process*. Nitiwat Institute, Office of the Attorney General.

ร่องรอยศิลปะอีสานและศิลปะลาว: การศึกษาภูมิในเขตพื้นที่

จังหวัดศรีสะเกษ

The Trace of Esarn Art and Lao Art: the Study of Sim in Si Sa Ket Province

กวินวัฒน์ หิรัญบุรณะ¹ และ กนิชท์ ธีรสิทธิ์างกูร²

Kawinwat Hiranburana¹ and Kanit Teerasittangkul²

วันที่ส่งบทความ: 21 มีนาคม 2567, วันที่แก้ไขบทความ: 22 ตุลาคม 2567,

วันที่ตอบรับบทความ: 29 ตุลาคม 2567

Abstract

This research article had objectives to 1) to study type, format and main feature of Sim in Si Sa Ket Province. 2) to study the dating of Sim in Si Sa Ket Province. The type of this research is qualitative research by using the thought of archaeology and history with the analyzation and descriptive. The area study of this research is Amphoe in Si Sa Ket that has religious building, which has 5 Amphoe combining 13 Sim. The result of this research is 1. Most of Sim that found in Si Sa Ket is Stifling Sim which had 4 formats are 1) Traditional Sim 2) Sim that has influenced in Lao art 3) Sim that has influenced in Rattanakosin art 4) Sim that has influenced in Vietnamese builder. 2. Most of Sim in Si Sa Ket are Traditional Sim that were hard to dating. So it can be able to dating in another 3 formats which are 1. Sim that has influenced in Lao art (Xieng Khouang) that can be dating approximately 24th Buddhist Centuries until present. 2. Sim that has influenced in

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อีเมล: kawinwathi@gmail.com

Lecturer, Program of History, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat
University Email: kawinwathi@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ศรีสะเกษ อีเมล: kanijt@sskru.ac.th

Assistant Professor, Program of History, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket
Rajabhat University Email: kanijt@sskru.ac.th

Rattanakosin art can be dating approximately 24th Buddhist Centuries until present. And 3. Sim that has influenced in Vietnamese builder can be dating in the mid of 25th Buddhist Centuries until present.

Keyword: SIM SI SA KET ESARN ART LAO ART

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาชนิด รูปแบบ และลักษณะเด่นของลิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อศึกษาอายุสมัยของลิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวคิดทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ โดยใช้การวิเคราะห์และอธิบายเชิงพรรณนา พื้นที่ในการวิจัย คือ อำเภอที่มีศาสนคารขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานทั้งหมด 5 อำเภอประกอบไปด้วยลิมทั้งหมด 13 แห่ง ผลของการวิจัย คือ 1. ลิมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่เป็นลิมที่พบทั้ง 4 รูปแบบ คือ ลิมพื้นบ้าน ลิมรับอิทธิพลศิลปะลาว ลิมรับอิทธิพลรัตนโกสินทร์และลิมรับอิทธิพลชางญวน 2. ส่วนใหญ่ลิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นลิมพื้นบ้านกะทัดรัดทำให้ยากต่อการกำหนดอายุ โดยสามารถกำหนดอายุโดยการประมาณการได้กับลิมอีก 3 ประเภท คือ ลิมที่ได้รับอิทธิพลศิลปะลาว (แบบเชียงขวาง) กำหนดอายุแบบประมาณการได้ใน ช่วงพุทธศตวรรษที่ 24 เป็นต้นมา ลิมรับอิทธิพลรัตนโกสินทร์สามารถประมาณการได้อยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 24 เป็นต้นมา และลิมที่รับอิทธิพลชางญวนสามารถกำหนดอายุได้ประมาณช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 25

คำสำคัญ: ลิม ศรีสะเกษ ศิลปะอีสาน ศิลปะลาว

บทนำ

พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นพื้นที่ที่มีการอยู่อาศัยของมนุษย์มาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ดังที่พบหลักฐานในหลุมขุดค้นที่บริเวณปราสาทบ้านปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งนักโบราณคดีคาดว่าน่าจะมีอายุร่วมสมัยกับแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงที่จังหวัดอุดรธานี (Sisaket Province, 2020: 12) เมื่อเข้าสู่สมัยประวัติศาสตร์ยังพบการอยู่อาศัยของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ดังที่จะพบหลักฐานการตั้งถิ่นฐานของชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นในช่วงที่อารยธรรมขอมโบราณมีอิทธิพลในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย โดยเฉพาะการพบปราสาทหินถูกสร้างขึ้นภายใต้วัฒนธรรมขอมหลายปราสาทกระจายตัวในหลายอำเภอในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ เช่น ปราสาทสระกำแพงใหญ่ ปราสาทตาเล็ง เป็นต้น โดยปราสาทหินในวัฒนธรรมขอมเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นศาสนสถาน ซึ่งเป็นศูนย์กลางให้กับชุมชนที่กระจายตัว

อยู่ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ณ ช่วงเวลานั้น แต่ภายหลังจากรัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ในราวพุทธศตวรรษที่ 18 ร่องรอยของอารยธรรมขอมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเริ่มหายไปจากพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย สอดคล้องกับการควบคุมดินแดนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (Chandler, 2003: 104-105) โดยปราสาทหินที่ถูกสร้างขึ้นในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเหล่านี้แสดงถึงความสำคัญของชุมชนในอารยธรรมขอมโบราณที่มีต่อพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษในอดีต อย่างน้อยตั้งแต่ช่วงพุทธศตวรรษที่ 16 - 17 ซึ่งพบหลักฐานคือปราสาทที่สร้างขึ้นภายใต้อิทธิพลศิลปะขอมโบราณสมัยบาปวน รวมทั้งยังพบการสร้างอโรคยศาลาหรือโรงพยาบาลจำนวน 2 แห่ง อันเป็นหนึ่งในโครงการขนาดใหญ่ที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ทรงเร่งสร้างตั้งแต่ช่วงพ.ศ. 1724 เมื่อพระองค์ทรงขึ้นครองราชย์ โดยสร้างรวมทั้งสิ้น 838 หมู่บ้าน (Chandler, 2003: 88 - 90) การสร้างอโรคยศาลาเป็นหลักฐานบ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนโดยเฉพาะการจัดบริการสาธารณสุขสาธารณะภายใต้การปกครองของอาณาจักรขอมโบราณ ต่อมาร่องรอยการอยู่อาศัยของมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเริ่มกลับมาเด่นชัดอีกครั้งในช่วงพุทธศตวรรษที่ 23 เมื่ออิทธิพลของอาณาจักรล้านช้างเริ่มแผ่ขยายเข้ามามีอิทธิพลในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือแทนอิทธิพลของอารยธรรมขอมโบราณเดิม โดยเฉพาะการอพยพเข้ามาของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วย (ญาย) ในช่วงพ.ศ. 2200 จากพื้นที่เมืองอัตตะปือและเมืองแสนปางในพื้นที่ประเทศลาวในปัจจุบัน (Wiphakphotchanakit, 2003:129) การอพยพเข้ามาผสมผสานกับชนพื้นถิ่นที่อยู่เดิม ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ดังที่พบหลักฐานการมีอยู่ของโบราณสถานที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้อิทธิพลศิลปะลาว เช่น การปรับเปลี่ยนปราสาทขอมให้กลายเป็นธาตุในศิลปะลาวล้านช้างที่ปราสาทบ้านปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ (Hiranburana, 2020: 9-10) หรือ การสร้างพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองจังหวัดศรีสะเกษ คือ พระพุทธรูมหามณีหรือหลวงพ่อดៅที่วัดมหาพุทธาราม พระอารามหลวงที่ถูกสร้างขึ้นโดยใช้พุทธศิลป์แบบศิลปะลาว โดยมีลักษณะเฉพาะตามที่ Chuvichien (2014: 77) กล่าวว่าพระพุทธรูปศิลปะลาว (ล้านช้าง) มีพุทธลักษณะ คือ พระนาสิกงุ้มบานใหญ่ปีกพระนาสิกตัด เป็นต้น ร่องรอยของศิลปะลาวเหล่านี้ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในศิลปกรรมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งศิลปะลาวเหล่านี้เป็นรากฐานของพัฒนาการของศิลปะอีสานที่ปรับเปลี่ยนและสร้างขึ้นภายใต้ช่างพื้นบ้านและมีความแตกต่างจากศิลปะลาวล้านช้างที่มีศูนย์กลางอยู่ที่สามเมืองสำคัญ คือ เวียงจันทน์ หลวงพระบางและ จำปาสัก ผู้วิจัยเลือกศึกษาอาคารศาสนาคารประเภท สิม หรือ สี่มา ซึ่งตรงกับศาสนาคารประเภทอุโบสถในศิลปกรรมไทย ซึ่งดั้งเดิมอาคารสิมจะมีหน้าที่สำคัญ คือ การเป็นอาคารทำสังฆกรรมของพระสงฆ์ โดยไม่เปิดให้คนทั่วไปเข้าใช้งาน ทำให้ในระยะแรกมักถูกสร้างให้มีขนาดเล็กๆ ให้พอกับพระสงฆ์และตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่ค่อยมีความสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับสถาปัตยกรรมอื่นๆของวัด เช่น ธาตุ หรือ เจดีย์ เป็นอาคารประธานแทน จนกระทั่งในช่วง

สมัยอยุธยาตอนกลางจึงเริ่มปรับให้อุโบสถทำหน้าที่เป็นอาคารประธานและจัดวางให้อยู่บริเวณด้านหน้าวัดและมีหน้าที่ของอาคารขยายกว้างขึ้น เช่น การทำบุญหรือทำพิธีกรรม ซึ่งอาคารอุโบสถนี้มีบทบาทมากทั้งในอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรล้านช้าง (Saising, 2012: 108 – 109) ปัจจุบันการศึกษาเรื่องศิลปะอีสานและศิลปะลาวในโบราณสถานหรือ ศาสนาคารในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษยังมีการให้ความสำคัญในการศึกษาอยู่ไม่มากนัก เช่น วิโรฒ ศรีสุโร ได้ทำการศึกษาและสำรวจสิม จำนวน 5 แห่งในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ (Srisuro, 1993: 436) ประกอบกับนโยบายในการให้ความสำคัญกับศาสนาหรือ สถาปัตยกรรมในศิลปะลาวในปัจจุบันเพื่อต่อยอดหรือผลักดันสู่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมยังมีอยู่ไม่มาก แม้ว่าจะมีการนำชื่อของพระพุทธรูปหรือหลวงพ่อโตบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งในคำขวัญของจังหวัดศรีสะเกษ

ดังที่ได้กล่าวมาเบื้องต้น พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษยังขาดการศึกษาในประเด็นเรื่องศิลปกรรมที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้ศิลปะอีสานซึ่งเป็นศิลปะที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะลาวล้านช้าง แต่ปรับเปลี่ยนตามอิทธิพลท้องถิ่นทำให้มีความแตกต่างจากศิลปะลาวโดยตรงและศิลปะลาวที่เป็นศิลปะต้นแบบที่มีศูนย์กลางอยู่ในสามนครรัฐของลาว โดยอาจมีปัจจัยสำคัญมาจากองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมเองที่ไม่โดดเด่นเหมือนกับในปราสาทหินที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้อารยธรรมขอม ผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาสิมซึ่งถูกสร้างขึ้นภายใต้ลักษณะทางศิลปะอีสานและศิลปะลาวในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อสืบทอดองค์ความรู้ตลอดจนเผยแพร่ให้เห็นถึงจุดเด่นของสิมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษต่อไป

บทความวิจัยนี้มีจุดประสงค์ 2 ข้อ คือ 1. เพื่อศึกษาชนิด รูปแบบและลักษณะสำคัญของสิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ 2. เพื่อศึกษาอายุสมัยของสิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้กระบวนการศึกษาทางด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์ศิลปะ เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลการวิจัย ร่วมกับการศึกษาเอกสารทางประวัติศาสตร์ทั้งหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรองจนสามารถจำแนกรูปแบบต่างๆของสิมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาจุดเด่นของสิมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยกำหนดพื้นที่ศึกษาและทำการวิจัย โดยเลือกพื้นที่อำเภอที่มีการขึ้นทะเบียนโบราณสถานที่เกี่ยวข้องในศิลปะลาวหรือศิลปะอีสาน จำนวน 5 อำเภอ ประกอบไปด้วย อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอเมืองจันทร์ อำเภอขุขันธ์ อำเภออุทุมพรพิสัยและอำเภอวังหิน โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอาจนำไปใช้ต่อยอดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาชนิด รูปแบบและลักษณะสำคัญของสิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาอายุสมัยของสิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศิลปะควบคู่กับการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

1. การศึกษาทางประวัติศาสตร์ผ่านเอกสารชั้นต้นและเอกสารชั้นรอง เช่น หนังสือ รายงานการวิจัย ภาพถ่าย ซึ่งแสดงถึงประวัติและความสำคัญของลิม ตลอดจนกรอบแนวคิด ในการแบ่งประเภทลิม

1.1 ศึกษาเอกสารชั้นต้นและชั้นรองที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะ เกี่ยวข้องกับศิลปะลาวในจังหวัดศรีสะเกษ

1.2 นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ควบคู่กับข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

2. การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ผ่านการสำรวจทางโบราณคดี (Archaeological Survey) โดยกำหนดพื้นที่ในการศึกษาพื้นที่อำเภอที่มีการขึ้นทะเบียนโบราณสถานที่เกี่ยวข้อง ในศิลปะลาว จำนวน 5 อำเภอ ประกอบไปด้วย อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอเมืองจันทร์ อำเภอขุขันธ์ อำเภออุทุมพรพิสัย และอำเภอวังหิน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการในการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 การสำรวจทางโบราณคดี

การสำรวจทางโบราณคดี (Archaeological Survey) คือการสำรวจโดยการตรวจสอบ ตำแหน่งของหลักฐานข้อมูลทางโบราณคดี โดยเฉพาะหลักฐานที่พบบนดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล หรือร่องรอยหลักฐานที่มนุษย์ในอดีตทิ้งไว้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกสำรวจเฉพาะ หลักฐานทางโบราณคดีซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้นหรือดัดแปลงทำขึ้น (Artifacts) ประกอบไปด้วย โบราณสถาน (Ancient Monuments) โบราณวัตถุ (Material Remains) และศิลปวัตถุ (Art Object) (Kanjanakom, 2013 : 3-9) โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

2.1.1 ถ่ายภาพภูมิประเทศ รวมถึงพื้นที่ที่ทำการสำรวจทั้งหมด พร้อมทั้ง จัดบันทึกสภาพแวดล้อม ลักษณะสำคัญ พร้อมทั้งถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐาน

2.1.2 ถ่ายรูปและจัดบันทึก ลักษณะทางศิลปะขององค์ประกอบของลิม ที่พบโดยละเอียด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจทางโบราณคดีในการเก็บข้อมูลที่บันทึกได้จากการสำรวจทาง โบราณคดีที่ลิมต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลลิมจากการสำรวจและการศึกษาเอกสารแล้วจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมา ทำการศึกษาวิเคราะห์ คือ การจัดชนิดและรูปแบบและศึกษาอายุสมัยของศิลปะลาวที่พบใน ศาสนาคารในจังหวัดศรีสะเกษ

4.1 การจัดชนิด รูปแบบ และศึกษาอายุสมัย

บทความวิจัยฉบับนี้ใช้การจัดรูปแบบผ่านการเปรียบเทียบ คือ ผู้ศึกษานำรูปแบบสิมที่พบนำไปเปรียบเทียบกับที่ชนิดและรูปแบบของสิมรวมทั้งสิมที่มีการกำหนดอายุและจัดจำแนกแล้ว โดยกรอบแนวคิดในการแบ่งชนิดของสิม ผู้วิจัยใช้กรอบการศึกษาของ Srisuro ซึ่งแบ่งชนิดของสิม 2 ประเภท (Srisuro, 1993: 97) คือ สิมโปรงและสิมทึบ ในขณะที่กรอบการแบ่งรูปแบบของสิม ผู้วิจัยใช้กรอบการศึกษาของ Saising ซึ่งแบ่งรูปแบบของสิมอีสานออก 4 กลุ่ม คือ กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มแบบศิลปะลาว กลุ่มสิมแบบพื้นบ้านกะทัดรัดและกลุ่มสิมที่สร้างโดยช่างฉวน (Saising, 2012: 148-154) โดยผู้ศึกษาจะพิจารณาจากวิวัฒนาการของรูปแบบศิลปะ (Evolution of Style) ด้วยการนำลักษณะของศิลปะในโบราณสถานและโบราณวัตถุที่พบไปทำการเปรียบเทียบกับศิลปะต้นแบบ คือ ศิลปะลาวและศิลปะอีสาน พร้อมทั้งยังสามารถทราบถึงอิทธิพลของศิลปะจากพื้นที่อื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อโบราณสถานและโบราณวัตถุเหล่านี้ด้วย (Kanjankom, 2013: 56-57) ต่อมาจึงนำข้อมูลจากการสำรวจมาจำแนกลักษณะเด่นและวิเคราะห์อายุสมัยของสิมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าจากการสำรวจผู้วิจัยได้พบว่าสิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้อิทธิพลศิลปะอีสานและอิทธิพลศิลปะลาว ทั้งหมด 4 รูปแบบ (ภาพที่ 1) คือ 1 สิมพื้นบ้านกะทัดรัด 2 สิมอิทธิพลรัตนโกสินทร์ 3 สิมที่ได้รับอิทธิพลศิลปะลาว และ 4 สิมที่ได้รับอิทธิพลช่างฉวน

สิม หรือ สิวา เป็นศาสนาคารที่ทำหน้าที่เหมือนพระอุโบสถในศิลปะไทยส่วนกลาง กล่าวคือเป็นพื้นที่สำหรับการทำสังฆกรรมของพระสงฆ์ในวัดต่างๆ ในพื้นที่ภาคอีสาน ซึ่งตามโครงสร้างและศิลปะอีสานพื้นบ้านจะแบ่งสิมออกเป็น 2 ชนิด คือ สิมโปรงและสิมทึบ ซึ่งสิมโปรงจะมีลักษณะเป็นอาคารที่ไม่ได้มีการก่ออิฐปิดทึบอาคารทั้ง 4 ด้าน เช่น สิมวัดบ้านคูซอด (ภาพที่ 2) ตรงกันข้ามกับสิมทึบซึ่งจะมีลักษณะเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนปิดทึบอาคารทั้ง 4 ด้าน เช่น สิมวัดเขียนบูรพาราม (ภาพที่ 3)

รูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 2

รูปแบบที่ 3

รูปแบบที่ 4

ภาพที่ 1 สิมทั้ง 4 รูปแบบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : (Hiranburana, 2022)

ภาพที่ 2 สิมโปรง (สิมวัดบ้านคูซอด)
ที่มา : (Hiranburana, 2022)

ภาพที่ 3 สิมทีบ (สิมวัดเขียนบูรพาราม)
ที่มา : (Hiranburana, 2022)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจโบราณสถานและวัดในอำเภอต่างๆที่ถูกขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถานที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะอีสานและศิลปะลาวในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมด 5 อำเภอ ประกอบไปด้วยอำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอเมืองจันทร์ อำเภออุษันต์และอำเภอวังหิน พบสิมที่ถูกสร้างขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 13 แห่งและสามารถจำแนกชนิดและรูปแบบได้ตามตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ชนิด รูปแบบและลักษณะของสิมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับ ที่	ชื่อหรือวัด ที่พบสิม	อำเภอ	ชนิดของสิม (รูปแบบของสิม)	ลักษณะที่พบ
1.	สิมวัดบ้าน คูซอด	เมืองศรี สะเกษ	สิมโปร่ง (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	1. ส่วนฐานพบร่องรอยการทำฐาน บัวเข้าพรมตามอิทธิพลศิลปะลาว 2. พอบองค์ประกอบช่อฟ้า และ หาง หงส์ตามอิทธิพลรัตนโกสินทร์ที่ โครงสร้างหลังคา 3. หลังคามีความอ่อนโค้งลงมา คล้ายการได้รับอิทธิพลศิลปะลาว
2.	สิมวัดบ้าน หอย	เมืองศรี สะเกษ	สิมทึบ (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	1. ส่วนฐานพบร่องรอยการทำฐาน บัวเข้าพรมตามอิทธิพลศิลปะลาว 2. หลังคามุงด้วยสังกะสี
3.	สิมวัดบ้าน เวาะ	เมืองศรี สะเกษ	ไม่สามารถ จำแนกชนิดได้(สิ มพื้นบ้าน กะทัดรัด)	เสียหายมากเหลือแค่บริเวณฐาน
4.	สิมวัดบ้าน โนนจาน	เมืองศรี สะเกษ	สิมโปร่ง (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	เสียหายมากเหลือร่องรอยแค่บริเวณ ฐานและเสาไม้
5.	สิมวันพาน ทา	เมืองศรี สะเกษ	สิมทึบ (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	1. ถูกบูรณะจนองค์ประกอบสิมมี ความเปลี่ยนแปลงไป
6.	สิมวัดบ้าน ส้มป่อย	อุทุมพร พิสัย	สิมโปร่ง (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	1. ส่วนฐานพบร่องรอยของฐานบัว เข้าพรม 2. โครงสร้างหลังคามุงด้วยสังกะสี ไม่มีช่อฟ้า ไบระกาและหางหงส์ แตกต่างจาก การสำรวจของวิโรฒ ศรีสุโร เมื่อปีพ.ศ. 2536 ที่พบว่ามี ช่อฟ้าและไบระกาที่องค์ประกอบ ของหลังคา
7.	สิมวัดโนน ใหญ่	อุทุมพร พิสัย	สิมทึบ (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	1. ฐานอาคารเป็นฐานบัว 2. โครงสร้างหลังคามุงด้วยสังกะสี

ลำดับ ที่	ชื่อหรือวัด ที่พบสิม	อำเภอ	ชนิดของสิม (รูปแบบของสิม)	ลักษณะที่พบ
8.	สิมวัดบ้าน สะเดา	อุทุมพร พิสัย	สิมโปร่ง (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	1. โครงสร้างหลังคาสูญหายไป 2. มีอุปแต้ม
9.	สิมวัด บ้านเมือง จันทร์	เมือง จันทร์	สิมทึบ (สิมพื้น บ้านกะทัดรัด)	ลักษณะเสียหายไม่เหลือโครงสร้าง หลังคา
10.	สิมวัด เขียน บูรพาราม	ชุมชน	สิมทึบ (อิทธิพล ศิลปะลาว : สิม แบบเชียงขวาง)	1. เป็นสิมก่ออิฐถือปูนขนาดใหญ่ 2. พบการทำหลังคาเทิบซ้อนชั้น หลังคา โดยประดับช่อฟ้าและ ใบระกา 3. สีหน้า (หน้าบัน) มีการทำ ประติมากรรมรูปพระลักพระราม หรือ รามเกียรติ์
11.	สิมวัด โสภณ วิหาร	ชุมชน	สิมทึบ (อิทธิพล ศิลปะลาว : สิม แบบเชียงขวาง)	1. เป็นสิมก่ออิฐถือปูนขนาดใหญ่ 2. พบการทำหลังคาเทิบซ้อนชั้น หลังคา โดยประดับช่อฟ้าและ ใบระกา 3. ส่วนฐานพบร่องรอยของฐานบัว เข้าพรหมอิทธิพลศิลปะลาว
12.	สิมวัดปรี้อ คัน	ชุมชน	สิมทึบ (อิทธิพล รัตนโกสินทร์)	1. องค์ประกอบหลักได้รับอิทธิพล ศิลปะรัตนโกสินทร์ 2. ประติมากรรมช้างเอราวัณที่ ด้านหลังอาคารสิม
13.	สิมวัดควน ใหญ่	วังหิน	สิมทึบ (อิทธิพล ช่างญวน)	1. องค์ประกอบรับอิทธิพลสิมสกุล ช่างญวน เนื่องจากพบลักษณะวง โค้งประดับอาคารและบริเวณโถง บันไดหน้าตามความนิยมของช่าง ญวน

ที่มา : (Hiranburana, 2022)

จากตารางที่ 1 พบว่าสิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษส่วนใหญ่ถูกนิยามว่าเป็นสิมที่สร้างขึ้นโดยได้รับอิทธิพลศิลปะอีสานสกุลช่างพื้นบ้านกะทัดรัดเป็นหลัก โดยมีลักษณะเป็นสิมที่สร้างขึ้นแบบเรียบง่าย ขนาดกะทัดรัด เน้นการใช้งานเป็นหลัก ซึ่งถือว่าสิมประเภทนี้เป็นสิมที่พบกระจายตัวในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเป็นจำนวนมาก เน้นการสร้างโดยใช้วัสดุพื้นถิ่น เช่น ไม้และสังกะสี แต่มีรูปแบบของสิมที่รับเอาลักษณะของสิมที่สร้างขึ้นโดยรับอิทธิพลศิลปะลาวอย่างชัดเจน เช่น สิมวัดบ้านคูซอดที่สร้างบนฐานบัวเข้าพรหมตามแบบศิลปะลาวและโครงสร้างหลังคาที่ดูอ่อนโค้ง มีแขนนางรองรับชายหลังคาตามอิทธิพลศิลปะลาว แต่ลักษณะของสิมมีขนาดเล็กและไม่ได้ทำหลังคาซ้อนชั้นเหมือนกับคติที่แสดงฐานันดรสูงของพระพุทธเจ้าตามแบบอย่างในศิลปะลาว (Saising, 2012: 151) ซึ่งการสร้างสิมเหล่านี้อาจปรับเปลี่ยนไปตามความถนัดหรือวัสดุ รวมทั้งฝีมือของช่างพื้นบ้านที่สร้างด้วย หรือ ในกรณีของสิมวัดบ้านส้มป่อยน้อย (ภาพที่ 4) เป็นสิมโปร่งขนาดกะทัดรัดถูกสร้างขึ้นตามศิลปะอีสานพื้นบ้านตามการนิยามของวิโรฒ ศรีสุโรว่าเป็นสิมโปร่งพื้นบ้านบริสุทธิ์แบบไม่มีเสารองรับปีกนกที่ยื่นออกด้านข้าง มีความโดดเด่น คือ การพยายามทำหลังคาปีกนกยื่นออกให้มากที่สุด โดยไม่มีเสาค้ำยัน เพื่อความงาม การระบายความร้อนในช่วงหน้าแล้งและการป้องกันฝนสาดเนื่องจากเป็นสิมโปร่งไม่มีผนังล้อมรอบ (Srisuro, 1993: 120) แต่ยังพบร่องรอยของศิลปะลาวที่นิยมในส่วนกลาง คือ ฐานบัวเข้าพรหม จึงถือว่าสิมทั้งสองเป็นสิมที่ใช้อิทธิพลทางด้านองค์ประกอบศิลปะอีสานพื้นบ้านที่มีความโดดเด่น แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นในด้านการใช้ศิลปะและองค์ประกอบทางด้านสถาปัตยกรรมที่แยกออกจากศิลปะลาวพื้นถิ่น แต่ยังมีกลิ่นอายหรือร่องรอยของศิลปะลาวอยู่

ภาพที่ 4 สิมวัดบ้านส้มป่อยน้อย

ที่มา : (Hiranburana, 2022)

ในขณะที่อิทธิพลของศิลปะลาวโดยตรงไม่ได้มีเพียงแค่บริเวณฐานบัวเข้าพรหมเท่านั้น จากการสำรวจพบร่องรอยของการรับอิทธิพลศิลปะลาวส่วนกลางจากองค์ประกอบของหลังคา ด้วยเช่นกัน คือ ร่องรอยของศิลปะลาวในสิมแบบเชียงขวางที่นิยมสร้างเทิบเพียงชั้นเดียวถือเป็นอิทธิพลของกลุ่มชาวลาวพวนในพื้นที่บริเวณเมืองเชียงขวางหรือทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศลาวในปัจจุบัน ซึ่งช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 24 ได้มีการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานกระจายตัวในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางของประเทศไทย (Chuvichien, 2014: 55-56) โดยสิมที่พบร่องรอยการทำเทิบหลังคาซ้อนชั้นในลักษณะที่ใกล้เคียงกับสิมแบบเชียงขวาง ได้แก่ สิมวัดเขียนบูรพารามและสิมวัดโสภณวิหาร ที่พบการทำหลังคาเทิบซ้อนชั้น 1 ชั้น พร้อมทั้งยังมีความโดดเด่น คือ สิมที่พบมีขนาดใหญ่และโอโถงเมื่อเทียบกับสิมอื่น ๆ ที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ อาจเป็นเพราะอำเภออุษันต์เคยเป็นเมืองหรือจังหวัดมาก่อนจะมีการย้ายไปยังพื้นที่อำเภอเมืองศรีสะเกษ ทำให้สิมที่อยู่ในพื้นที่อำเภออุษันต์ถูกให้ความสำคัญในฐานะเมืองเก่าดั้งเดิม

ในขณะที่รูปแบบทางศิลปะสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่พบร่องรอยการรับอิทธิพลศิลปะรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่พบตามหัวเมืองต่างๆโดยทั่วไป ลักษณะเป็นอาคารที่มีผนังสูง หลังคาทรงคดหัดที่มีหลังคาเป็นแบบหน้าจั่ว โดยไม่มีหลังคาปีกนกและเครื่องหลังคาประกอบไปด้วยช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ตามแบบอิทธิพลศิลปะรัตนโกสินทร์ แต่อาคารเหล่านี้ถูกสร้างให้มีขนาดเล็ก (Saising, 2012: 148) สิมที่พบเจอในลักษณะแบบนี้ชัดเจนได้แก่ สิมวัดปรือคัน (ภาพที่ 5) ที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดเล็กผนังสูงมีเครื่องหลังคาช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์และมีประตูทางเข้าเพียงด้านเดียว หากพิจารณาจากรูปแบบหลังคาไทยประเพณี จะพบว่าสิมส่วนมากในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษมีโครงสร้างหลังคาตามแบบไทยประเพณีผสมผสาน กล่าวคือ มีช่อฟ้า (โหง) ใบระกาและหางหงส์ แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานรูปแบบการก่อสร้างจากอิทธิพลรัตนโกสินทร์ที่เข้ามาในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษร่วมกับการก่อสร้างของช่างพื้นบ้าน

ภาพที่ 5 สิมวัดปรือคัน

ที่มา : (Hiranburana, 2022)

ลิมอีกรุ่นที่พบเจอมีอิทธิพลของศิลปะในกลุ่มช่างฉนวนที่เริ่มอพยพมาตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2460 ในแถบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยโดยเฉพาะบริเวณสกลนคร นครพนม หนองคายและมุกดาหาร ซึ่งช่างฉนวนมีความชำนาญในการใช้ปูน ต่างจากช่างพื้นถิ่นที่นิยมการใช้วัสดุดิบประเภทไม้ (Srisuro, 1993: 308) เหตุผลสำคัญของการอพยพเข้ามาในพื้นที่ประเทศไทยของช่างฉนวน คือ ภัยสงครามและการเข้ามารุกรานของฝรั่งเศสที่สามารถยึดครองเวียดนามได้ทั้งประเทศในช่วงปีพ.ศ. 2426 ทำให้จักรพรรดิของเวียดนามที่ทรงดำรงตำแหน่ง มีสถานะเป็นเพียงแค่เชิงสัญลักษณ์เท่านั้น หลังจากนั้นจึงเริ่มเกิดการอพยพเข้ามายังประเทศไทยผ่านทางลาวอย่างต่อเนื่อง (Athipatjakul, 2015: 3) ในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษพบร่องรอยศิลปะลาวภายใต้อิทธิพลช่างฉนวนที่ลิมวัดดวนใหญ่ (ภาพที่ 6) ซึ่งมีการนำซุ้มวงโค้งเข้ามาประกอบบริเวณด้านหน้าลิมตามแบบตะวันตก (Athipatjakul, 2015: 10-11) แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในอิทธิพลทางด้านศิลปะของลิมในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ 6 ลิมวัดดวนใหญ่

ที่มา : (Hiranburana, 2022)

เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วลักษณะเด่นของลิมที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ จะเป็นลิมพื้นบ้านที่มีขนาดเล็ก แต่มีความโดดเด่นจากการนำอิทธิพลของศิลปะลาวส่วนกลางเข้ามาผสมผสานกับศิลปะพื้นบ้านของช่างพื้นบ้านได้อย่างโดดเด่น เช่น การนำฐานบัวเข้าพรมเข้ามาผสมผสานกับการสร้างลิมโดยใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังพบความหลากหลายของลิมในศิลปะอีสานประเภทอื่นๆ เช่น ลิมที่รับอิทธิพลศิลปะลาว ลิมที่รับอิทธิพลรัตนโกสินทร์และลิมสกุลช่างฉนวน เป็นต้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลของการวิจัยพบว่า หากพิจารณาและเทียบเคียงลักษณะทางด้านศิลปะพบว่าส่วนใหญ่ศาสนาคารที่ถูกสร้างโดยได้รับอิทธิพลของศิลปะอีสานและศิลปะลาวสามารถกำหนดอายุแบบเปรียบเทียบได้ไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากขาดหลักฐานทางด้าน

เอกสารและรูปแบบของสิมส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างโดยศิลปะอีสานสกุลช่างพื้นบ้านแบบกะทัดรัดได้รับอิทธิพลจากศิลปะลาวส่วนกลาง เช่น เป็นสิมขนาดเล็กกะทัดรัด เน้นการใช้งานสร้างด้วยวัสดุพื้นถิ่นแบบง่ายๆ มีทั้งสิมชนิดโปร่งและทึบ แต่มีการนำฐานบัวเข้าพรมแบบศิลปะลาวเข้ามาผสมผสานในการก่อสร้าง ทำให้ไม่สามารถใช้รูปแบบทางด้านศิลปะเทียบเคียงได้โดยตรงเพราะมีความแตกต่างในองค์ประกอบทางด้านศิลปะพอสมควร มีเพียงสิมบางส่วนที่สามารถกำหนดอายุแบบคร่าวๆ ได้จำนวน 3 รูปแบบ คือ

1. สิมวัดเขียนบูรพารามที่ตามคำบอกเล่ามีการสร้างขึ้นในสมัยกรุงธนบุรี หรือราวพุทธศตวรรษที่ 24 (Sisaket Provincial Office, 2006: 33) และเมื่อพิจารณาจากกรอบของของกลุ่มชาวลาวพวนซึ่งเป็นกลุ่มที่สร้างสิมแบบเชียงขวางในประเทศลาวเข้ามายังพื้นที่ประเทศไทยจะอยู่ในช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 24 เป็นต้นไป (Chuvichien, 2014: 56) ซึ่งมีความสอดคล้องกัน

2. ในขณะที่สิมกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลศิลปะรัตนโกสินทร์โดยตรง เช่น สิมวัดปรือคัน โดยใช้ช่างพื้นบ้านเช่นเดียวกัน ทำให้ขนาดอาคารมีขนาดเล็กลงตามไปด้วย จึงอาจอนุมานได้ว่าสิมเหล่านี้จะสร้างขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ 24 เป็นต้นมา ซึ่งสอดคล้องกับประวัติการตั้งวัดในหนังสือประวัติวัดทั่วราชอาณาจักรที่ระบุว่าวัดปรือคันตั้งขึ้นในพ.ศ. 2423 (Department of Religious Affairs, 1997:465)

3. สิมที่ได้รับอิทธิพลสกุลช่างญวน คือ สิมวัดบ้านดวนใหญ่ จากเอกสารบันทึกการฉลองพระอุโบสถระบุว่าสร้างขึ้นในปีพ.ศ. 2500 (Sisaket Provincial Office, 2006: 30) สอดคล้องกับร่องรอยทางด้านศิลปะที่พบว่ากลุ่มช่างญวนที่นิยมการสร้างโดยรับอิทธิพลอาคารตะวันตกมา เช่น การก่อสร้างอาคารก่ออิฐถือปูน รวมทั้งนิยมการทำอาคารประดับซุ้มโค้ง ซึ่งกลุ่มช่างญวนเหล่านี้เริ่มอพยพเข้ามาในพื้นที่ประเทศไทยจำนวนมากในช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 25 ซึ่งสอดคล้องกับประวัติการก่อสร้างพระอุโบสถที่วัดบ้านดวนใหญ่

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยพบว่าร่องรอยของศิลปะลาวที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษพบว่ารูปแบบของสิมสอดคล้องกับการศึกษาของศักดิ์ชัย สายสิงห์ ซึ่งระบุว่าสิมจำนวนมากในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นสิมรูปช่างพื้นบ้าน – กะทัดรัด ซึ่งเน้นการสร้างตามการใช้งานไม่ได้เน้นคติความเชื่อเหมือนสิมในรูปแบบศิลปะลาวส่วนกลาง นอกจากนั้นยังเน้นสร้างโดยวัสดุที่นิยมในพื้นที่ถิ่นโดยสร้างเป็นสิมขนาดกะทัดรัดเพื่อใช้งานเป็นหลักเท่านั้น แต่จากการศึกษายังพบลักษณะเพิ่มเติมว่าสิมเหล่านี้ยังคงสอดแทรกลักษณะของศิลปะลาวส่วนกลางร่วมอยู่ด้วย คือฐานบัวเข้าพรมที่นิยมสร้างไว้ในองค์ประกอบของศาสนาคารที่สร้างขึ้นภายใต้อิทธิพลศิลปะลาว นอกจากนั้นจากการศึกษายังพบร่องรอยของสิมภายใต้ศิลปะลาวโดยตรง คือ สิมแบบเชียงขวาง

ที่นิยมทำหลังคา หรือ เเท็บซ้อนชั้นเพียงชั้นเดียวและสิมที่รับอิทธิพลรัตนโกสินทร์ที่สร้างขึ้นตามแบบองค์ประกอบพระอุโบสถแบบรัตนโกสินทร์ แต่ปรับขนาดให้มีขนาดเล็กลงอย่างชัดเจน

นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยยังสะท้อนให้เห็นถึงร่องรอยทางศิลปะอีกกลุ่มที่พบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ คือ สิมแบบสกุลช่างญวน ซึ่งไม่ได้มีการกล่าวถึงมากในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยพบองค์ประกอบศิลปะตะวันตก คือ การทำวงโค้ง สอดคล้องกับการศึกษาของชวลิต อธิปัตยกุล ซึ่งระบุถึงการอพยพเข้ามาของชาวญวนหรือเวียดนามเข้ามาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยผ่านปัญหาภัยสงครามและการตกเป็นอาณานิคมของประเทศฝรั่งเศส ทำให้มีการผสมผสานอิทธิพลของศิลปะลาวพื้นถิ่นกับศิลปะตะวันตกผ่านงานช่างของช่างญวนเหล่านี้ ซึ่งในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษพบลักษณะของสิมที่มีร่องรอยหรืออิทธิพลของช่างญวนที่สิมวัดดอนใหญ่ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มประเด็นในการทำวิจัยในการศึกษาประติมากรรมหรือสถาปัตยกรรม เพื่อให้องค์ความรู้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Athipatjakul, C. (2015). Sim Architecture of 161 Vietnamese Artisans and a Period in Northeastern Thailand. Udon Thani: Esan Buddhist Art Learning Center.
- Chandler, D. (2003). A History of Cambodia. Bangkok: Foundation for Social Science Textbook Project.
- Department of Religious Affairs. (1997). History of temples throughout the kingdom. Bangkok: Religious Printing House.
- Chuvichien, P. (2014). Lao Art. Bangkok: Matichon Publishing.
- Hiranburana, K. (2020). Traces of Brahmanism-Hinduism and Buddhism in Sisaket Province before the 23 Buddhist Century. Journal of Humanities and Social Sciences Rajapruk University, 5(3), 1-13.
- Kanjanakom, P. (2013). Introduction to Archaeology. Bangkok: Odeon Store.
- Saising, S. (2012). Chedi, Buddha Images, Murals, and Sim: Lao and Esarn Art. Nonthaburi: Museum Press.

Sisaket Provincial Office. (2006). History, Culture, and Local Wisdom: History of Districts, Subdistricts, and Villages in Sisaket Province. Sisaket: Sisaket Printing.

Sisaket Province. (2020). 238th Anniversary Commemorative Book of Sisaket Province. Sisaket: Sisaket Provincial Cultural Office.

Srisuro, V. (1993). Esan Sim. Bangkok: Department of Basic Architecture, Khon Kaen University.

Wiphakphotchanakit, P. (2003). History of Isan. Bangkok: Thammasat University Press.

ENHANCING WRITING SKILL IN ENGLISH WITH SIMPLE SENTENCE: THE IMPACT OF STAD AND PEER REVIEW FOR EFL UNDERGRADUATE STUDENTS

Anusit Panklam¹

วันที่ส่งบทความ: 11 พฤษภาคม 2567, วันที่แก้ไขบทความ: 10 ตุลาคม 2567,

วันที่ตอบรับบทความ: 13 ธันวาคม 2567

Abstract

This study aimed to investigate the effectiveness of using STAD and Peer Review in enhancing the writing skills of EFL undergraduate students, with a focus on constructing simple English sentences, and to assess the students' satisfaction with the use of STAD and Peer Review as methods for improving their English writing skills. The participants comprised 26 first-year undergraduate students in the English program at the Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University, during the first semester of the 2022 academic year enrolled the Format Writing Course by using purposive sampling. The research instruments included lesson plans, a writing achievement test (pretest and posttest), and a questionnaire. Quantitative data were analyzed using the mean and standard deviation.

The findings were as follows: 1) The effectiveness of using STAD and Peer Review in enhancing writing skills of EFL undergraduate students, with a focus on constructing simple English sentences was demonstrated by a significant increase in the posttest mean score (18.65) compared to the pretest mean score (14.08), with a T-test confirming the improvement ($P < .05$). 2) Students' satisfaction the use of STAD and Peer Review as methods for improving their English writing skills was at the highest level ($\bar{x} = 4.50$).

Keywords: WRITING SKILL WITH SIMPLE SENTENCE, STUDENT TEAMS ACHIEVEMENT DIVISIONS (STAD), PEER REVIEW, ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE (EFL)

¹ Affiliation (Education Faculty Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand.)

E-mail: anusit_p@kpru.ac.th, Tel. 0877309521

Introduction

Writing in English reflects a broad spectrum of skills and practices across both academic and everyday contexts. The act of writing bridges tradition and modernity, as R.K. Narayan humorously explores in *The Vendor of Sweets*, revealing the evolving nature of English writing (Sadana, 2012). The integration of technology further complicates this evolution, influencing how writing is approached in daily life (Allington & Hewings, 2012). Social identity also plays a significant role in writing, as Brian Street's concept of literacy emphasizes the importance of context (Chan et al., 2016). The challenges faced by non-native speakers highlight the need for clarity, persuasion, and conciseness in academic writing, while also adapting styles to specific contexts. The lack of comprehensive surveys on Indo-Anglian literature further complicates navigating the English writing landscape (Yu et al., 2021). Additionally, Thai EFL students struggle to develop proficient writing skills due to limited exposure, cultural-linguistic differences, and ineffective instructional methods (Chamcharatsri, 2017; Gunn, 2015). Their difficulties in understanding writing structures, compounded by inadequate feedback, hinder their progress (Martínez & Gómez, 2023). However, collaborative learning approaches, particularly the Student Team Achievement Division (STAD), have been shown to effectively promote student achievement and teamwork (Rungkat & Rogahang, 2023). The STAD model is a cooperative learning strategy that enhances academic performance and skills by promoting teamwork, individual accountability, and group success. It has shown significant improvements in students' learning outcomes and process skills (Touwe & Lasaiba, 2024; Ariningsih et al., 2023). Studies reveal increased problem-solving abilities, and creativity through its application (Sirait et al., 2024). STAD also serves as an effective tool for real-time assessment fostering a collaborative environment (Rachana, 2024). While it offers considerable educational benefits, its success relies on proper implementation, teacher training, and balancing group and individual learning needs (Siska et al., 2024).

To further enhance the benefits of collaborative learning, peer review fosters critical thinking, engagement, and constructive feedback, which are crucial for improving writing clarity and effectiveness. It encourages students to reflect on their own writing while learning from their peers' styles, offering insight into

common mistakes and areas for improvement. By exchanging targeted feedback, students refine their writing in real time and develop a deeper understanding of the revision process. Additionally, peer review creates a supportive environment where students strengthen their grasp of writing conventions and structure, while gaining confidence through multiple perspectives (Chakarvarti, 2023). Together with STAD, peer review equips students with both the technical and cognitive skills necessary for effective writing.

Therefore, an integrated approach combining STAD and Peer Review presents a comprehensive framework that fosters engagement, mutual learning, and improved writing skills among EFL students. This method enhances sentence structure comprehension and critical thinking through collaborative planning and clear guidelines. By emphasizing a structured framework with clear assessment criteria and instructor guidance, this approach offers empirical insights into effective strategies for promoting EFL students' writing proficiency, providing a practical solution to the challenges identified.

Research Objectives

1. To investigate the effectiveness of using STAD and Peer Review in enhancing the writing skills of EFL undergraduate students, with a focus on constructing simple English sentences.

2. To assess the students' satisfaction with the use of STAD and Peer Review as methods for improving their English writing skills.

Related Literatures Review

Teaching Procedures of Writing in English

Teaching writing proficiency in English requires more than just mastering language mechanics. A holistic approach integrates instruction in genre, audience, and context, alongside explicit teaching of rhetorical strategies and cultural nuances (Cosmiano, 2023). The process emphasizes the importance of feedback and revision, combining teacher and peer input to improve accuracy and coherence. Additionally, technology enhances engagement, promotes collaboration, and supports autonomous learning, creating a comprehensive framework for developing proficient English writers (Martínez & Gómez, 2023). Foundational writing structures, such as sentence construction, paragraph

organization, and coherence, are critical for effective communication (Anderson, 2022). Explicit instruction in these areas helps learners produce cohesive texts, and systematic practice paired with meaningful writing tasks fosters continuous improvement (Tahir, 2023). Teaching simple sentences, in particular, forms a crucial starting point for building more advanced skills, as it simplifies grammar learning while boosting confidence in idea expression (Zhu & Huang, 2023). A structured approach to writing instruction includes pre-writing, writing, and post-writing stages (Kalin, 2023). Pre-writing activities like brainstorming and outlining help organize thoughts, while the writing stage involves drafting and revising with peer and teacher feedback. Post-writing focuses on editing, proofreading, and reflection, which refine writing quality and promote metacognitive growth, enabling students to continuously improve their skills.

While a structured approach to writing instruction focuses on individual processes like pre-writing, writing, and post-writing stages, collaborative methods such as the Student Team Achievement Division (STAD) can further enrich the learning experience by encouraging group work, promoting engagement, and enhancing writing skills through teamwork and accountability.

Student Team Achievement Division (STAD)

The Student Team Achievement Division (STAD), developed by Slavin (1978), enhances student engagement and academic performance by organizing students into diverse groups working toward common goals. STAD promotes group work by emphasizing positive interdependence, accountability, and social skills (Sari, 2022). This approach fosters positive relationships, communication, and understanding. While challenges exist in monitoring equitable participation, STAD improves performance, self-esteem, and social skills, benefiting students across different backgrounds.

In addition to the collaborative benefits of STAD, peer review further supports student development by fostering critical thinking and enhancing writing proficiency through constructive feedback.

Peer Review

Peer review, where students give feedback on their peers' work, enhances both learning outcomes and writing proficiency (Topping, 2001). It fosters critical

thinking and improves content, organization, and language use. The process of providing and receiving feedback encourages reflection, builds metacognitive skills, and promotes active engagement. Peer review also creates a collaborative environment that nurtures mutual support and communication skills, motivating students to revise their work and meet academic expectations.

Therefore, combining the Student Team Achievement Division (STAD) approach with Peer Review creates a practical framework for enhancing writing skills, particularly in constructing simple sentences in English. STAD's collaborative structure, emphasizing positive interdependence and individual accountability, complements Peer Review's feedback-driven process, offering students a supportive environment for mastering writing tasks. Heterogeneous groups in STAD ensure students work together to achieve proficiency, while Peer Review facilitates draft exchange and sentence improvement suggestions. Although existing research highlights the benefits of both STAD and Peer Review individually, there is a gap in exploring their combined potential to enhance students' simple sentence construction skills. Investigating their integration could provide valuable insights into improving writing instruction for undergraduate students. Building on this, a potential study could further explore how STAD and Peer Review complement each other in addressing challenges related to simple sentence construction, while also examining their impact on students' writing fluency, accuracy, and confidence. Such research would offer valuable contributions to pedagogical practices aimed at improving writing proficiency among undergraduate students.

Scope of the Study

1. Scope of Population and Sample Group

1.1 Population The population consisted of 51 English program undergraduate students studying in the 1st year at Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University during the 1st semester of the academic year 2022.

1.2 Sample Group The sample group consisted of 26 English program undergraduate students studying in the 1st year at Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University during the 1st semester of the academic year 2022 and enrolled the Format Writing Course by using purposive sampling. The

reasons for using purposive sampling in this context were to specifically target students enrolled in the Format Writing course, as they represented a relevant population for the study. This method ensured that the sample included individuals who were directly involved in the course and whose experiences were pertinent to the research objectives, providing insights into writing instruction within this specific educational context.

2. Scope of Contents

The contents of this study were divided into five units (S-V, S-V-O, S-V-IO-DO, S-V-Complement (N/Adj.), S-LV-Complement (N/Adj./Adv.)) with seven weeks in the first semester in academic year 2022.

3. Scope of Variable

3.1 Independent variables: STAD and peer review

3.2 Dependent variables: Writing skill with simple sentence and student's satisfaction

4. Scope of Time

This study was conducted in 1st semester in academic year 2022.

Conceptual Framework

The conceptual framework of this study were as the followings:

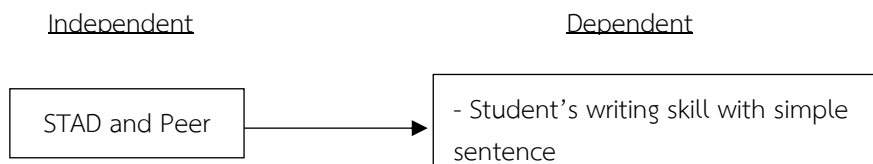

Figure 1: Conceptual Framework

Research Methodology

1. Research Design This research is quasi-experimental, One Group Pre-test Post-test Design.

2. Population and Sample Group The population consisted of 51 English program undergraduate students studying in the 1st year at Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University during the 1st semester of the academic year 2023. However, the participants in this study consisted of 26 English program

undergraduate students studying in the 1st year at Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University during the 1st semester of the academic year 2022 and enrolled the Format Writing Course by using purposive sampling.

3. Research Instrument and Validation

This study designed the 3 research instruments consisted of 1) lesson plans 2) writing achievement tests, and 3) satisfaction questionnaire.

3.1 The development and assessment of lesson plans for the Format Writing course involved a systematic process. Researchers examined the course description and relevant literature, applied STAD and peer review principles to design seven lesson plans based on Hanna Sundari's work (2013), and had experts review them using a Likert scale. With an overall rating of "The most appropriate" ($\bar{x}=4.67$), the plans were considered precise and suitable. After refining them through testing with non-sample students and incorporating feedback, the plans were finalized as an effective teaching tool to improve participants' writing skills. The writing cycles with peer review from Hui-Tzu Min (2006) were then adapted for teaching writing with simple sentences, promoting students' writing abilities through STAD as shown in figure 2.

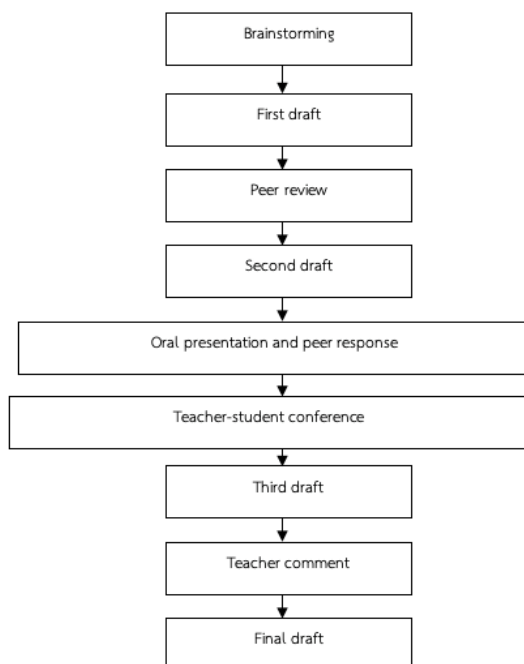

Figure 2: The Writing Cycles

The writing process in the figure incorporates STAD and peer review to enhance writing skills. It starts with brainstorming in groups, promoting idea generation and collaboration. After the first draft, peer review provides feedback, fostering accountability and critical reflection. The second draft is followed by an oral presentation and teacher-student conference for more personalized feedback. Finally, the third draft is revised with teacher comments, leading to a polished final draft, combining group-based and individual input for improvement. This iterative process aligns with students' writing development by progressively building their skills in drafting, revising, and refining their work through collaborative and guided support.

To enhance students' writing through the use of simple sentences, the learning processes were based on the development of STAD with 5 learning steps (Hasmyati and Suwardi, 2018) and Peer Review with 9 writing cycles. The results are illustrated in Figure 3.

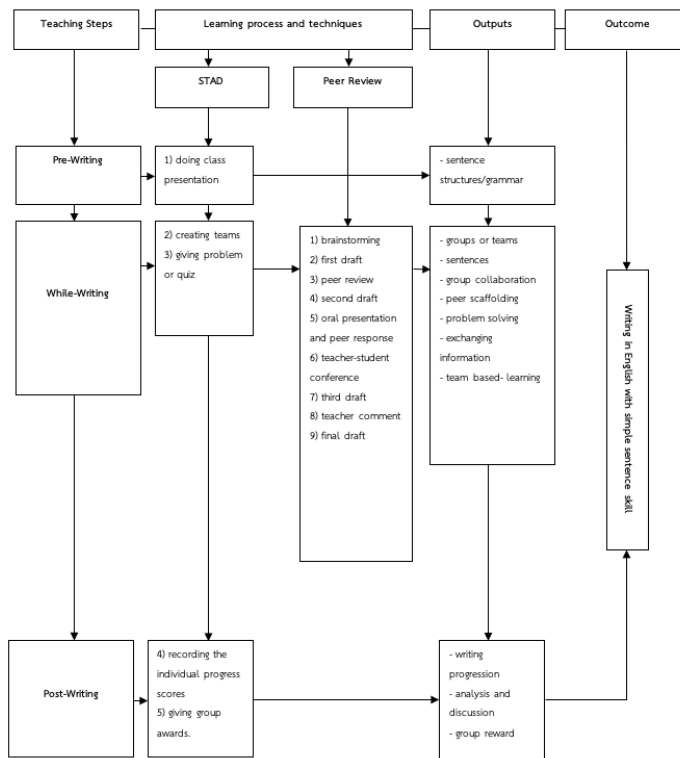

Figure 3: The Link Between process of STAD, Peer Review and Teaching Steps

According to the lesson plan designed by the researcher, the combination of the SATD and Peer Review were employed in the teaching processes of pre-writing, while writing, and post-writing.

3.1 Writing Achievement Test (pretest and posttest): The development of this test involved a comprehensive process. After studying test creation methods, a multiple-choice test with 30 questions focused on simple sentence writing was created. Experts reviewed the test and made revisions to align with objectives, achieving a high Index of Item Objective Congruence (IOC). The test's reliability and difficulty were evaluated using 25 non-participant students. After further revisions and advisor review, the test was finalized and administered to the study's sample group.

3.2 Students' Satisfaction Questionnaire: This questionnaire was developed through a structured process. A framework and structure were defined, drawing from relevant research. Advisors and experts reviewed a 20-item Likert scale questionnaire ranging from 1 to 5 for content validity. A trial implementation involving 25 non-participant students provided feedback for further refinement. After incorporating this input, the final version was utilized to collect comprehensive data from study participants.

4. Research procedures

The research has collected data and conducted research following these steps:

4.1 Prior to the research, the research team gained an understanding of students' the simple writing sentence skills through cooperative learning using the STAD and Peer review technique with the participants.

4.2 Before the study, a pre-test was conducted with the sample group using a 30-question proficiency test in the simple writing sentence skills. Scores were then assessed based on predetermined criteria, and data were collected.

4.3 The teaching plan was executed according to the learning management plan. The performance of each student in the class was studied based on the pretest results to group students into three levels: high, fair and low. The teacher then formed 5 groups, consisting of 5 students in 4 groups and 6 students in 1 group.

4.4 A post-test was conducted after the lessons, using a proficiency test to measure the writing.

4.5 Students responded to a satisfaction questionnaire regarding the learning experience, using the STAD and Peer review technique.

5. Data Analysis and statistical method

The research team conducted data analysis using the following methods:

5.1 The proficiency of the participants in the simple writing sentence skills was analyzed and compared before and after lessons using STAD and Peer review technique. This was done through Dependent Samples t-test, with statistical significance set at .05.

5.2 The satisfaction of the participants with the learning process was analyzed using the STAD and Peer review technique. The satisfaction levels were determined by examining the scores in 5 different ranges and interpreting the average scores. The criteria for evaluating the quality levels based on the Likert scale adapted from Pakorn Prachanban (2009). An average appropriateness score of 3.51 and above is considered a usable satisfaction questionnaire.

Research Results

The research results are presented in alignment with the two research objectives. In response to the first objective, the study investigated the effectiveness of using STAD and Peer Review to enhance the writing skills of EFL undergraduate students in English, particularly in constructing simple sentences, as shown in Table 1.

Table 1: The Comparative Results of Pretest and Posttest

Test Type	Mean	S.D.	Mean Difference (D.)	t-value	Significance (Sig.)
Pretest	14.08	3.51			
			4.58	7.51	0.0000
Posttest	18.65	4.44			

The table shows that the average mean score increased significantly from 14.08 in the pretest to 18.65 in the post-test, with a mean difference of 4.58. The t-test result ($t = 7.51, p < 0.05$) indicates a significant difference between the

pretest and post-test scores, signifying the effectiveness of the implemented teaching strategies.

In addition, in response to the second research objective, a questionnaire was used to assess students' satisfaction with using STAD and Peer Review to enhance their writing skills in English, particularly in constructing simple sentences. Every element in the questionnaire was designed to gauge the highest level of satisfaction with STAD and Peer Review as teaching and learning methods. Six aspects of satisfaction are discussed in Figure 4.

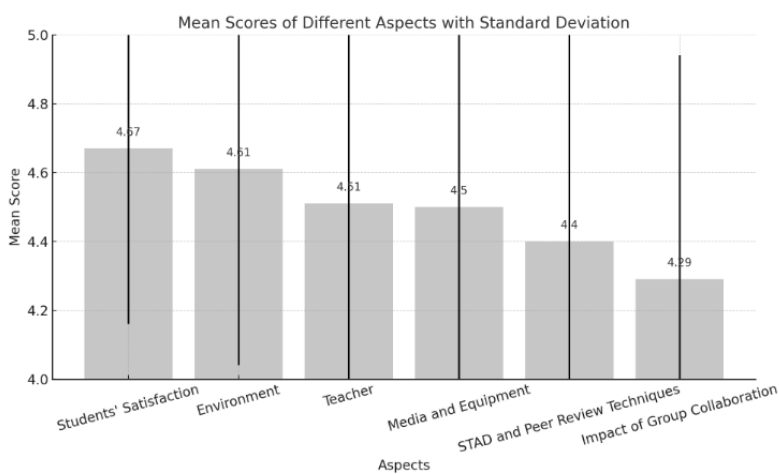

Figure 4: Students satisfaction with using STAD and Peer Review as teaching and learning methods in various aspects.

In Figure 4, the graph indicates high levels of student satisfaction across various aspects of the STAD and peer review methods for enhancing English writing skills. Students satisfaction was rated the highest, at 4.67, reflecting a positive overall experience. The learning environment scored 4.61, highlighting its conducive nature, while the teacher's guidance received a score of 4.51, signifying adequate support, although clarity of instructions could be improved. Media and equipment, with a score of 4.50, were considered accessible and helpful. The STAD and peer review techniques received a 4.40 rating, suggesting room for improvement in comfort levels and error identification. Finally, the impact of group collaboration on writing success scored 4.29, showing that teamwork positively influenced students' skill development and confidence, similar to Sari's (2022) study, which highlights that group work fosters interdependence,

accountability, and social skills, Topping (2001) found that peer review encourages support, communication, and motivation for revising work and meeting expectations, all of which contribute to group success and improved scores. Overall, the graph underscores that the methods used were highly effective, though improved instructional clarity and peer review could further enhance the collaborative writing experience.

However, student feedback from the open-ended questions revealed that working in groups caused some issues, particularly with task completion and scoring. For example, the relationship between peers led to problems with communication and participation while completing the tasks. Additionally, the lack of defined roles within the group caused hesitation among students in volunteering for tasks, which affected timely completion.

Due to the challenges faced by students when working in groups, particularly regarding communication and role distribution, it is suggested that structured roles and improved peer interaction are crucial for the effectiveness of group work, highlighting the need for better group dynamics and clearer task delegation to enhance student collaboration and productivity.

Discussion

Using STAD and Peer Review techniques significantly improved EFL undergraduate students' writing skills, particularly in constructing simple sentences, as evidenced by a notable increase in posttest scores. These methods foster teamwork, accountability, and overall writing proficiency, aligning with previous studies by Tamam and Nurhikmah (2023) and Eddy et al. (2019). The questionnaire revealed high student satisfaction with the learning environment, teacher guidance, and accessibility of media and equipment, though students expressed a need for clearer instructions and more comfort in identifying errors. Group collaboration was found to positively impact skill development and confidence, but further improvements in structured roles and peer interaction are needed to enhance communication, task delegation, and productivity. Overall, the research demonstrates the effectiveness of combining STAD and Peer Review in improving writing skills, while also highlighting areas for refinement to optimize group work and collaborative learning in future applications.

Conclusion

The study found that combining STAD and Peer Review techniques significantly improved EFL undergraduate students' English writing skills, as evidenced by a marked increase in post-test scores. This result highlights the combined benefits of STAD's collaborative team structure and Peer Review's constructive feedback, leading to enhanced writing proficiency. Students expressed high satisfaction with these methods, appreciating STAD's collaborative activities and effective communication along with the constructive and diverse perspectives provided by Peer Review. The guidance of an engaged instructor was essential, particularly in offering clear instructions, support, and encouragement for effective teamwork and feedback-oriented strategies. Additionally, the accessibility of media and equipment played a crucial role in facilitating group work. Educators seeking to replicate these results should focus on designing collaborative tasks that integrate teamwork and feedback, following the principles of STAD and Peer Review. Training students to provide respectful and effective feedback while fostering a supportive environment that encourages constructive critique is vital. Providing appropriate technology and resources, such as online collaborative tools, can further streamline group work, allowing STAD and Peer Review techniques to flourish. By adopting these approaches, educators can create a learning environment that nurtures accountability, collaboration, and meaningful feedback, significantly improving writing proficiency across various educational contexts.

Suggestions for Further Research

The study demonstrates that STAD and Peer Review techniques significantly improve EFL students' English writing skills; however, several limitations are evident and should be to be addressed in further research.

1. Refinement of Collaborative Techniques: The study highlights areas for improvement, such as enhancing the effectiveness of peer feedback and increasing student comfort in collaborative activities. Future research could focus on refining these techniques to achieve better outcomes.

2. Exploring Tailored Approaches: There is a call a need to explore tailored approaches to boost motivation levels within collaborative writing environments. Further research can investigate motivational strategies that cater to diverse student needs.

3. Comparative Studies and Broader Applicability: Additionally, studies could compare the efficacy of these strategies across different educational contexts or language learning scenarios, evaluating their applicability and effectiveness in varied settings.

Research Implications

The study suggests that STAD and Peer Review techniques effectively enhance EFL students' writing skills, but improvements in peer feedback and group comfort are needed. Tailored approaches to address individual motivation in collaborative writing tasks should also be explored. Future research should investigate the applicability of these strategies in different educational contexts to better understand how they can be adapted for diverse student needs.

Reference

- Allington, D., & Hewings, A. (2012). *Reading and Writing in English*. Abingdon: (Routledge in association with the Open University).
- Ambarita, R. A., Yunastiti, Y., & Indriayu, M. (2019). The Application of Group Investigation Based on Hands on Activities to Improve Learning Outcomes Based on Higher Order Thinking Skills of Students at SMA Negeri 2 Pematangsiantar. *BirLE-Journal*, 2(2), 351-359.
- Anderson, J. (2022). *Volume 2 Structures*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.
- Ariningsih, N. T., Fitriani, H., & Safnowandi, S. (2023). Efektivitas Strategi Student Teams Achievement Division (STAD) untuk Meningkatkan Kemampuan Penjumlahan bagi Anak Diskalkulia. *Pengaruh Model Pembelajaran Student Teams Achievement Division (STAD) terhadap Motivasi dan Hasil Belajar Kognitif Siswa*, 3(3), 248-261.
- Chakarvarti, P. (2023). Investigating the Effectiveness of Peer Feedback in Developing Critical Thinking Skills in Undergraduate Students. *Journal of Education Review Provision*, 2(3), 91-95.

- Chan, D., Jookan, L., & Robberecht, P. (2016). *Writing in English : Advanced English Writing Skills for Dutch Speakers*. Gent: Academia Press.
- Chong, S. I., & Lin, T. (2023). Feedback Practices in Journal Peer-Review: a Systematic Literature Review. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 49(1), 1-12.
- Cosmiano, L. A. (2023). English Academic Writing Performance Level of KSU Students. *International Journal of English Literature and Social Sciences*, 8(3), 366-371.
- Cruz, B. C., Cavalcanti, A., Gonçalves, F. d., Faria, M. C., & Oliveira, G. L. (2023). The Educational Environment through the Lenses of a Peer Mentoring Group for Medical Students. *Educação em Revista*, 39, 321-331.
- Eddy, , E. R., D'Abate, C. P., & Costello, M. (2019). The Impact of Enhanced Teammate Evaluations on Important Individual and Team Outcomes. *Journal of Educational and Developmental Psychology*, 9(2), 158-158.
- Hasmyati and Suwardi . (2018). Experimentation of Cooperative Learning Model STAD-TGT Type against Students' Learning Results. *Journal of Physics: Conference Series*, 1(20), 1-7.
- Min, H.-T. (2006). The Effects of Trained Peer Review on EFL Students' Revision Types and Writing Quality. *Journal of Second Language Writing*, 15(2), 118-141.
- Indrayani , N. (2020). The Development of Learning Media “E-Writing” to Develop Students' Writing Skill of English Education Department. *Journal of Language Intelligence and Culture*, 1(3), 249-263.
- Kalin, N. H. (2023). Teaching Activities for English Writing: Based on a Process Genre. *English Language Teaching and Linguistics Studies*, 5(2), 208.
- Mahmood, S., Shafiq, F., & Sharif, N. (2022). Importance of Peer Review Technique for Enhancing Learning and Teaching Quality at University Level. *Global Educational Studies Review*, 7(2), 361-374.
- Martinez, M. E., & Gómez, V. (2023). Effect of Feedback and Strategy Training on Undergraduate Students' Writing Ability. *Acta Pedagogica Asia* , 2(1), 26-33.
- Mutar, Q. M., & Hmud, S. H. (2022). Collaborative Writing as a Means in Developing EFL Learners' Writing Performance. *International Journal of Research in Social Sciences and Humanities*, 12(4), 908-925.

- Rachana, P. (2024). Application of STAD in Mathematics Education: Assessment for Learning and Real-time Feedback. *Mathematics Education Review*, 15(2), 85-102.
- Rungkat, J. A., & Rogahang, M. K. (2023). Implementasi Model Pembelajaran Student Teams Achievement Division (STAD) Untuk Meningkatkan Hasil Belajar Siswa di Kelas VII SMP Negeri 1 Talawaan. *Science Learning Journal*, 4(1), 87-93.
- Sadana, R. (2012). *Writing in English*. In V. Dalmia & R. Sadana (Eds.), *The Cambridge Companion to Modern Indian Culture*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sanrattana, W. (2023). Collaborative Actions to Enhance Effective Teacher Skills. *World Journal of Education*, 13(2), 41-41.
- Sari, T. M. (2022). The Effect of Student Team Achievement Division (STAD) on Student Learning Outcomes of SMP Negeri 1 Tinondo. *Journal of Biological Science and Education*, 4(2), 53-58.
- Shrestha, E., Mehta, R. S., Mandal, G., Chaudhary, K., & Pradhan, N. (2019). Perception of the Learning Environment Among the Students in a Nursing College in Eastern Nepal. *BMC Medical Education*, 19(1), 382-382.
- Sirait, R. W., Sirait, S. H., & Jeni, J. (2024). Implementation of STAD Learning Model to Improve Students' Learning Outcomes. *Journal of Research in Instructional (Universitas Papua)*, 4(1), 59-66.
- Siska, S., Okianna, O., Wiyono, H., Buwono, S., & Zainul, H. M. (2024). Penerapan Model Pembelajaran Kooperatif Tipe STAD (Student Team Achievement Division) di SMP Negeri 4 Sungai Raya Kabupaten Kubu Raya. *Indo-MathEdu Intellectuals Journal (Lembaga Intelektual Muda Maluku)*, 5(3), 3417-3423.
- Slavin, R. E. (1978). STAD. *Journal of Research and Development in Education*, 12(1), 42-48.
- Tahir, M. (2023). The Effectiveness Explicit Instruction Method to Improve Students' Ability in Writing Prosedure Texts at Class Xi Sma Negeri 2 Lawe Bulan Academic Year 2021/2022. *Jurnal Ilmu Pendidikan dan Pengajaran*, 2(1), 83-91.

- Tamam, B., & Nurhikmah, N. (2023). Cooperative Learning Model Type STAD for Improving Students' Skills in Determining Main Ideas of Paragraphs. *Jurnal Dieksis ID*, 3(1), 55–62.
- Topping, K. (2001). *Peer-and Parent-Assisted Learning in Reading, Writing, Spelling, and Thinking Skill*. Edinburgh, Scotland: The Scottish Council for Research in Education.
- Touwe, S., & Lasaiba, M. (2024). Improving Science Process Skills through the STAD Model. *Science Education Journal*, 11(2), 98-115.
- Yu., L. V., Bieliaieva,, M. O., Slipchenko, L., Havrylieva,, K., & Morokhovets, H. (2021). Essential Features of Effective Academic Writing in English. *The Medical and Ecological Problems*, 25(1-2), 41-43.
- Zhu, Y., & Huang, C.-R. (2023). Introduction to Simple Sentences. *In A Student Grammar of Chinese*. Cambridge: Cambridge University Press.

การสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เถา

A Composition of Sukhothai Thao

นายภัทร กิมเฉียง¹

Patara Kimchiang

วันที่ส่งบทความ: 7 กรกฎาคม 2567, วันที่แก้ไขบทความ: , วันที่ตอบรับบทความ: 27 ธันวาคม 2567

Abstract

The objective of this academic article is to create Sukhothai Thao Song. Sukhothai Thao song is creatively composed “based on Thep Thong song”, extended into the double and triple levels of the rhythm. Sukhothai Thao is Na Thap Prop Kai style song with a quintuple rhythm and Khmer beat. It is classified in the Siang Thang Nai feature (GABDE). The first melody is adapted as Thang Phuen song, while the second is dynamically followed Thang Plian pattern.

In terms of the composition, it draws inspiration from Sukhothai’s slogan, which is interpreted regarding to the key terms. that are creatively and correctly rearranged in accordance with Thai prosody, following the structure of octameter poem. This type of the poem is famously composed as Thai Derm. The lyric aims to narrate Sukhothai province such as its identity, history, significance, and pride.

Keywords : SONG COMPOSITION SUKHOTHAI THAO

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อีเมล : Patara.k@cdask.bpi.ac.th

Full-time Lecturer of Music Education, Faculty of Arts Education Sukhothai College of Dramatic Arts Buditpatanasilpa Institute of Fine Arts, Email : Patara.k@cdask.bpi.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เถา มีผลการสร้างสรรค์ดังนี้ เพลงสุโขทัย เถา สร้างสรรค์โดยการนำเพลงเทพทอง ชั้นเดียว มาขยายเป็นอัตราจังหวะ 2 ชั้น และอัตราจังหวะ 3 ชั้น เพลงสุโขทัย เถา เป็นเพลงหน้าทับปรบไก่อ มี 5 จังหวะ สอดแทรกสำเนียงเขมรเข้าไปในบทเพลง อยู่ในกลุ่มเสียงทางใน (ชลท×รม×) ท่อนแรกเป็นเพลงทางพื้น ท่อนสองเป็นทางเปลี่ยน

การสร้างสรรค์เนื้อร้องเพลงสุโขทัย เถา ได้รับแรงบันดาลใจมาจากคำขวัญของจังหวัดสุโขทัย โดยนำคำขวัญจังหวัดสุโขทัยมาถอดคำสำคัญ และนำมาเรียบเรียงสร้างสรรค์ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ในรูปแบบกลอนแปด ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมนำมาเป็นบทร้องประกอบเพลงไทยเดิม เนื้อร้องเพลงสุโขทัย เถา มีเนื้อหาใจความเกี่ยวกับการบรรยายถึง เอกลักษณ์ ความเป็นมา ความโดดเด่น และความภาคภูมิใจ ของจังหวัดสุโขทัย

คำสำคัญ : การสร้างสรรค์ สุโขทัย เถา

บทนำ

เพลงสุโขทัย เถา เป็นเพลงที่สร้างสรรค์ขึ้น โดยนำเพลง เทพทอง ชั้นเดียวมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ เพลงเทพทอง ชั้นเดียวนี้ ตามประวัติที่มาของเพลงเทพทองไม่ได้ปรากฏขึ้นในสมัยสุโขทัย โดย Pidokrat (2014) ได้อธิบายเกี่ยวกับประวัติเพลงเทพทองไว้ว่า (1) เพลงเทพทองเป็นเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ใช้ร้องโต้ตอบด้วยปฏิภาณกวีระหว่างพ่อเพลงและแม่เพลงเนื้อร้องมักมีความหยาดคายและรุนแรง ตามหลักฐานเพลงเทพทองนับว่าเป็นเพลงพื้นบ้านที่มีความเก่าแก่มากที่สุด ซึ่งปรากฏหลักฐานในปุฎโญวาทคำฉันท์ของพระมหานาค วัดท่าทราย ตรงกับสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พุทธศักราช 2275 ถึง 2301 (2) เพลงเทพทองชั้นเดียว ใช้ในการบรรเลงประกอบการแสดงละครมาตั้งแต่โบราณ เมื่อประมาณปีพุทธศักราช 2501 นายมนตรี ตราโมท นำทำนองเพลงเทพทองชั้นเดียวมาขยายเป็นอัตราจังหวะสองชั้นบรรเลงร่วมกับทำนองเดิมเพื่อใช้ประกอบการแสดงระบำโบราณคดีชุด สุโขทัย ของกรมศิลปากร และ (3) เมื่อต้นปี พุทธศักราช 2515 นายอุทัย แก้วละเอียดได้นำเพลงเทพทองชั้นเดียวมาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตราสองชั้นและสามชั้นตามลำดับ เรียบเรียงเป็นเพลงเถา และได้ นำออกบรรเลงครั้งแรกในงานไหว้ครูดนตรีไทย ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปีพุทธศักราช 2515

แรงบันดาลใจที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำเพลงเทพทองชั้นเดียวมาเป็นต้นแบบ ในการสร้างสรรค์ เนื่องจาก เพลงเทพทองชั้นเดียวนี้ เป็นเพลงที่ชาวจังหวัดสุโขทัยมีความคุ้นเคย และรู้จักเป็นอย่างดีหรือ ที่ชาวจังหวัดสุโขทัย เรียกว่า “เพลงระบำสุโขทัย” เพลงระบำสุโขทัยเป็นเพลงที่ นายมนตรี ตราโมท ได้ประพันธ์ขึ้นเพื่อประกอบการแสดงระบำสุโขทัย ซึ่งเป็นระบำชุดหนึ่งในระบำโบราณคดี ต่อมาได้รับความนิยมแพร่หลายในจังหวัดสุโขทัย เนื่องจากระบำสุโขทัยเป็นชุดการแสดงที่ได้รับความนิยมให้เป็นการแสดงในงานสำคัญๆ จำนวนมากของจังหวัด

สุโขทัย เช่น งานบวงสรวงพ่อขุนรามคำแหง งานลอยกระทง งานสักการะบูชาพระแม่ย่า งานวันพ่อขุนรามคำแหง งานตักบาตรรับอรุณในช่วงวันลอยกระทง งานแสงสีเสียงประวัติ จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น จากบริบทสำคัญของการแสดง “ระบำสุโขทัย” ที่รับใช้สังคม จังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ชาวจังหวัดสุโขทัยมีความคุ้นชินกับเพลงระบำสุโขทัยเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังไม่มีเพลงประเภทเพลงเถาที่กล่าวเกี่ยวกับเรื่องราวของจังหวัดสุโขทัย เมื่อเห็นดังนี้ ผู้สร้างสรรค์จึงได้แรงบันดาลใจที่กล่าวมาข้างต้น คัดเลือกทำนองเพลงเทพทองชั้นเดียวมาสร้างสรรค์โดยนำเพลงเทพทองชั้นเดียว มาขยายเป็นอัตราจังหวะ 2 ชั้นและจังหวะ 3 ชั้นตามลำดับ

กระบวนการสร้างสรรค์ เพลงสุโขทัยเถา

1. การสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เถา ผู้สร้างสรรค์ได้นำเพลงเทพทองชั้นเดียว มาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ โดยการยึดทำนองหลักเดิมของเพลงเทพทองชั้นเดียว มาทำการขยายให้เป็นการทำนองหลักอัตราจังหวะ 2 ชั้น และนำทำนองหลักอัตราจังหวะ 2 ชั้น มาทำการขยายให้เป็นการทำนองหลักอัตราจังหวะ 3 ชั้น ตามลำดับ ผู้สร้างสรรค์ได้ยึดกลุ่มเสียงเดิม ของเพลงเทพทอง คือ กลุ่มเสียงทางโน (ขลท XรมX) และมีการใช้เสียงจร คือ เสียงฟา และตั้งชื่อเพลงว่า “สุโขทัย เถา” เพื่อสื่อให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของเพลง สอดคล้องกับ Tramote (1997) ได้อธิบายเกี่ยวกับการให้ชื่อเพลงดังนี้ การให้ชื่อสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นไม่ว่าจะเป็นอะไรผู้ประดิษฐ์ย่อมมีอิสระในการตั้งชื่อสิ่งเหล่านั้นตามความพอใจ แต่ถึงจะมีอิสระเพียงใดผู้ให้ชื่อคงไม่ได้ให้ไปอย่างโคลงลอย ฉะนั้นชื่อเพลงก็เช่นกัน บางทีก็ให้ไปตามใจความนั้นๆ บางทีก็อาศัยหลักอื่นๆ เช่น การให้ชื่อตามสิ่งซึ่งเป็นที่ระลึก คือ สิ่งใดที่เป็นสิ่งที่ทำให้ระลึกถึง ซึ่งเป็นความต้องการของผู้แต่ง เช่น ชื่อผู้แต่ง สถานที่ต่าง ๆ แต่งเพื่ออุทิศให้แก่ใคร หรืออุทิศให้สถานที่ใด ศาสนา ประวัติศาสตร์ ฯลฯ เช่น เพลงเขมรราชบุรี เพลงพระเจ้าลอยเถา เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1 การแต่งขยายเพลง

ผู้สร้างสรรค์นำหลักการขยายเพลงของ Fakjamroon (2003) ได้อธิบายเกี่ยวกับการขยายเพลงไทยดังนี้ ยึดขยายจากเพลงเดิม วิธีนี้ผู้แต่งใช้ทำนองเพลงเดิม โดยส่วนใหญ่จะเป็นเพลงในอัตราจังหวะสองชั้นมาเป็นหลัก นำมาแต่งทำนองขยายขึ้นอีกเท่าตัวกลายเป็นอัตราจังหวะสามชั้น และสอดคล้องกับ Meepaum (2019) ได้อธิบาย เกี่ยวกับการขยายเพลงดังนี้ แต่งโดยวิธีการขยาย เช่น แต่งขยายเพลงจากอัตราจังหวะสองชั้นเดิมให้เป็นเพลงอัตราจังหวะสามชั้น หรือขยายจากเพลงอัตราจังหวะสามชั้นให้เป็นเพลงอัตราจังหวะสี่ชั้น และสอดคล้องกับ Chaiseree (2014 , p.22-56) ได้อธิบายเกี่ยวกับการขยายเพลงดังนี้ วิธีการขยายทำนอง เป็นวิธีการเพื่อใช้สำหรับขยายความยาวของทำนองเพลงตามอัตราส่วนและจังหวะของเพลงนั้นๆ เช่น การขยายทำนองจากอัตราจังหวะสองชั้นเป็นอัตราจังหวะสามชั้น การขยายทำนองอัตราจังหวะชั้นเดียวเป็นอัตราจังหวะสองชั้น หรือขยายทำนองในอัตราส่วนของวรรคให้เป็นประโยคมีตัวอย่างดังนี้

ทำนองเพลงเทพทอง ชั้นเดียว

ขวา	-- รี้	-- รี้ท	รี้ท--	ท-รี้-
ซ้าย	---ท	---ท	--ลช	-ล-ท

ทำนองเพลงเทพทอง ชั้นเดียว (เปลี่ยนสำนวนลูกเท่า)

ขวา	--ทท	--ท-	รี้ท--	ท-รี้-
ซ้าย	---ท	--ท-	--ลช	-ล-ท

ทำนองเพลงสุโขทัย 2 ชั้น (ขยาย) ประโยคที่ 1

ขวา	---ล	--ทท	---รี้	--ทท	-รี้-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	---ล	-ท--	---ร	-ท--	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท

ทำนองเพลงสุโขทัย 3 ชั้น (ขยาย) ประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2

ขวา	---ล	--ทท	---รี้	--ทท	---ล	--ทท	-ล-รี้	--ทท
ซ้าย	---ล	-ท--	---ร	-ท--	---ล	-ท--	-ล-ร	-ท--

ขวา	--มร	-ม--	-ร-ร	---ช	-รี้-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	-ฟ--	---ร	---ล	---ช	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท

ตัวอย่างที่ 2 (การตกแต่งทำนอง)

ทำนองเพลงสุโขทัย 3 ชั้น (เดิม) ประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2

ขวา	---ล	--ทท	---รี้	--ทท	---ล	--ทท	-ล-รี้	--ทท
ซ้าย	---ล	-ท--	---ร	-ท--	---ล	-ท--	-ล-ร	-ท--

ขวา	--มร	-ม--	-ร-ร	---ช	-รี้-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	-ฟ--	---ร	---ล	---ช	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท

ทำนองเพลงสุโขทัย 3 ชั้น ประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 (ทำนองตกแต่ง)

ขวา	---ล	---ท	---รี้	---มี	---มี	---มี	---รี้	---ท
ซ้าย	---ล	---ท	---ร	---ม	---ซี้	---ม	---ร	---ท

ขวา	---รี้	---ท	---ล	---ช	-ทลช	-ร-ช	---ล	---ท
ซ้าย	---ร	---ท	---ล	---ช	-ทลช	-ล-ช	---ล	---ท

ตัวอย่างที่ 3 (การรักษาเค้าโครงเดิม)

ทำนองเพลงเทพทอง ชั้นเดียว

ขวา	-- รี้	-- รี้	-- รี้	-- รี้
ซ้าย	---ช	---ท	---ช	---ล

ทำนองเพลงเทพทอง ชั้นเดียว (เปลี่ยนสำนวนเป็นทางเก็บ)

ขวา	-ช--	ลท-ร้	-ม่-ร้	-ท-ล
ซ้าย	-ร-ช	---ร	-ม-ร	-ท-ล

ทำนองเพลงสุโขทัย 2 ชั้น

ขวา	----	-ท-ท	--ชช	-ล-ท	-ช--	ลท-ร้	-ม่-ร้	-ท-ล
ซ้าย	---ท	----	-ช--	-ล-ท	-ร-ช	---ร	-ม-ร	-ท-ล

ทำนองเพลงสุโขทัย 3 ชั้น

ขวา	-ร้-ม่	-ร้--	ทท--	ลล-ช	-ม--	รร--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	-ร-ม	-ร-ท	---ล	---ช	-ท-ล	---ช	---ล	---ท

ขวา	-ช--	ชช--	ลล--	ทท-ร้	-ม่--	ม่ม่--	ร้ร้--	ทท-ล
ซ้าย	-ช-ช	---ล	---ท	---ร	-ม-ม	---ร	---ท	---ล

ตัวอย่างที่ 4 (การแต่งขยายและการปรับสำนวนที่ซ้ำกันให้แตกต่างกัน)

ทำนองเพลงเทพทอง ชั้นเดียว

ขวา	--ร้ร้	--ร้ท	ร้ท--	ท-ร้-	--ร้ร้	--ร้ร้	ร้ท--	ท-ร้-
ซ้าย	---ท	---ท	--ลช	-ล-ท	---ท	---ท	--ลช	-ล-ท

ทำนองเพลงสุโขทัย 2 ชั้น

ขวา	---ล	--ทท	---ร้	--ทท	-ร้-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	---ล	-ท--	---ร	-ท--	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท

ขวา	--ลท	-ร้-ม่	-ม่-ม่	-ร้-ท	-ร้-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	-ช--	-ร-ม	-ม่-ม	-ร-ท	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท

ทำนองเพลงสุโขทัย 3 ชั้น

ขวา	---ล	---ท	---ร้	---ม่	---ม่	---ม่	---ร้	---ท
ซ้าย	---ล	---ท	---ร	---ม	---ช	---ม	---ร	---ท

ขวา	---ร้	---ท	---ล	---ช	-ทลช	-ร-ช	---ล	---ท
ซ้าย	---ร	---ท	---ล	---ช	-ทลช	-ล-ช	---ล	---ท

ขวา	----	ร-ม--	ร-ร-	ร-ม--	ร-ร-	ม-ฟ-	ช-ลช	----
ซ้าย	--ลท	--รท	-ล-ท	--รท	-ล-ท	-ร-ม	-ฟ--	พมรท

ขวา	ลช--	ชม--	มร--	รท--	-ม--	รร--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	--มร	--รท	--ทล	--ลช	-ท-ล	---ช	---ล	---ท

ผู้สร้างสรรค์ได้นำทำนองหลักเพลงเทพทอง ขึ้นเดียว มาทำการปรับสำนวนเพลงให้เป็นแบบทางเก็บหรือเพลงทางพื้น เมื่อได้ทางเก็บแล้วผู้สร้างสรรค์จึงนำมาทำการขยายโดยมีการใช้สำนวนเพลงแบบปิดทาง และการปรับสำนวนเพลงที่มีซ้ำกันให้มีความแตกต่างกัน แต่ยังมียึดหลักการขยายทำนองเพลงสุโขทัย อัตราจังหวะ 3 ชั้น และ 2 ชั้น ตามเค้าโครงเดิมในตอนแรกของแต่ละอัตราจังหวะ เพื่อให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและรากฐานของเพลงที่มาจากต้นแบบเดียวกัน

2. การทำทางเปลี่ยนเพลงสุโขทัยเถา ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดให้เพลงสุโขทัยเถาเป็นเพลง สองท่อน โดยท่อนแรกเป็นเพลงทางพื้น ท่อน 2 เป็นแบบลูกล้อลูกชัด เมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ทำการขยายทำนองเพลงเป็นทางเก็บในแต่ละอัตราจังหวะแล้ว ผู้สร้างสรรค์จึงนำมาทำทางเปลี่ยน รวมถึงการสอดแทรกสำเนียงภาษาในบทเพลง ดังนี้

2.1 การทำสำนวนเพลงให้มีความแตกต่างกัน โดยใช้วิธีการกรอ สอดคล้องกับ Chaiseree (2014) ได้อธิบายเกี่ยวกับการทำทำนองทางกรอไว้ดังนี้ เป็นการประพันธ์ทำนองที่มีลักษณะของการทำเสียงยาว ๆ โดยแต่ละเสียงมีระยะห่างกันพอสมควร เพลงที่มีการสอดแทรกทำนองกรอ เช่น เพลงเขมรไทยโยค เพลงลาวดวงเดือน เป็นต้น และกวาด เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำลูกตกมากเกินไป ดังนี้

ทำนองเพลง สุโขทัย 3 ชั้น ท่อน 1 ประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 (กรอเป็นทำนอง)

ขวา	---ล	---ท	---ร	---ม	---ม	---ม	---ร	---ท
ซ้าย	---ล	---ท	---ร	---ม	---ช	---ม	---ร	---ท

ขวา	---ร	---ท	---ล	---ช	-ทลช	-ร-ช	---ล	---ท
ซ้าย	---ร	---ท	---ล	---ช	-ทลช	-ล-ช	---ล	---ท

ทำนองเพลง สุโขทัย 3 ชั้น ท่อน 2 (ทางเปลี่ยน) ประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 (กรอ/กวาด)

ขวา	---ร	---ท	---ล	---ช	---ฟ	---ม	--ลช	ฟม-ร
ซ้าย	---ร	---ท	---ล	---ช	---ฟ	---ท	----	---รท

ขวา	----	----	--รม	ช-มช	--ชล	ท-ลท	---ท	---ท
ซ้าย	----	----	-ท--	-ร--	รม--	-ช--	กวาด	

2.2 การทำลูกล้อลูกชัด ผู้สร้างสรรค์ใช้วิธีการตกแต่งทำนองเพลงให้มีความแตกต่างกันออกไป โดยให้เครื่องนำล้อและให้เครื่องหลังรับ การเลือกใช้สำนวนทำนองทาง

เปลี่ยนและทางเดิม ต้องมีลูกตกที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงจังหวะหน้าทับที่กำกับเพลงเพื่อไม่ให้เกิดการล้าหรือขัดคร่อมจังหวะหน้าทับ สอดคล้องกับFakjamroon (2003) ได้อธิบายเกี่ยวกับการประพันธ์ทำนองขึ้นมาใหม่โดยยึดเพลงเดิมตั้งนี้ การประพันธ์ทำนองขึ้นมาใหม่โดยยึดเพลงเดิม โดยนำทำนองเพลงเดิมมาเป็นแนวทางในการแต่งทำนองขึ้นมาใหม่ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าทางเปลี่ยนหรือการดัดแปลงทำนองเพลงให้เปลี่ยนไป อาจทำสำเนียงใหม่เป็นภาษาต่างๆ ผู้แต่งทำนองบรรจุนोटให้ครบพ้องตามที่ต้องการ โดยต้องให้ให้เสียงลูกตกแต่ละเสียงตรงกันเป็นเสียงเดียวกับลูกตกของทำนองเดิม และจะต้องประดิษฐ์ทำนองใหม่ในแต่ละวรรค ให้มีทำนองที่แปลก มีความไพเราะไปกว่าทำนองเดิมดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทำนองเพลงสุโขทัย 3 ชั้น ท่อน 1 ประโยคที่ 3 และประโยคที่ 4

ขวา	----	ร-ร--	ร-ร-	ร-ร--	ร-ร-	ม-ฟ-	ช-ลช	----
ซ้าย	--ลท	--รท	-ล-ท	--รท	-ล-ท	-ร-ม	-ฟ--	ฟมรท

ขวา	ลช--	ชม--	มร--	รท--	-ม--	ร-ร--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	--มร	--รท	--ทล	--ลช	-ท-ล	---ช	---ล	---ท

ทำนองเพลงสุโขทัย 3 ชั้น ท่อน 2 (ทางเปลี่ยน) ประโยคที่ 3 และประโยคที่ 4

ขวา	ร่มรล	ร่มรท	ร่มรล	ร่มรท	รท--	ทล--	ลช--	ชม--
ซ้าย	ระนาดเอกล้อ				--ลช	--ชม	--มร	--รท

ขวา	ร-ม-รล	ร-ม-รท	ร-ม-รล	ร-ม-รท	--ร-ม	ช-ม-ช	--ช-ล	ท-ล-ท
ซ้าย	ระนาดเอกล้อ				-ท--	-ร--	ร-ม--	-ช--

2.3 การใช้สำนวนทำนองแบบแผนกึ่งบังคับทาง มาดกแต่งสำนวนเพลงให้มีความแตกต่างจากทำนองเพลงส่วนต้นที่นำมาเป็นต้นแบบในการทำทางเปลี่ยน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทำนองเพลงสุโขทัย 2 ชั้น ท่อน 1

ขวา	---ล	--ทท	---ร	--ทท	-ร-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	---ล	-ท--	---ร	-ท--	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท

ขวา	--ลท	-ร-ม	-ม-ม	-ร-ท	-ร-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท
ซ้าย	-ช--	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ท	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท

ขวา	----	-ท-ท	--ชช	-ล-ท	-ช--	ลท-ร	-ม-ร	-ท-ล
ซ้าย	---ท	----	-ช--	-ล-ท	-ร-ช	---ร	-ม-ร	-ท-ล

ขวา	-ร-ท	-ล--	ชช--	ลล-ท	-ร-ม	-ร--	ทท--	ลล-ช
ซ้าย	-ร-ท	-ล-ช	---ล	---ท	-ร-ม	-ร-ท	---ล	---ช

เนื่องจากศิลปะและวัฒนธรรมในสมัยสุโขทัยนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะและวัฒนธรรมเขมรโบราณ สอดคล้องกับ Kingkaew (2022) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องดนตรีไทยในวรรณกรรมสมัยสุโขทัย มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาชื่อและรูปลักษณะของเครื่องดนตรี 2. เพื่อศึกษาหน้าที่ของการบรรเลงเครื่องดนตรีในสมัยสุโขทัย ได้อธิบายเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมในช่วงสุโขทัยไว้ดังนี้ ศิลปะและวัฒนธรรมในสมัยสุโขทัยได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมเขมรโบราณ (ดนตรีเขมรได้รับอิทธิพลมาจากอินเดีย) เพราะความเจริญก้าวหน้าด้านการปกครอง ศาสนา ศิลปะและวิทยาการอื่น ๆ มีปรากฏมาก่อนรัฐหรือ อาณาจักรต่าง ๆ ประกอบด้วย ไทย ลาว พม่า และเวียดนาม ทำให้อิทธิพลทางด้านดนตรีและศิลปะนั้นได้แพร่กระจายไปยังอาณาจักรหรือรัฐต่างๆที่ใกล้เคียงและยังไม่มี ความเจริญก้าวหน้าเทียบเท่าอาณาจักรเขมรโบราณ ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงกำหนดให้ทำนองเพลงสุโขทัย 2 ชั้น ท่อน 2 ทาง เปลี่ยนเป็นสำเนียงภาษาเขมรทั้งท่อน ดังนี้

ขวา	----	---ม	---ม	-ร-ท	---ท	-ท-ช	ลช-ช	-ล-ท
ซ้าย	----	---ช	---ม	-ร-ท	--ล-	ล-ร-	--รร	-ม-พ

ขวา	--รม	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ม--	รร--	มม--	ชช-ล
ซ้าย	-ด--	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ท	-ท-ล	---ท	---ช	---ล

ขวา	---ม	--ชล	---ช	-ม--	ชม--	ชม--	-ร-ร	-ทลท
ซ้าย	---ท	---ล	---ช	-ท--	--รม	--รท	ปี่รับ	

ขวา	รลรท	รลทช	ลฟลม	ฟรุมท	ร-ร-	ม-ช-	ช-ช-	ล-ท-
ซ้าย	ระนาดเอกถ้อย				-ล-ท	-ร-ม	-ร-ม	-ช-ล

ขวา	ทลชล	ทลชล	ทลชล	ทลชม	ชม--	ชม--	ชม--	ชล-ล
ซ้าย	ระนาดเอกถ้อย				--รม	--รม	--รม	--ช-

ขวา	----	ชล--	----	ชล-ล	-ม-ช	-ล-ท	-มรท	-ล-ช
ซ้าย	--รม	--ชม	--รม	--ช-	ร-รช	-ล-ท	-มรท	-ล-ช

สอดคล้องกับ Meepaum (2019) ได้อธิบายเกี่ยวกับการแต่งโดยทำทางเปลี่ยน เช่น เพลงอัตราจังหวะสองชั้นหรือสามชั้นนำมาแต่งให้เป็นทางกรอเป็นสำเนียงภาษา หรือ แต่งให้เป็นแบบลูกล้อลูกชदनนอกจากนี้ยังนำโทนเข้ามาประกอบเพื่อสื่อให้เห็นถึงการออกภาษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Chaisaeree (2014) วิธีการทำสำเนียง เป็นการประพันธ์

ทำนองเพลงที่มีลักษณะเลียนแบบการดำเนินทำนองของดนตรีในชาติอื่น ๆ เช่น การทำสำเนียงจีนที่มีลักษณะการใช้เสียงถี่ ๆ สลับกันไปมา หรือการทำสำเนียงมอญโดยการใช้วิธีการถ่างมือเป็นคู่เสียงที่ห่างมากกว่าคู่แปด เป็นต้น และวิธีการทำกระสวนจังหวะ เป็นการประพันธ์ดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีประเภทกำกับจังหวะให้มีความสอดคล้องกับทำนองเพลง เช่น กำหนดให้เครื่องหนังบรรเลงหน้าทับมอญในช่วงทำนองที่เป็นสำเนียงมอญ และสอดคล้องกับ Chayasit (2020) ได้ทำการวิจัยสร้างสรรค์ เรื่อง การสร้างสรรค์สำนวนทางระนาดทุ้มเพลงทะเลแยะ สามชั้น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างสรรค์สำนวนทางระนาดทุ้มเพลงทะเลแยะ สามชั้นสามสำเนียง ได้แก่ สำเนียงมอญ สำเนียงจีน และสำเนียงแขก ผลจากการศึกษาพบว่าการทำระนาดทุ้มเป็นสำเนียงต่างๆ ประกอบไปด้วยการใช้มือกระชั้นชิด สลับกับการใช้มือตีเป็นพยางค์ต่างๆ และใช้เครื่องดนตรีประเภทกลองเข้ามาประกอบเพื่อสื่อให้เห็นถึงการทำสำเนียงนั้นๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้สร้างทำทางเปลี่ยนเป็นสำเนียงภาษา จากการสังเคราะห์และสรุปได้ว่า เพลงออกภาษาส่วนใหญ่มักจะเป็นการทำสำนวนแบบบังคับทิศทาง หรือกึ่งบังคับทางในกรณีที่ปรากฏในเพลง สุขโขทัย เถา ที่มีทั้งทำนองออกภาษาและลูกล้อลูกชดรวมอยู่ด้วยกัน

2.4 การใช้สำนวนทำนองแบบเดียวกัน มาดกแต่งสำนวนเพลงให้มีความแตกต่าง กับทำนองเพลงต้นที่นำมาเป็นแบบในการทำทางเปลี่ยน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทำนองเพลงสุขโขทัย ชั้นเดียว ท่อน 1

ขวา	-- รี้ รี้	-- ร้ ท	ร้ ท--	ท- รี้-	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้	ร้ ท--	ท- รี้-
ซ้าย	--- ท	--- ท	-- ล ช	- ล- ท	--- ท	--- ท	-- ล ช	- ล- ท

ขวา	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้	-- รี้ รี้
ซ้าย	--- ช	--- ท	--- ช	--- ล	--- ร	--- ม	--- ช	--- ล

ขวา	- ร- ช	- ล- ท	- รี้- ท	- ล- ช
ซ้าย	- ล- ช	- ล- ท	- ร- ท	- ล- ช

ทำนองเพลงสุขโขทัย ชั้นเดียว ท่อน 2 (ทางเปลี่ยน)

ขวา	----	พ ช ล ท	-- ล ช	----	-- ร ม	-- ม ช	-- ช ล	-- ล ท
ซ้าย	-- ร ม	----	----	พ ม ร ท	- ท--	- ร--	- ม--	- ช--

ขวา	-- ท-	ล ท ตี รี้	-- พ-	ม พ ช ล	-- ร ม	ช-- ม	-- ช ล	ท-- ล
ซ้าย	--- ช	--- ร	--- ร	--- ล	- ท--	- ร- ท	- ม--	- ช- ม

ขวา	- มี้--	มี้ รี้--	ท ล--	ช ล- ช
ซ้าย	-- รี้ ท	-- ท ล	-- ช ม	--- ร

3. เนื้อร้องเพลงสุโขทัย เกา กำหนดเนื้อร้องบรรยายเกี่ยวกับเอกลักษณ์ ความภาคภูมิใจและความโดดเด่นของจังหวัดสุโขทัย ในรูปแบบของเพลง เกา โดยเนื้อร้องเพลง ได้รับต้นแบบมาจากคำขวัญของจังหวัดสุโขทัย โดยสร้างสรรค์ขึ้นในรูปแบบของกลอนแปด สอดคล้องกับ Seemuang (2018) ได้อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบฉันทลักษณ์ที่ปรากฏในบทขับร้องเพลงไทย ดังนี้ กลอนอ่าน โดยรวมเรียกว่า “กลอนสุภาพ” คือ กลอนที่เน้นบังคับจำนวน คำ สัมผัส วรรณยุกต์ท้ายวรรค ประพันธ์สำหรับอ่านเพื่อความไพเราะตามหลักทำนองเสนาะ บทหนึ่ง มีจำนวน 4 วรรค และมีจำนวนพยางค์เท่ากันเริ่มตั้งแต่ 4 6 8 9 พยางค์ เป็นกลอน ที่ได้รับความนิยมแต่งกันโดยทั่วไป เมื่อได้เนื้อร้องในฉันทลักษณ์กลอนสุภาพแบบกลอนแปดแล้ว นั้น จึงนำคำร้องมาปรับให้เป็นทำนองร้อง โดยทำการวางคำร้อง การใส่ทำนองเอื้อนและทำนอง ร้องลงไป ในบทเพลง การใส่ทำนองเอื้อนต้องทำการคลี่คลายทำนองหลักให้เป็นทำนองสรัดถะ ก่อน ซึ่งทำนองสรัดถะนั้นเป็นขั้นตอนที่สำคัญเป็นอย่างมาก ในการใส่ทำนองร้องและทำนอง เอื้อนหรือการทำนองที่มีความคลี่คลายแล้ว จึงจะเห็นโครงสร้างเสียงที่สำคัญในแต่ละห้องเพลง สอดคล้องกับ Seemuang (2018) ได้อธิบายเกี่ยวกับหลักคิดประพันธ์ดังนี้ การพิจารณาทำนอง หลักของเพลง สามารถดูได้จากทำนองห้องวงใหญ่ บางสำนวนอาจใช้มือไม่ซับซ้อน บางสำนวน ก็อาจใช้มือพลิกแพลงซับซ้อน ทำให้ยากต่อการเห็นทำนองหลัก หรือเนื้อร้องที่แท้จริง เนื้อร้อง เพลงสุโขทัย เกา มีรสทางวรรณคดี คือ เสาวรจนี สอดคล้องกับ Phengphongsa (2000) ได้อธิบายเกี่ยวกับรสวรรณคดีของไทย ไว้ดังนี้ รสทางวรรณคดีแบ่งออกเป็น 4 ลีลา ได้แก่ เสาวรจนี นารีปราโมทย์ พิโรชวาทัง สลลาปังกพิสัย เสาวรจนี คือ บทที่ใช้เกี่ยวกับการบรรยาย และบทพรรณนาต่างๆเช่น บทชมดง บทชมโฉม บทพรรณนาฉาก ประสานอารมณ์และภาวะ ของตัวละคร เช่น ความรัก ความรื่นรม ความสนุกสนาน ความเบิกบานใจ ลีลานารีปราโมทย์ คือ บทที่ใช้เกี่ยวกับการเกี้ยวพาราสีของตัวละคร พิโรชวาทัง คือ บทที่ใช้แสดงความโกรธ บท โต้เถียง ตัดพ้อ สลลาปังกพิสัย คือ บทที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์ ความท้อใจ ความรำพึงรำพัน ของตัวละครอันเนื่องมาจากการพลัดพราก และตั้งชื่อบทเพลงว่า สุโขทัย เกา เพื่อให้มีความหมายสอดคล้องกับความหมายของเพลง ได้รับคำแนะนำการประพันธ์บทร้อง โดยนายฉิม ภัทร หนูสงค์ นักวิชาการศึกษาศึกษาปฏิบัติกร สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร และบรรจู่ทำนองร้อง โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์บุตรี สุขปาน อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย คณะ มนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ นำเสนอได้ดังนี้

3 ชั้น ท่อน 1

รุ่งอรุณดงตามแห่งความสุข	ปฐมยุคเรืองรองของสยาม
ราชธานีเลื่องลือระบือนาม	พ่อขุนรามองค์เจ้าจปราษฎร์ราชา

3 ชั้น ท่อน 2

มรดกโลกล้ำเป็นตำนาน	เปี่ยมโบราณสถานอันล้ำค่า
ทั้งจารึกจำหลักอักษร	ภูมิปัญญางามระบือลายสือไทย

2 ชั้น ท่อน 1

คือแดนดินถิ่นพิสุทธ์พุทธศาสน์ งามพิลาสประทีปทองส่องไสว

2 ชั้น ท่อน 2

ผ้าตีนจกล้ำค่าอำไพ เลิศวิไลทองโบราณตระการตา

ชั้นเดียว ท่อน 1

สังคโลกลายครามงามวิจิตร ปรับประดิษฐ์เป็นประจักษ์รู้จักษา

ชั้นเดียว ท่อน 2

ประเพณีพื้นบ้านสืบสานมา ทรงคุณค่าเมืองงามสุโขทัย

บทสรุป

1. แนวคิดการสร้างสรรคเพลงสุโขทัย เถา

1.1 แนวคิดในการคัดเลือกเพลงและแรงบันดาลใจที่นำมาใช้สร้างสรรค

ผลงาน

เพลงสุโขทัย เถา เป็นเพลงที่สร้างสรรคขึ้น โดยนำเพลง เทพทอง ชั้นเดียวมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค เพลงเทพทอง ชั้นเดียว เนื่องจากเพลงเทพทองชั้นเดียวถูกบรรจุไว้ในชุดการแสดงระบำสุโขทัย ซึ่งระบำสุโขทัยเป็นชุดการแสดงที่ได้รับเลือกให้เป็นการแสดงในงานสำคัญๆต่างจำนวนมากในจังหวัดสุโขทัย เช่น งานบวงสรวงพ่อขุนรามคำแหงงานलयกระทง งานสักการะบูชาพระแม่ย่า งานวันพ่อขุนรามคำแหง งานตักบาตรรับอรุณ ในช่วงวันलयกระทง งานแสงสีเสียงประวัติจังหวัดสุโขทัย เป็นต้น จากบริบทสำคัญของการแสดง “ระบำสุโขทัย” ที่รับใช้สังคมจังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ชาวจังหวัดสุโขทัยมีความคุ้นชินกับเพลงระบำสุโขทัยเป็นอย่างมาก รวมถึงยังไม่ปรากฏเพลงที่กล่าวเกี่ยวกับเรื่องราวของจังหวัดสุโขทัยในรูปแบบของเพลง เถา เมื่อเห็นดังนี้แล้วผู้สร้างสรรคจึงได้แรงบันดาลใจที่กล่าวมาข้างต้น คัดเลือกทำนองเพลงเทพทอง ชั้นเดียว มาสร้างสรรคโดยนำเพลงเทพทองชั้นเดียว มาขยายเป็นอัตราจังหวะ 2 ชั้นและจังหวะ 3 ชั้นตามลำดับ

1.2 แนวคิดในด้านการวางโครงสร้างทำนองเพลง

ผู้สร้างสรรคได้ซึมซับเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวจังหวัดสุโขทัย จึงนำความรู้ทางด้านดนตรีไทยมาทำการค้นคว้าอย่างมีหลักการ ผนวกกับการได้รู้ได้เห็นวิถีชีวิตของชาวจังหวัดสุโขทัย มาทำการสังเคราะห์จนเกิดเป็นจินตนาการ และนำเสนอเป็นการสร้างสรรค ศิลป์และถ่ายทอดผ่านท่วงทำนองเพลง ผู้สร้างสรรคกำหนดโครงสร้างเพลงสุโขทัย เถา โดยแบ่งออกเป็นจำนวนสองท่อน เนื่องจากเดิมเพลงเทพทองเป็นเพลงท่อนเดียว ผู้สร้างสรรคจึงทำทางเปลี่ยนเพิ่มขึ้นให้เป็นเพลงจำนวนสองท่อน ท่อนแรกเป็นเพลงทางพื้นและท่อน 2 (ทางเปลี่ยน) เป็นแบบลูกล่อลูกชัด ซึ่งผู้สร้างสรรคได้สอดแทรกสำเนียงเขมรเข้าไปในบทเพลง หลายที่ เช่น สำนวนเพลงแบบเขมร หรือ เทียบเปลี่ยนในท่อน 2 อัตราจังหวะสองชั้นทั้งท่อน ด้วยเหตุนี้จึง

ทำให้ผู้สร้างสรรค์ได้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เภา ให้มีสำเนียงเขมร เข้าไปในบทเพลงเพื่อให้มีความสอดคล้องกับประวัติความเป็นมา ของการรับเอาอิทธิพลศิลปะและวัฒนธรรมเขมรโบราณในช่วงสมัยสุโขทัย โดยผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดให้เพลงสุโขทัย เภา อยู่ในกลุ่มเสียงทางในมีกลุ่มเสียงคือ ซลท×รข× เนื่องจากผู้สร้างสรรค์ยึดกลุ่มเสียงเดิมตามกลุ่มเสียงหลักของทำนองเพลงเทพทอง ชั้นเดียว ซึ่งกลุ่มเสียงทางในนี้ยังใช้บรรเลงในเครื่องดนตรีกลุ่มที่ปรากฏในยุคสมัยสุโขทัย เช่น กระจับปี่ ซอสามสาย เมื่อนำมาบรรเลงรวมวง กับปี่ใน และฆ้องวงใหญ่ ก็บรรเลงกลุ่มเสียงทางในเช่นเดียวกัน

1.3 แนวคิดในการสร้างสรรค์เนื้อร้อง และการตั้งชื่อเพลง

เนื้อร้องเพลงสุโขทัย เภา ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์หรือได้รับต้นแบบมาจากคำขวัญจังหวัดสุโขทัย เพราะผู้สร้างสรรค์ต้องการให้เพลงสุโขทัย เภา เป็นเพลงที่กล่าวถึงจังหวัดสุโขทัย เพื่อบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ ความโดดเด่น หรือความภาคภูมิใจของจังหวัดสุโขทัย ซึ่งเนื้อร้องเพลงสุโขทัย เภา มีลีลาของบทร้องที่สอดคล้องกับรสทางวรรณคดีของไทย คือ ลีลาเสาวรจนี โดยลีลาเสาวรจนีนั้น เป็นบทกลอนที่ใช้บรรยายและพรรณนาต่างๆ เช่น การพรรณนา ชมโฉม บทชมดง ชมความงามของบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้ผู้สร้างสรรค์จึงนำคำขวัญของจังหวัดสุโขทัยมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์เนื้อร้อง และตั้งชื่อบทเพลงว่า “สุโขทัย เภา” เพื่อสื่อให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของเพลง การตั้งชื่อว่า “เพลงสุโขทัย” ผู้สร้างสรรค์ต้องการให้ผู้ได้รับชมรับฟังระลึกถึงจังหวัดสุโขทัย

2. กระบวนการสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เภา

การสร้างสรรค์เพลงสุโขทัย เภา ผู้สร้างนำเพลงเทพทอง ชั้นเดียว มาทำการขยายเป็นอัตราจังหวะ 2 ชั้นและอัตราจังหวะ 3 ชั้น ผู้สร้างสรรค์มีขั้นตอนและวิธีการขยายสามารถสรุปได้ดังนี้ การทำสำนวนเพลงเทพทองอัตราจังหวะชั้นเดียวให้เป็นสำนวนทางเก็บ โดยผู้สร้างสรรค์นำทำนองเพลงเทพทองชั้นเดียว มาปรับสำนวนให้เป็นสำนวนทางเก็บ เพื่อให้ง่ายต่อการนำมาขยายให้เป็นทำนองอัตราจังหวะ 2 ชั้น และอัตราจังหวะ 3 ชั้น ผู้สร้างสรรค์ทำการขยายเพลงเทพทองชั้นเดียว โดยรักษาโครงสร้างเดิมไว้ และมีการปรับสำนวนเพลงโครงสร้างเดิมที่มีการลงลูกตกซ้ำๆ ให้มีความแตกต่างกัน การทำสำนวนเพลงแบบปิดทางโดยใช้สำนวนแบบทางกรอ ทำนองหลักเพลงสุโขทัย เภา ผู้สร้างสรรค์เลือกใช้สำนวนทำนองแบบแผนและสำนวนทำนองแบบกึ่งบังคับทางเพื่อให้ถูกต้องตามหลักของ ดนตรีไทย ผู้สร้างสรรค์ยึดหลักการขยายทำนองเพลงสุโขทัย อัตราจังหวะ 3 ชั้น และ 2 ชั้น ตามเค้าโครงเดิมในตอนแรกของแต่ละอัตราจังหวะ เพื่อให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและรากฐานของเพลงที่มาจากต้นแบบเดียวกัน โดยยึดลูกตกหลักเป็นสำคัญไม่มีการเปลี่ยนบันไดเสียงที่แตกต่างจากทำนองหลัก

เมื่อได้ทำนองหลักเพลงสุโขทัย อัตราจังหวะ 3 ชั้น 2 ชั้น และชั้นเดียวแล้ว ผู้สร้าง สรรค์จึงนำทำนองเหล่านี้มาทำทางแบบลูกล้อลูกขัดโดยยึดตามลูกตกเดิม ให้มีทำนองลีลาที่สนุกสนานแปลกแตกต่างกันระหว่างทางพื้นและเที่ยวเปลี่ยน และแทรกสำนวนกลอนที่บ่ง

บอกถึงสำเนียงเขมรเอาไว้ในเที่ยวเปลี่ยน โดยเฉพาะท่อน 2 อัตราจังหวะสองชั้น ที่ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดให้เป็นท่อนนอกภาษา โดยการใช้วิธีการกรอเป็นทำนองและการใช้มือเป็นคู่ 3 คู่ 4 คู่ 5

กระบวนการสร้างสรรค์เนื้อร้อง ผู้สร้างสรรค์ได้ต้นแบบเนื้อร้องมาจาก คำขวัญจังหวัดสุโขทัย โดยนำมาถอดคำสำคัญ และสร้างสรรค์เนื้อร้องใหม่ให้เป็นตรงตามฉันทลักษณ์ของ กลอนแปด มีการวางจำนวนคำและสัมผัส จากนั้นจึงนำมาบรรจุทำนองร้องใส่เอื้อน โดยการนำทำนองหลักมาทำการคลี่คลายให้เป็นทำนองห่างๆ จึงจะมองเห็นโครงสร้างของทำนองเพลง เนื่องจากทำนองหลักเพลงสุโขทัยมีทำนองที่ซ้ำๆ กันเป็นจำนวนมาก เมื่อนำมาสร้างสรรค์ทำนองร้องพบว่าทำนองร้องซ้ำกันมาก จึงใช้วิธีการเอื้อนผันทำนอง เพื่อให้มีทำนองที่หลากหลายขึ้น ในทำนองร้องเพลงสุโขทัย อัตราจังหวะชั้นเดียว ผู้สร้างสรรค์ยึดโครงสร้างทำนองการร้องแบบกลอนหัวเดียวของเพลงเทพทองชั้นเดียว เนื่องจาก เพลงเทพทองชั้นเดียวเป็นเพลงในกลุ่มปฏิพากย์ หรือเพลงพื้นบ้านในสมัยก่อน เรียกว่า “กลอนหัวเดียว” กลอนที่ใช้ร้องเพลงพื้นบ้านนั้นมักเป็นกลอนสั้นๆ ง่ายๆ และไม่มีการเอื้อนที่มีความซับซ้อนอย่างแบบเพลงไทยเดิม ผู้สร้างสรรค์จึงยึดเค้าโครงการร้องนี้ เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของเพลงให้คงไว้ และผู้สร้างสรรค์ได้ปรับทำนองการร้องในวรรคสุดท้ายโดยการเพิ่มทำนองเอื้อนในวรรคลงจบก่อนคำร้อง และเอื้อนทอดเสียงลงหลังคำร้องคำสุดท้าย เพื่อแสดงให้เห็นถึงการลงจบของเพลง

เอกสารอ้างอิง

- Chaisaree, P. (2014). *Thai Songs Composition* (2nd ed.). Chulalongkorn University.
- Kingkaew, S. (2022). *Thai instruments in Sukhothai Literary Period*. Ramkhamhaeng University Journal Humanities ,41(1), 175-194. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/huru/article/view/260202>
- Meepaum, D. (2013). *Conveying of Phleng Deai Thang Ranad Thum by Khru Phum Bapuyawat* [Doctoral Dissertation, Mahidol University].
- Meepaum, D. (2019). *Thai Song Composition*. Music, Dramatic Arts, and Culture to Sustainable Achievement for Human beings,(3),289-305.
- Meepaum, D. (2020). *The Musical Solo-Composition of the Ranat Thum in Sutnghan Si Chan and Sam Chan*. Thee Thatsana,20(1),23-45. <https://culture.bsru.ac.th/wp-content/uploads/2021/06/05-A1.pdf>
- Pidokrat, N. (2014). *Thai Songs Encyclopedia*. Mahidol University.
- Tramote, M. (1988). *Key terms in Musical Art*(3rd ed.). Satsana.

Tramote,M. (1997). *Thai Music Band : Montree Tramote*(2nd ed.).Matichon.

Phengpongsa, Y. (2000). *The Relationship between Literary Art and Musical Art in*

Khun Chang Khun Phaen. Academic Journal of Humanities and Social

Sciences,8(9-10),114-127.<https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/huso2/article/view/9895>